

Issued on 20-10-1957

VOL. V
No. 11

*30th July, 1957
(Tuesday)*

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES OFFICIAL REPORT

Part II—PROCEEDINGS OTHER THAN QUESTIONS AND ANSWERS

CONTENTS

	PAGES
Calling attention to matters of urgent Public Importance re: Pataskar's Report	... 918-919

BUSINESS OF THE HOUSE

Message from the Governor Re:—	
Andhra Pradesh Appropriation (No. 2) Bill 1957	... 919- 920
The Andhra Pradesh Appropriation (No. 2) Bill 1957	... 902-1002
—Passed	

NOTE: *At the commencement of the speech denotes confirmation from the Member not received in time.

**PRINTED BY AJANTA PRINTERS, SECUNDERABAD
FOR THE DIRECTOR, GOVERNMENT PRINTING PRESS
ANDHRA PRADESH, HYDERABAD.**

1957

I

A

t

I

THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY
DEBATES

[*Part II—Proceedings other than Questions and Answers*]

OFFICIAL REPORT

*Forty-third Day of the Fifth Session of the
Andhra Pradesh Legislative Assembly*

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Tuesday, the 30th July, 1957.

The House met at Half Past Eight of the Clock

[*Mr. Speaker in the Chair*]

QUESTIONS AND ANSWERS

(SEE PART I)

CALLING ATTENTION TO MATTERS OF
URGENT PUBLIC IMPORTANCE RE:
PATASKAR REPORT

పీఎస్ స్పీకర్ : 74వ rule క్రింద తిరుత్తని విషయంలో నిన్న చెంగ్ ల్రాయ నాయుడుగారు అడిగినారు. ఇణ్ణుళ వాచిలాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు క్రాత మూలకంగా ఇచ్చినారు. Indian Express లో యా విధిగా ఘడినదట.

"A news item appeared in the Indian Express dated July 27, 1957, as the gist of the Pataskar Report stating that Tiruthani taluk was given to Madras and the claim of Hosur and Vepanapalli firkas in Madras State by Andhra was ignored."

ఒఱై 27 న 'Gist of the Pataskar Report' అని Indian Express లో పడ్డది. అ విషయంలో ఇద్దరు పథ్యలు ఉక్కరు మూడు ఫాటి గామ, మరొకటు క్రాతమూకలకంగాను అడిగారు. దాని విషయమై Chieef Minister సారు ఏమైనా చెప్పడానికి ఇప్పటికి సిద్ధంగా ఉన్నారా?

The Chief Minister (Sri N. Sanjeeva Reddi) : I have absolutely no information about this except what I read in the Press. The particular news is not published in all the papers but only in one or two newspapers which I think is more a speculation than anything else. We have not heard from the Government of India nor has Mr. Pataskar sent us anything.

~~మిస్టర్ స్పీకర్ :~~ తమకు యేమీ రిపోర్టు రాలేదా ?

శ్రీ యన్. సంజీవరెడ్డి : ఏమీ రాలేదు.

BUSINESS OF THE HOUSE

మిస్టర్ స్పీకర్ : "ఒక school విషయంలో telegram యిచ్చారని, ఒక చేరపెడితే దానిని కాదని ఇంకొక పేరు పెట్టడానికి ప్రయత్నం చేశారని" అగ్నౌధంగారు 74వ రూలుక్రింద నోటీసు యిచ్చారు. ఇది మంత్రిగారికి పంపిస్తాను. దాని విషయమై వారు అలోచించి న్యాయం చేస్తారు. అంతేకాని యిది adjournment motion కాదు.

శ్రీ యన్. సంజీవరెడ్డి : అభ్యర్థి, నేను మీకు ఒకసలవో యిస్తున్నాను. ఇవస్తీ మీరు ఇక్కడ చదవడంవల్ల మాకు మీద్వారా వస్తున్నాయి. అట్టా కాకుండా directగా మంత్రులకే పంపి స్తే సరిపోతుంది. Petition can be forwarded to the Ministers. It is useful.

మీద్వారా ఎన్ని పిటిషన్సు వచ్చినా నాకు అభ్యర్థింతరం లేదు. 100 పిటి ఘనులు వచ్చినా తీసుకుంటాము. నాకేమీ ఆణైపణలేదు. కాని అనవసరముగా House యొక్క తైము పోతుంది. స్కూలు యొక్క పేరుమార్పాడానికి కూడా స్పీకరుగారి ద్వారా రావలసినపని లేదనుకుంటాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ : Adjournment Motion అని వచ్చిన ప్పుడు అది Adjournment Motion కాదని legalగా Houseలో చెలితే భాగుంటుందని చెబుతున్నాను.

ఉదయగిరి తాలూకాలోని చెరువులు తెగిపోయాయని గా. సభ్యులు శ్రీ వెంకటరెడ్డిగారు యిచ్చారు. ఇది కూడా Adjournment Motion కాదు. మంత్రిగారికి చెప్పుకోవలనిన విషయమే.

మరొక సభ్యుడు మరి vaguerగా ఇచ్చారు. భూములకు పట్టాటు యివ్వడం లేదు. పైనుండి క్రిందిదాకా corruption ఇరుగుతున్నదని శ్రీ రాజమల్లగారు ఒక శిర్మానం యిచ్చారు. ఇటువంటివి అసెంగ్లీముందుకువచ్చే విషయాలు కావు.

**MESSAGE FROM THE GOVERNOR RE:
ANDHRA PRADESH APPROPRIATION (No. 2). BILL, 1957.**

Mr. Speaker: I am to announce the following message dated 28th July, 1957 received from the Governor of Andhra Pradesh:

"In pursuance of clause (1) of Article 207 of the Constitution of India, I, Chandulal Madhavlal Trivedi, Governor of Andhra Pradesh, hereby give my recommendation to the introduction in the Andhra Pradesh Legislative Assembly of the Andhra Pradesh Appropriation (No. 2) Bill, 1957, and in pursuance of clause (3) of the said Article, I also recommend to that Assembly the consideration of the said Bill.

THE ANDHRA PRADESH APPROPRIATION (No.2) BILL, 1957

**The Minister for Finance (Dr. B. Gopala Reddi):* Sir, I beg to introduce the Andhra Pradesh Appropriation (No. 2) Bill, 1957,* and move that the Bill be taken into consideration at once.

అర్థాత్, ఈ ప కేవిన ప్రవేశచెట్టిన లభ్యత మేన ఇరుగుతున్న చర్చలన్నీ నేటిణో సంపూర్చికాలో ఉన్నది. 4 రోజుల general discussion, 16 రోజులు డిమాండులమీద జంగిన చర్చలయ్యెక్క సారాంశము ఈ Appropriation Bill ద్వారా ఈనాడు ప్రవేశపెట్టబడుతున్నది. 1950 వ సం.కు ముందు ఇటువంటి Appropriation Bill లేదు. Domands pass కాగానే గవర్నరుగారు certificate యిచ్చి pass చేసేవారు కానీ కొత్తదటం పచ్చినతరువాత 1950 సం. నుంచి Appropriation Bill ఒకటి ఉండాలి. Act మాదిరిగా వుండాలి అనే ఉద్దేశ్యంతో Appropriation Bill వచ్చింది. దాని ప్రకారం ఈ 16 రోజులనుంచి demands మీద sanction అయిన ప్యెక్షాలన్నీ ఈనాటి Appropriation Bill లో కనళడు తున్నాయి. కానీ ప్యెక్షాలు ఎక్కువగా కనబడుతున్నాయి. Treasury నుంచి తీసికొనే ప్రతి నయాపైన కూడా దీంట్లోకి రావలసివుంటుంది. 4 సార్లు 4 నయాపై సలు చ్యెజరీలో deposit చేసి 4 సార్లు తీసుకుంచే 4 నయాపై సల క్రింద లెక్క వేయాలిగాని, ఒక నయాపై సక్రింద లెక్క వేయకూడదు. అందువల్ల ఎక్కువగా నున్నట్లు కనబడుతుంది. "Every pie that is withdrawn from the treasury must be accounted for in the Appropriation Bill."

Charged items చాలాఉన్నాయి. కౌరవ సఫ్ట్వేర్లకు తెలుసును. ఏ item మీద నై సా అయ్యే interest charged item. గవర్నరుగారి మీద అయ్యేఖర్చు charged item. HighCourt క్రింద అయ్యే ఖర్చు charged item. Speaker, Deputy Speaker ల కీటాలు, అలవెన్నులకు అయ్యే ఖర్చు charged item. ఇవన్నీ shared items క్రిందనే చూపించారు, ఈ 20 దివ్యాలనుంచి ఇరుగుతున్న చర్చల

ఫలితమే ఈ Appropriation Bill. దానిని అస్ట్రోవిపులంగా చర్చించవలసినఅవసరం లేదు. కాబట్టి దానిని pass చేయవలసినదిగా సభ వారిని కోరుతున్నాను.

Mr. Speaker : Motion moved.

ఈప్పుడు Appropriation Bill సభ వారి రొమాటమన్నది. దానిపై general discussion మోప్పురుగా చర్చ జరుగదు. ముగ్గురు, నలుగురు సభ్యులు మాట్లాడడం, pass చేయడం తప్ప యింకోక పద్ధతిలేదు.

శ్రీ పి. నుండరయ్య (గన్వవరం) : ఈ Appropriation Bill నై ముగ్గురో, నలుగురో మాట్లాడాలని లేదు. Budget debate లో రాజులవంటి అనేక విషయాలను గురించి, యిప్పుడు చర్చించి, ప్రఫుత్వం రొమ్మక్క విధానాన్ని గురించి అలోచించి దానిని అంగీకరించడమా, లేదా అనే aspect దృష్టిలో పెట్టుకొని discuss చేయాలి. ఈ 20 రోజులనుంచి జరిగిన ఉపాయాలను దృష్టిలో పెట్టుకొని దానిని sanction చేయడమా లేదా అనేది మాడడం పార్లమెంటరీ సాంప్రదాయం. ప్రఫుత్వ విధానాన్ని గురించి పునరాలోచించడా, ఈ దబ్బును అంగీకరించడమా, లేదా అనే సమస్యను గురించి చర్చించడం, పార్లమెంటరీ సాంప్రదాయం. అందువల్ల ఈ విషయాలన్నీ చెప్పఱలచు కొన్న వారు ఇద్దరుగాని ముగ్గురుగాని 10 మందిగాని మాట్లాడవచ్చు. ఇంకా మనకు మధ్యాహ్నం వరకు time కూడా ఉన్నది. కాబట్టి నామకః చర్చ కాఖుండా చర్చ సాగించాలని నేను కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ : ఇదివరకు Appropriation Bill రాగానే ఇద్దరో, ముగ్గురో సభ్యులు మాట్లాడడం, అంగీకరించడంతో సరిపోయేది. అలా కాకుండా మీరు oppose చేస్తామంచే అది వేరే సంగతి.

శ్రీ పి. నుండరయ్య : ప్రఫుత్వంయిచ్చిన సమాధానాలను, అవలంబిస్తున్న విధానాలనుబట్టి ఈ బిల్లును పూర్తిగా వ్యక్తిరేకించాలని మా ఉద్దేశ్యం.

మిస్టర్ స్పీకర్ : అట్లా అ య తే discussion వ్యవహారం వేయగా వుంటుంది.

***శ్రీ అం. నారాయణరెడ్డి (భువనగిరి) :** అధ్యక్ష, ఈ 20 రోజులనుంచి Budget Session లో విధానికిమాండులాపై చర్చజరిగినది. మొత్తం చర్చను దృష్టిలో పెట్టుకొంచే ప్రతిపక్ష సభ్యులనుంచి, కాంగ్రెసు సభ్యులనుంచికూడా నిర్మాచాత్మకమైన సూచనలన్నీ యో వచ్చినవి. కానీ ప్రఫుత్వమై ఫరితో మాత్రం మార్పువచ్చినట్లు యొమ్మెత్తమూ కనిపించుటలేదు, మంత్రులిచ్చన

ఉపన్యాసాలు వినివతరువాత ఈ విషయం సృష్టిమైనది. బడ్జెట్ పైన మొట్ట మొదట ఆర్థికమంత్రిగారిచ్చిన ఉపన్యాసాన్ని పరిశీలించినట్లయితే వారు అవలం బించే ఆర్థిక విధానంలో ఏమూత్రమైనా మార్పుచేసేందుకు వారు సిద్ధంగాలేరని సప్పంగా తెలుస్తున్నది. ఈవిషయం వారేచెప్పారు. ప్రభుత్వంయొక్క ఆర్థిక విధానాన్ని బిలపరచేందుకు, ఆదాయాన్ని పెంపాందించేందుకు సభ్యుల నుండి అనేక నిర్మాణాత్మకమైన సూచనలు వచ్చినాయి. మంత్రిగారుమాత్రం ఆసూచనలవిషయమై ఆలోచించేందుకు సిద్ధంగాలేరని సప్పంగా తెలుస్తున్నది.

ఆ కారణంచేతనే మేము ఈ *Appropriation Bill* ను వ్యక్తిశేకించక తప్పదంలేదు. వ్యక్తిశేకించడం అనివార్యముపుతున్నదని సప్పంచేస్తున్నాను. చాలామంచి సభ్యులు చాలా నిర్మాణాత్మకమైన సూచనలు చేశారు. మన రాష్ట్రం యొక్క ఆర్థికపటుక్కాప్పాన్ని పెంచేవిషయంలో, ఇంకాఎక్కువ వసరులు చేకూర్చేపిషయంలోకూడా నేను మంత్రిగారికి ఒక *list* ఇవ్వగలను. జీతాల తగ్గింపువిషయమైకూడా సూచనలు చేయబడినాయి. మంత్రిగారు దానివిషయమై విమీచెప్పలేదు. మంత్రుల జీతాలు తగ్గించడానికి, నైజాం ఫరఛాలు తగ్గించడానికి అనేక సూచనలు చేయబడినాయి. ఆ సూచనలనుకూడా మంత్రిగారు అంగీకరించడానికి సిద్ధంగాలేరు. గవర్నరుగారి అర్పులవిషయంలో సుందరయ్యగారు చేప్పారు. కానీ మంత్రిగారు ఆ సూచనలను అంగీకరించేందుకు మాత్రం సిద్ధంగాలేరు. దుఖారాఖర్యులుతగ్గించే విషయంలో మంత్రిగారు ఒక ఉపన్యాసం చేశారు. వారు ఆర్థికలోపాన్నిర్మిసడానికి ఒక *motor car* ను కొనసంలేదు అనే విషయాన్ని చేప్పారు. గాని దానినిగురించి విమిచర్యలు తీసుకోలో తున్నారో, ఏవిధంగా దుఖారాఖర్యును తగ్గించబోతున్నారో, దానిని గురించి ఒక ల్యాన్ ను సభముందు పెట్టలేదు. ల్యిటోపామ్రాష్యవాదుల కాలంనుండి ఉన్న పుగాకు పరిక్రమను జాతీయం చేసినట్లయితే ఈనాడు చాలాడబ్యి వచ్చే అ వ కాళం ఉన్నరని సభ్యులు నిర్మాణాత్మకమైన సూచనలు చేశారు. శాగ్యవంతులపై పొచ్చుపన్నులు వేయాలని, పేదహారికి సహాయంచేయాలని, చిన్నుకోయిగులకు, బడిపంతుక్కు జీతాలు పెంచాలని, చాలమంది సభ్యులు చేప్పారు.

తరువాత ఈ విషయంతో కేంద్రంసుంచి ఎక్కువగా డబ్బు రాబట్టు కొనవలెననేదాన్నిగురించి శ్రీ సుందరయ్యగారు నొక్కిచేప్పారు, తలుసప్పటికి ప్రభుత్వం ఈ సూచనలు అంగీకరించేందుకు ఓమోత్రం సిద్ధంగాలేరని నేను అసోంచుప్పాన్నాను. మంత్రిగారు ఓమోత్ర తులుతే వెయ్యాతునుకొంటున్నారో కోట్టినిగురించి నిర్మియాలు ఉట్టుపుట్టి ఇప్పాళ పత్రికలో చదివాం. ఇంకా వివరాలు చదవలేదు అనుకోండి. మొత్తంమీద పొక్కలైన్నతో ఆ ఏధంగా

ఉంది. అయితే సభ్యులను నిర్మాచాత్మకమైన సూచనలు యివ్వమని, ఎందుకు అడుగుతున్నారో నాకు అర్థం రావడంలేదు. ఈ విషయంలో ప్రతిపత్తసభ్యులే గాదు, కాంగ్రెసుసభ్యులకూడా అనేక నిర్మాచాత్మకమైన సూచనలు చేశారు. అంతేగాదు. ఈ బడ్జెట్ చర్చలు జరిగేటప్పుడు కొన్ని విషయాలు నా దృష్టికి వచ్చినవి. ముఖ్యంగా ఆర్థికమంత్రిగారి దృష్టిచక్త విషయం తీసుకరాదలచాను.

హారువు ఉద్యమం సాగించాలని చాలామంది సభ్యులు సూచించారు. కానీ ఆ విషయంలో మాత్రం ప్రభుత్వానికే మీ పట్టిస్తు కన్వడడంలేదు. ఈ మర్యాద కొన్నివార్తలు ప్రతికలో వచ్చాయి. కర్మాలులో ఒక మెడికల్ కాలేజీ తెరువబడింది. అయితే దానికి ఎంత ఖర్చులయినదో నాకు తెలియదు. బహుళ ఆర్థికమంత్రిగారికి ఆ వివరాలు తెలియ వను కుంటాను. తరువాత అక్కడకు Central Finance Minister గారు వచ్చారని, వారికి ధీల్నిమండి ఒక ఛార్టర్డ్ లైన్ అక్కడకు రావడానికి ఏర్పాటు చేయబడిందని అనుకోంటు న్నారు. అయితే యిది ఎంతవరకు యచ్చార్థమో నాకు తెలియదు. ప్రతికలో చూచినిషయం చెప్పాను. ఒకవేళ నిజంకాకపోతే తరువాత మంత్రిగారు చెప్పవచ్చు.

డాక్టర్ బి. గోపాలరెడ్డి : దానిథర్య మన గవర్నర్ మెంటుకే మీ సంబంధం లేదు. దానికి యొఱ్చిథర్య అంతా Indian Air Force పారే భరిస్తారు. ఆ స్టేషన్ ను కొన్నిగంటలు నడపాలని ఉంటుంది. కనుక ఆ విషయం వాళ్ళకు, వాళ్ళకు సంబంధించిందేగాని మనకే మీ సంబంధం లేదు.

శ్రీ ఆర్. వారయిణరెడ్డి : అయితే ప్రతికలలో వచ్చిందేమంచే ప్రావిష్టి యల్ గవర్నర్ మెంటు ఖర్చులు ఆచార్యర్థడ్ లైన్సును తెచ్చిందని ఇక్కడ నుండి వారు special train లో కర్మాలుకు వెళ్ళారని, అక్కడ విపరితమైన దబ్బు ఖర్చు అయినరని, ఈ విషయాలన్నీ తెలిసినవి. అందువలననే ఈ విషయాన్ని మంత్రిగారిదృష్టికి తీసుకొస్తాన్నాను.

డాక్టర్ బి. గోపాలరెడ్డి : Special train కొరకైన అయ్యోఱర్య మన గవర్నర్ మెంటుదే. ఎందువల్లనంచే ఇన్నుడు night trains తీసేశారు. ఉదయం 6 గం. 60 train ఉంది. అది మధ్యాహ్నం 2, 3 గంటలకు కర్మాలుకు పోతుంది. ఉదయ మే function తేసుకోవలసియున్నది. ఇంకా M. L. As., ఇతర ఉద్యోగులు చాలామంది రావలసినవాళ్ళ ఉన్నారుగనుక, Railway వాళ్ళ పూర్తిగా accommodation యివ్వలేకపోయిన కారణందేశ special train వేయవలసి వచ్చింది.

శ్రీ అర్. నారాయణరెడ్డి : ఏది ఎటులున్న ఉన్న విషయాన్ని చెప్పాను. ఇంతకూ సభ్యుల నుంచి పొదుపుఁడ్యమాన్ని గురించి ఎంత నిర్మాచాత్మకమైన సూచనలు వచ్చినా వాటనిగురించి మాత్రం ప్రభుత్వం ఏమాత్రం క్రిధతీసుకోడం లేదు. అయితే మంత్రులు కొత్త కారులు కొనుకోస్తకపోయినంత మాత్రానికి ఉద్యమం జయప్రదమముతుందని నేనుకోవడంలేదు. ముందు ప్రభుత్వం యుంతాగంలో ముఖ్యములలూ, ఎక్కుడెక్కడ లోపాలున్నవో వెదకవలని యున్నది. అందుకు ఒక ఉదాహరణగానే ఈ విషయాన్ని చెప్పాను. పొదుపుఁడ్యమాన్ని గురించి ఒక సమస్యమైన ప్రకటన గాని, scheme గాని యుంతవరకు మంత్రిగారు House ముందు పెట్టిలేదు.

సుందరయ్యగారి ఉపన్యాసానికి జవాబుగా ముఖ్యమంత్రిగారి ఉపన్యాసం కొంత రాజీఫోరండిలో ఉన్న ప్రపాటికి, తక్కుమే ప్రభుత్వానికి ఆదాయం వస్తుందని చెప్పుడానికి అవకాశంలేదు. (*శ్రీ సంజీవరెడ్డిగారి జవాబు నిజంగా post dated cheque లాంటిది.*) రానికి ఎక్కు 'ifs' and 'buts' వుంటాయి! ఇప్పుడున్న పరి క్రమలన్ని సక్రమమైన management లో ముందుకు సాగినట్లయితే ఎస్ట్యూడో ముందు వచ్చే లాభ మే గాని, ఈనాడు తక్కుం దానికి చేయవలసిందేమీ లేదు. అందువల్లనే దాన్ని నేను post dated cheque అంటున్నాను. ఈ 'ifs' and 'buts'ను దాటితే ఏమి జరుగుతుందో చెప్పుతేము.

ఇక industries గురించి చూచినప్పుడు గతాన్ని గురించి వారికేమీ శాధ్యత లేదు గనుక వారు యితరుల గురించి శాగానే చెబుతారు, దానివల్ల లాభ మేమీ లేదు. అయితే ఈనాటి మన ఆర్థికవిధానం చూచినప్పుడు ఒక సమస్యమైన picture మన ముందుకు వస్తుంది. మనరాష్ట్రం ఈనాడు ఆర్థిక సంస్థలో మునిగింన్నదనేది మాత్రం చాలా స్వప్తం. ఇటువంటి పరిస్థితిని లేకుండా చేసేందుకు House లో చాలావరకు నిర్మాచాత్మకమైన సూచనలు చేయబడినప్పటికి, కీటన్నింటినీ అమలువరచేందుకు మాత్రం ప్రభుత్వం నిర్ధంగా లేదని నేను ఖాళిస్తున్నాను. అయితే ఆర్థికమంత్రిగారు తమ ఉపన్యాసంలో taxation గురించి ఏమైతే సూచనలు చేశారో వాటనిమాత్రమే అమలువరచేందుకు సిద్ధంగా ఉన్నారు. వారి విధానంలో ఏమాత్రం మార్పువచ్చినట్లు నేను అనుకోవడంలేదు. కానీ శాసనసభ్యులు చేసిన సూచనలు గౌరవించి, అందులో ఒక్కటి కూడా అంగికరించడానికి ప్రభుత్వం సిద్ధంగా లేదనేది మాత్రం చాలా ఈచ్ఛాన్ని విషయం. అంతేకాదు; అసెంట్రీలో చర్చలు జరుగుచున్నప్పుడు మంత్రివగదం కొండరిగురించి కొన్ని బెదరింపులు కూడా చేసింది. ఈనాడు ఓడి శంతుల్ని తమకు చాలా తక్కువ జీతంవస్తున్నదని ఒక ఉద్యమాన్ని నపుటున్నారు. వారి సంఘంతరమున తమ కష్టపరిస్థితులన్ని ప్రభుత్వానికి తెలుపు

తున్నారు. అయితే దానికి జవాబగా విద్యామంత్రిగారు యిచ్చిన జవాబలో కొన్ని విషయాలను సభ్యులముందు పెట్టడలచుకున్నాను. వారిని బెదిరించి, వారి సంఘాలను నిషేధించి, వారిని ఆ సంఘాలలో చేరకుండా చేసేందుకు ఒక G.O. pass అయిందని ఆ G.O.ను పంపించారని వారు చాలా గట్టగా House లో చెప్పారు. అయితే అది fundamental rights కు పూర్తిగా వ్యక్తి రేకమునే సంగతి నేను వారికి వేరేచెప్పవలసిన అవసరం లేదు. భారత రాజ్యంగ చట్టానికి కూడా వ్యక్తి రేకమునే విషయం మరొకసారి చెప్పవలసిన అవసరం లేదు. దానికి సంబంధించిన Constitution యొక్క Article చదివి వినిపిస్తాను. ఎందు కంటే - మంత్రిగారు ఈ చర్చలలో మరొక విషయంకూడా చెప్పారు. High Court ఆ విషయంపై Judgment యిచ్చిందని అన్నారు. ఆ High Court యొక్క Judgment యొమో నాకు తెలియదు. ఆ wording ఏమిటో విన్న తరువాత, మంత్రిగారు యిచ్చిన జవాబు 'contempt of court' అవుతుందా? అనే విషయం ఆలోచించవలసి యున్నది. ముఖ్యంగా మంత్రిగారు చెప్పిన మూటలు మాత్రం భారత రాజ్యంగ చట్టానికి పూర్తిగా వ్యక్తి రేకమని చెప్పక తప్పదు.

Art. 14 of the Constitution ను నేను చదివి వినిపిస్తాను. Right to freedom అన్న title క్రింద—

"All citizens shall have the right—

- (a) to freedom of speech and expression;
- (b) to assemble peaceably and without arms;
- (c) to form associations or, unions;"

....

అంతవరకు చాలు అనుకుంటాను. మిగతా fundamental rights కూడా అందులో నిర్వచింపబడి యున్నవి. నేను ఈనాడు ప్రభుత్వాన్ని ఒక ప్రశ్న అడగరలచుకున్నాను. మంత్రిగారు చెప్పింది అది వారి స్వాంత అభిప్రాయమా? లేక మంత్రివర్గము యొక్క అభిప్రాయమా? నేను మాత్రం అది మంత్రివర్గం యొక్క అభిప్రాయమే అనుకుంటున్నాను. నా ప్రశ్న ఏమంచే, 'all citizens' అనే పదాలు Constitution లో పున్నాయి. అయితే పంతుల్ని 'citizens' అవునా; కాదా? అనేది చెప్పవలసియున్నది. మంత్రిగారు కూడా ఒక విషయం చెప్పారు. 'నేను కూడా ఈ Constitution ను గౌరవిస్తున్నానని', చెప్పారు; అయితే వారు ఏకైక �House లో తేప్పాకీ ఐది మాత్రం Constitution ను గౌరవించడం ఏ మాత్రం కాదని సేము సృష్టింగా చెప్పకతప్పదు:

దానికి కొన్ని రెస్టిక్షన్సు ఉన్నాయి. సిటీజన్సు కూడా ఈ వార్తలు వివిధాగించుకొనే విషయంలో కొన్ని రెస్టిక్షన్సు ఉన్నాయి.

Art. 19 (1) All citizens shall have the right—

- (a) to freedom of speech and expression;
 - (b) to assemble peaceably and without arms;
 - (c) to form associations or unions;
- ...
- ...
- ...

Sub-clause (4): Nothing in sub-clause (c) of the said clause shall affect the operation of any existing law in so far as it imposes, or prevent the State from making any law imposing, in the interests of public order or morality, reasonable restrictions on the exercise of the right conferred by the said sub-clause.

దీనిలో రిజన్బుల్ రెస్టిక్షన్సు కొన్ని ఉద్దేశ్యమంతో మార్గమే వారు పెట్టడానికి అవకాశం ఉన్నది. చట్టం చేసే అవకాశం ఉన్నది. దానిలో అది స్వప్తంగా నిర్వచింపబడినది. ఏదైనా ఉన్నోగము, ఏదైనా సంఘము వల్లికి ఆర్దర్సుకు థంగకరముగా ఉన్నట్లయితే, ప్రజలశాంతికి థంగకరముగా ఉన్నట్లు అయితే, లేక వీటికి థంగకరముగా ఉన్నట్లయితే కొన్ని రెస్టిక్షన్సు, రిజనబుల్ రెస్టిక్షన్సు పెట్టే అవకాశము కాన్విట్యూపన్ ఇస్తున్నది. ఈ తే ఇప్పుడు వంతుక్కు శాంతికి థంగకరంగా ప్రవర్తించారా అని అడుగుతున్నాను. వారి ఉద్యమాన్ని పరిశీలిస్తే శాంతికి థంగకరముగా వారు ఇంతవరకూ ప్రవర్తించ లేదు. వారు వారి జీతాలు పెంచమని ఆందోళన చేస్తున్నారు. వారికి చాలతక్కువ జీతాలు దొరకుతున్నాయి. అందువలన వారు ఆందోళనచేస్తున్నారు. అదిదేనికినష్ట కరమని మంత్రిగారు థావిస్తున్నారు? శాంతికి థంగకరముగా ప్రవర్తించినారా? లేక నీతికి స్వతితిరేకంగా పర్తించారా? కానీ ఇప్పుడు మంత్రిగారు చేసే భెది రింపులు, మంత్రిగారిచే అభిప్రాయము ఎందువల్ల వచ్చాయి. వారు ఒక జీ.వో. ను పాన్ చేశారు. అది కాన్విట్యూపన్ కు వ్యతిరేకం. కొన్నిలక్షల రూపాయలు మాత్రమే మిగుల్చుకొనడానికి వారు కాన్విట్యూపన్ కు వ్యతిరేకంగా పోతున్నారనేది చాలా స్వప్తంగా కనబడుతున్నది. ప్రభుత్వమువారు వంతుక్క విషయంలోనే కాదు, గ్రామోద్యోగుల విషయంలో కూడా బెదిరింపులు చేశారు. గ్రామోద్యోగులు యానాడు తమ జీతాలు ఎక్కువ చేయమని ఆందోళనచేస్తున్నారు. ఈ తే దానిని బెదిరింపులతో అణచి పేసి వారి సంఘాలలో చిలికలు కల్పించి లొంగదీయడానికి ప్రయత్నిస్తున్నారు. లొంగదీయవచ్చును. ప్రభుత్వం దగ్గర అటువంటి శక్తి ఉండవచ్చు. ఈ తే దాని పరిచామం ఏ విధంగా ఉంటుందో అలోచించమని సేను మనవిచేస్తున్నాను. ముఖ్యంగా ఏ మధ్య తరగతివారు

కాంగ్రెసు సంస్కరు అండగా ఉంటూ ఉండినారో వారు యానాదు అసంతృప్తి చెందినారు. దాని పరిచామము ఏ విధంగా ఉంటుందో అలోచించవలనని కోరుతున్నాను. కళా వెంక త్రావుగారు చెబుతూ కేరళ ఉదాహరణ తీసు కొచ్చారు. త్రావెన్నారు - కొచ్చిన్ లో ఉండే పరిష్కితిని చెప్పారు. యదార్థ మేమిటంచే త్రావెన్నారు - కొచ్చిన్ లో కేరళ ప్రభుత్వం జీతాలు పెంచనే లేదు. అక్కడ ఇదివరకే ఆజీతాలున్నాయి. అక్కడ పెంచినది లేదు. మలబారు జిల్లాలో మాత్ర మే పెంచారు. మలబారుజిల్లాలో ప్రస్తుతము మద్రాసులోనూ, అంధ్రలోనూ ఉన్నట్లుగా ఉంది. ఈ విషయాన్ని చెప్పిన కేరళలో మంత్రివర్గంవద్ద నుంచి ఏదో బెలిగ్గాం వస్తే అది తిరువాన్నాచు కొచ్చినులోని విషయాలని వారు వాసుముందర పెటుతున్నారు. కాని మలబార్ సంగతి వారు వాసు ముందరపెట్టిందు. తిరువాన్నారు-కొచ్చిన్ లో ప్రభుత్వం ఈ జీతాలున్నాయి. మలబారులో కూడ ఇతర కేరళ ప్రాంతాలలో వలె ఒక స్థాయికి తీసుకొని వచ్చారు. ఈ విషయాన్ని చెప్పుక ఒకరకంగా మశ్వర్యపెట్టడానికిగాను వారికి అనుకూలమైన ఇవాబలు ఇ వ్యాడం జరిగింది. అది సక్రమమైన పద్ధతికాదని సమ్మంగా చెప్పుక తప్పదు. యన్. జి. టన్. కూడా జీతాలను పోచ్చుచేయమని అందోళన చేస్తున్నారు. వారినిగురించి భెదరింపు రాలేదు. కాని, ఆ దీమాండుపై చర్చ సందర్భంలో ముఖ్యమంత్రిగారు మాట్లాడుతూ చాలా అన్యాయంగా చెప్పారు. ఈ విషయము ఇదివరకు కూడా మనవిచేశాను. యన్. జి. టన్. విషయములోకూడ సక్రమమైన పద్ధతిని ఆలోచించాలి. సభ్యులు చేసిన సూచనలన్నీ అంగీకరించినట్లయితే ఇవి చేయడానికి అవకాశం ఉంటుంది. అది ఇంతకు పూర్వం కూడా చెప్పాను. ఇప్పుడుకూడ చెబుతున్నాను.

విద్యుత్సాధమంత్రిగారు ఇచ్చిన ఇంకొక అభిప్రాయం నాకు చాలా అశ్చర్యాన్ని, పాక్సు కలిగించింది. అది కాలేజీలలో లోధనా భాషనుగురించిన అభిప్రాయం, చాలా రియాక్షనరి అభిప్రాయాన్ని వారు చెప్పారు. కాలేజీలలో ఇంగ్లీషు ఉండాలనీ వారు బల్లగుద్ది చెప్పారు. నాకు అది అర్థంకాలేదు. యాసిధ్యాంతాన్ని యా విద్యుత్సాధమంత్రిగారు ఎక్కడనుంచి సంపాదించారో నాకు అర్థంకాలేదు. అంతేకంఠా విద్యుతేత్తలందరిలో కూడా ఆ విషయాలో ఏమాత్రం అభిప్రాయభేదంలేదు. కాలేజీ తరగతులలో ఇంగ్లీషు లోధనా భాషగా ఉండవలెనా, లేక వ్యక్తిగతానా భారతదేశ భాష లోధనా భాషగా ఉండవలెనా అనేదానిలో అభిప్రాయభేదంలేదు. డాక్టర్ రాధాకృష్ణన్ గారి అధ్యక్షతను జరిగిన యూనివర్సిటీ ఎడ్యూకేషన్ క మిషన్ వారి రిపోర్టలోనుంచి ఆ భాగాన్ని చదివి వినిపిస్తాను:

"Objections to English: It is educationally unsound to make a foreign tongue the means of acquiring knowledge. Dr. Hans, Lecturer in Comparative Education in the London University, points out in his recent book the serious drawbacks in adopting a foreign language as a medium of instruction. He says, "before entering school the pupils have acquired a proficiency in their mother tongue, have built up a vocabulary covering most of the objects of sense impressions and their daily activities. At school they have to superimpose on this basis a language of ideas and abstract relations, expressed entirely in a foreign medium. Their minds become split into two water-tight compartments, one for ordinary things and actions expressed in their mother tongue, and another for things connected with school subjects and the world of ideas expressed in a foreign language. As a result they are unable to speak of their home affairs in the school language and about learned subjects in their mother tongue." దానిని వారు స్వప్తంగా చెప్పారు.

డాక్టర్ బి. గోపాలరెడ్డి : ఇంగ్లీషు అక్కురలేచని ఇంగ్లీషులోనే చాలా వీర్ఘంగా చదువుతున్నారు.

శ్రీ ఆర్. నారాయణరెడ్డి : లైబ్రరీలో ఇది తెలుగులో ఉన్నట్లయితే తెలుగులోనే నేను చదివేవాడిని. లైబ్రరీలో ఇంగ్లీషులోకన్న రిపోర్టు తెచ్చారు. దయచేసి వైనాన్ని మినిప్పురుగారు డబ్బు ఇచ్చి యా రిపోర్టును తెలుగులోనికి తరువా చేయించినట్లయితే నేను దానిని తెలుగులో చదివేవాడను,

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య (సత్తెనపల్లి) : డబ్బు అవుతుందని ఇంగ్లీషులోనే ఉంచుతారా?

డాక్టర్ బి. గోపాలరెడ్డి : ఇంగ్లీషు వద్దని ఇంగ్లీశోనే చెప్పండి.

శ్రీ ఆర్. నారాయణరెడ్డి : ఈ అభిప్రాయం విద్యార్థి మంత్రిగారికి ఎక్కుడనుంచి వచ్చినదో నాకు తెలియదు, మీడియం ఆఫ్ ఇన్స్ట్రీజన్స్ ఇంగ్లీషులోనే ఉండాలనే అభిప్రాయం ఎక్కుడనుంచి సంపాదించాలో నాకు తెలియద్దు. కేంద్ర ప్రభుత్వం యొక్క అభిప్రాయాలే కాకుండా మంత్రిగారి వ్యక్తిగత అభిప్రాయమా లేక మంత్రివర్గము యొక్క అభిప్రాయమా అనేదినాకు అర్థం కావడంలేదు. ఇది చాలా పాత అభిప్రాయం అనుకుంటున్నాను. చాలా కన్నపర్చే టివ్ అభిప్రాయం. చాలా రియాక్షనరి అభిప్రాయమని అనుకొంటున్నాను. ఈ రిపోర్టలో ఇంకో విషయం ఈడా స్వప్తంగా చెప్పారు, ఇంగ్లీషును ఏది రిస్లేన్ చేయాలనే విషయం చాలా స్వప్తముగా చెప్పారు. ఇంగ్లీషును రిస్లేన్ చేసేది హండి కాదని కూడా స్వప్తంగా చెప్పారు. ఇంగ్లీషును రిస్లేన్ చేసేది

అక్కడవుండే ప్రజలయొక్క మాతృభాష అని అదే రిపోర్టలో సృష్టిగా చెప్పారు. ఈతే మంత్రిగారికి మీ అభిప్రాయం ఎక్కడనుంచి వచ్చినది నాకు అర్థం కావడంలేదు. మేము హిందికి వ్యతిరేకులం కాము. ఇంగ్లీషుకు కూడా వ్యతిరేకులము కాము. అదికూడా నేను మనవి చేస్తేన్నాను గోపాలరెడ్డిగారితో, ఇంగ్లీషు నిజముగా అంతర్జాతీయభాష. ఈతే ఇంగ్లీషు ఒక్కఁచే కాదు. ఇంకా అంతర్జాతీయ భాషలున్నాయి. మనము సైన్సలో అభివృద్ధి చెందుటకు చాలా ప్రాపిణ్యత సంపాదించుటకు ఇంగ్లీషు అవసరమే. ఇతర అంతర్జాతీయ భాషలు కూడా మనము నేర్చుకోవాలి. ఏదేళుమలలో ఏ కొత్తము బాగా అభివృద్ధి చెందినది ఆ భాషలను కూడా నేర్చవలెనంచే నేర్చాము. కొన్ని పుస్తకాలు ఇంగ్లీషులో ఉండవచ్చు. కొన్ని జర్గున్ భాషలో ఉండవచ్చు. కొన్ని రఘ్యము భాషలో ఉండవచ్చు, కొన్ని చైనీస్ భాషలో కూడా ఉండవచ్చు.

దాక్షర వి. గోపాలరెడ్డి : కొన్ని పరిష్యమ భాషలోకూడా ఉండవచ్చును.

శ్రీ ఆర్. వారాయిఱరెడ్డి : ఇది ఇంగ్లీషుకు వ్యతిరేకమనే సమస్యకాదు. యించుకు మన మాతృభాష స్థానము ఇంగ్లీషు అక్రమించవలెనా, హింది అక్రమించవలెనా అనేదే సమస్య. అది సాధ్యంకాదు వారు ఎంత ప్రయత్నించినా. మంత్రిగారు చరిత్రకు ఎదురు తండుతున్నారనీ, వారు గ్రహించవలసినదనీ కోరుతున్నాను. మేము హిందికి కూడా వ్యతిరేకులము కాము. హింది రాష్ట్ర భాషగా ఉండాలి. ప్రజలు హింది నేర్చుకోవాలి. ఇంటర్ ప్రాచీనియల్ కమ్యూనికేషన్సుకు హింది అవసరము. సెంట్రల్ సర్కిసెన్సులో ఉండేవారికి హింది అవసరము ఉంటుండేకాని యించుకు కాలేజీ భాష విషయంలో సెంట్రల్ గవర్నర్ మెంటు కూడా సృష్టముగా ఒక పాలసిని అవలంబించలేదు, ఒక అస్పుష్టమైన పరిస్థితిలో అక్కడ వదలిపెట్టినారు. ఇంగ్లీషును రిఫేన్ చేయాలని అంటారు. ప్రభుత్వం యొక్క ప్రానోస్సు మెంట్లు ఉన్నాయి. వైమీ మినిష్టరుగారి ప్రానోస్సు మెంట్లు ఉన్నాయి. కానీ దానీ స్థానము ముఖ్యముగా రాష్ట్రములలోనే కాలేజీ తరగతులలో మిడియమ్ అఫ్ ఇన్స్ట్రీషన్సులో విషయంలో ఇంగ్లీషు స్థానాన్ని ఏర్పాతించాలనే దానిలో భేదాతిప్రాయాలున్నాయి. కేంద్రంలో ఒకరు హింది కావాలని అంటున్నారు. ఇంగ్లీషు కావాలంచే వారు అపహిస్యం చేస్తారు. వీరు ఇంగ్లీషు కావాలంటున్నారు కానీ హింది అంచే అంగికరించడానికి సెఫంగా లేరని అపహిస్యం చేస్తారు. అందుకొరకు ఒక సృష్టమైన పాలసిని అవలంబించవలసిన అవసరమున్నది ఉన్నానియూ యూనివరిటీలో పెద్ద ఎక్స్పెరిమెంటు చేశారు. అది మంచి ఎక్స్పె-

పెరిమెంటు. ప్రజల డబ్బు ఎంత వృధా చేశారు అనేది అలా వదలిపెట్టి ఉన్నా నియా యూనివర్సిటీ మొదటి పర్యాయము కాలేజీ తరగతులలో భారతదేశపు భాషలలో ఒక దానిని ప్రవేశపెట్టారు. ఆ ఎక్స్‌పెరిమెంటును తెలుగులోనికి మార్పుమని నేను మంత్రివర్గాన్ని కోరుతున్నాను. అప్పుడున్న వైదరాశాదు ప్రఫుత్వం ఒక విషయాన్ని చాలా స్పష్టంగా పెట్టినది. ఇంగ్లీషుకు బదులుగా ఒక భారతదేశపు భాషను ఉరుదును కాలేజీ తరగతులలో బోధనా భాషగా చేసింది. ఉద్దూ భారతదేశము యొక్క భాషగానే నేనే పరిగణిస్తాను. ఉద్దూ మీడియమ్ ఆఫ్ ఇన్స్ట్రిక్షన్స్ నుగా ఉండాలని ఒకమంచి ఎక్స్‌పెరిమెంటు చేశారు. దానిలో ఎంతో దుబారా ఖర్ప అయినది. గ్రాన్సు లేవనుకు వేళ్ళకి 10 రూపాయలు ఉచ్చారు. దానిని నేనిపుడు విమర్శించడంలేదు. ఐతే దానిలో ఒక సిధాంతం మాత్రమన్నది. వైదరాశాదులో అప్పుడుకూడా తెలుగువారు చాలా శారలు పడేవారు. ఒక నారాయణగూడ వైసూక్కలులలోనే, మాడపాటి హానుమంతరావు వైసూక్కలులో మాత్రం మీడియమ్ ఆఫ్ ఇన్స్ట్రిక్షన్ తెలుగులోనే ఉండేది. కానీ ఇతరచోట్ల ప్రయమరీలో కూడా లేకుంచే దానివల్ల ఎంతో శాధపడవలసి వచ్చేది.

నైజాము ప్రఫుత్వంతో సంప్రతింపులుచేసి వైసూక్కలువరకూ తెలుగును పెట్టమని అడిగినా వారు నిరాకరించారు. ఐతే ఇప్పుడు యూ అభివృద్ధి నిరోధక మైన అభిప్రాయం మంత్రివర్గానికి ఉన్నట్లయితే తప్పుకుండా పునరాలో చించాలని వారిని కోరుతున్నాను. ఈనాదు కాలేజీలలో ఇంగ్లీషు, ఉద్దూ ఆ, తేక మాతృభాషలో చెప్పవలెనా అనేది పెద్ద సమయంగా వస్తున్నది. దానికి మంత్రి గారు ఒక పరిమా రము కనుగొనాలి. మంత్రిగారు కాలేజీ తరగతులలో ఇంగ్లీషు లోదనా భాషగా ఉండాలని ఒక ప్రిన్సిపులుగా చెప్పారు. అదే నాకుండే ఆశ్చేపడి. “తాతాక్కలికంగా మేము తీసుకునిరాలేము, మాకు ప్రాక్టీకలు డిఫికల్యెన్స్ ఉన్నాయి” అని అంచే అది వేరువిషయము. వారు దానిని ఒక ప్రిన్సిపులుగా ఇంగ్లీషు ఇంటర్‌నేషనల్ లాంగ్జ్యూషి కనుక అది మీడియమ్ ఆఫ్ ఇన్స్ట్రిక్షన్ భాషగా ఉండాలని వారు చెప్పినారు. అది చాలా కిష్టపమస్యం దానినిగురించి మంత్రిగారు పునరాలో చిస్తారని నేను భావిస్తున్నాను.

వ్యవసాయ సంస్కరణలు గురించి చెప్పవలని వస్తే, అవి మాకు ఎండ మావులు అయిపోయాయి. వస్తాయి, వస్తాయి, అని ఇదివరకు ఆశిస్తూనే ఉన్నాము. దాదాపు ఒక సంవత్సరం నుంచి మంత్రులు pronouncements చేస్తున్నారు. ఇక వస్తుంది, ఇక వస్తుంది అని చెప్పుతున్నారు. కానీ ఇంతవరకు నమీ కన్వడలేదు. మొన్న శ్రీ కొవెంకటరావుగారు వత్తికా ప్రకటనచేస్తూ నా duty నేను చేస్తున్నాను, ఈ Session లోనే ఒక Memorandum ప్రవేశపెడు

తున్నానని అన్నారు. కానీ అదికూడా వచ్చినట్లు లేదు. ఎందుకంటే చేపటితో ఈ Session ముగుస్తుంది. Last but one day లో ఉన్నాము. కనుక ఈ Session లో ఆ మొమొరాండం discussion కు వస్తుందని ఆశించే అవకాశము లేదు. ఇక అది ఎప్పుడు వస్తుందో తెలియదు. ఆ విషయంలో ఎక్కువగా చెప్పి వలసిన అవసరం లేదు అనుకొంటాను. చాలామంది సభ్యులు ఈ విషయం గురించి ఇదివరకే మాట్లాడినారు.

ఆంకొక్క విషయంమాత్రం మంత్రిగారీ దృష్టికి తీసుకు రాదలచు కొన్నాను. ఈ మధ్యన ఆంద్ర, తెలంగాచాలలో అభిప్రాయఫేదాలు చాలా తీవ్రంగా చెలేగుతున్నాయి. బజ్జుల్లలో ఆంతటా, సిబీలో ఆంతటా ఈవిషయం గురించి చాలా తీవ్రంగా మాట్లాడు కొంటున్నారు. ఈ మాటలలో కొంత యదార్థము ఉండవచ్చును. కొంత exaggeration కూడా ఉండవచ్చును. కనుక మంత్రిగారు చక్కగా తులోచించి వ్యవైనా పొరపాట్లు జరుగుతూ ఉంటే, వాటిని సరిదిదీందుకు ప్రయత్నించవలెనని, exaggeration వ్యవైనా ఉంటే అది లేదని చెప్పేందుకు ప్రయత్నించవలెనని కోరుతున్నాను. తరువాత ఈ ప్రాంతానికి safeguards ఇచ్చేటందుకు గాను ఒక Regional Committee నియమించడానికి ఒక మంత్రివర్గము అంగికరించిందని నిన్ననే నాకు తెలియవచ్చింది, అది కేంద్రముయ్యుక్క మంజారుకొరకు వెళ్తిందని తెలుస్తున్నది. త్వరగా కేంద్రము నుంచి మంజారు తెచ్చించి దానిని మార్పాటు చేస్తే ఈ అభిప్రాయఫేదాలు పొడచానికి అవకాశమంటుందని, తీవ్రమగా వ్యాపిస్తున్న ఈ వార్తలయ్యుక్క సత్యాన్నికూడ తెలుసుకొనేందుకు వీలంటుందని మనవి చేస్తున్నాను. విచాలాంద్రకొరకు మేమంతా చాలా ఆందోళనచేస్తూ ఉంటమి. కాబట్టి కసీసం ఆ Regional Committee ని స్థాపించినట్లయితే దాంట్లో అన్ని విషయాలు ముఖ్య వర్ణించే అవకాశము ఉంటుందని థావిస్తున్నాను. దానిద్వారా పొరపాట్లు వ్యవైన ఉంటే వాటిని సవరించి నిజమైన పక్షయను నెలకొళ్పేందుకు మంత్రివర్గము, సభ్యులందరుకూడ ప్రయత్నిస్తారని ఆశిస్తున్నాను.

చివరకు, ఒక్క విషయం మంత్రివర్గానికి చెప్పిదలచుకొన్నాను. ఈ బడ్జెటు చెపనులో మంత్రివర్గముయ్యుక్క ప్రవర్తన, వారి ఉపన్యాసాలధోరణి, పీటి స్వయంపము మాత్రం సక్రమంగా లేదు అని శేను స్పష్టంగా మనవి చేస్తున్నాను. ఈ బెదరింపులతో ప్రశా ఉద్యమాలను అఱచివేయదలచుకొన్నట్లయితే లేక ఇటువంటి వైఫల్యాలు అవలంచించుటవల్ల ప్రశా సమస్యలుగాని దేశముయ్యుక్క సమస్యలుగాని పరిష్కారము చేయాలనుకొన్నట్లయితే, అది కేవలం త్రిమయని మాత్రము మనవి చేయక తప్పదు. చరిత్రనుంచి వారు పాతము.

క్రొనవలనని వారికి మనవి చేస్తున్నాను, లేకుంటే, చరిత్ర వారికి పాశము చెపుతుందని పొచ్చరికచేస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

*شري مير احمد عالي خان (ملک پیٹ) [Shri Mir Ahmad Ali Khan (Malakpet)]

جناب صدر۔ جناب والا کی اجازت سے ذریعہ تعلیم کے متعلق میں بھی اپنے خیالات کا اظہار کرنا چاہتا ہوں۔ ذریعہ تعلیم کے متعلق ہمارا مطمع نظر یہ ہوتا چاہئے کہ جتنا جلد ممکن ہو سکے ہماری تینوں جامعات میں ذریعہ تعلیم عوام کی زبان یعنی تلگو قرار دی جانی چاہئے۔ اس میں شبہ نہیں کہ یہاں اردو زبان بولنے والوں کی اقلیت بھی ہے جو تقریباً (۱۰) فیصد ہیں۔ لیکن انگریزی زبان کو ذریعہ تعلیم بنا فا کسی حال میں بھی مناسب نہیں ہے۔ اس وجہ سے کہ ایک طالب علم جس زبان میں اپنی ابتدائی اور وسطانی تعلیم حاصل کرتا ہے اوس زبان میں جامعاتی تعلیم حاصل کرنے کا موقع دینا چاہئے۔ اس میں نہ صرف طالب علم کو سہولت ہو گی بلکہ اس کے ذریعہ سے زبان کو بھی ترقی دیجاسکتی ہے۔ جناب والا جانئے ہیں کہ یہاں انگریزی زبان بہت ہی قلیل آبادی کی زبان ہو تو ہو۔ اور اس طرح کی دوسری زبان بولنے والوں کی بھی اقلیت ہو سکتی ہے لیکن (۹۰) فیصد آبادی تلگو بولنے والوں کی ہے اور (۱۰) فیصد اردو بولنے والوں کی ہے۔ اس لئے تلگو کے ساتھ ہم کو اردو بولنے والوں کے لئے بھی کچھ تحریکات اور سہولتیں مہیا کرنا چاہئے۔ مثلاً یہ کہ حیدر آباد شہر کی جامعہ عثمانیہ میں اردو میڈیم کا بھی کچھ انتظام رکھتے ہوئے بقیہ آبادی کے لئے زیادہ تر ہم کو تلگو میڈیم میں اعلیٰ سے اعلیٰ تعلیم کا انتظام کرنا چاہئے۔ ہم دیکھتے ہیں کہ دنیا کے تمام ترقی یافتہ ممالک میں اعلیٰ سے اعلیٰ تعلیم پورن کی مادری زبان میں دیجاتی ہے۔ پھر کوئی وجہ نہیں ہے کہ ہمارے آندرہ پردیش میں بھی بیرون کو اون کی مادری زبان میں اعلیٰ تعلیم نہ دیجائی۔ نہ صرف دنیا کے انتہائی ترقی یافتہ ممالک مثلاً امریکہ۔ انگلینڈ۔ فرانس اور جرمونی وغیرہ میں جہاں سائنس۔ آرٹس اور فلسفہ وغیرہ اپنے انتہائی عروج پر ہے اپنی اپنی زبان میں تعلیم دیجاتی ہے بلکہ ایشیاء کے دوسرے ممالک جو اوقتے ترقی یافتہ نہیں ہیں ترجموں اور ماہرین کی تصانیف کے ذریعہ اپنے ادب اور علم کو ملا مال کر کے اپنی اپنی زبان میں تعلیم دے رہے ہیں۔ مثلاً ترکی میں انگریزی یا فرانسیسی زبان ذریعہ تعلیم نہیں ہے۔ صریح میں بھی انگریزی ذریعہ تعلیم نہیں ہے۔ نہ ہی چین اور جاپان میں ہے۔ ایشیا کے تمام ممالک میں مادری زبان کو ذریعہ تعلیم فراہد دیکھ رہی ہے۔ پھر کوئی وجہ نہیں کہ ہندوستان میں بھی یہاں کی زبانوں میں اعلیٰ سے اعلیٰ تعلیم نہ دیجاسکے۔ اسکی وجہ سے نظام و نصت میں سہولت ہو گی۔ اور تعلیم حاصل کرنے میں وہ یقیناً ہمارے لئے بہت ہی مفید ہو گی۔ لیکن اس کا مطلب یہ نہیں کہ انگریزی یا هندی کو ہم وہ اہمیت نہ دیں جسکی وہ مقاصی ہیں۔ جو لوگ زیادہ ملاجیتیں رکھتے

ہیں اور علم و فن کے اعلیٰ مدارج طے کرنا چاہئے ہیں اون کے لئے انگریزی ازبان کا اعلیٰ سے اعلیٰ معیار برقرار رکھا جا سکتا ہے۔ اور فی الحال لازمی طور پر انگریزی کو بھی رکھا جا سکتا ہے۔ ہندی هندوستان کی سرکاری زبان ہے۔ ایک اسٹیٹ اور دوسرے اسٹیٹ کے درمیان مراحل کے لئے اسکے استعمال کیا جاتا ہے۔ اسکو بھی رکھنا چاہئے۔ لیکن عام طور پر زیریہ تعلیم اوس زبان کو قرار دینا چاہئے جو بہان کے زیادہ سے زیادہ لوگوں کی زبان ہے۔ اس نے آندرہا یونیورسٹی میں تروپتی یونیورسٹی میں اور عثمانیہ یونیورسٹی میں ذریعہ تعلیم تلگو ہو نا چاہئے اور اس کے ساتھ ساتھ اردو جن لوگوں کی مادری زبان ہے اون کے لئے بھی انتظام کرنا چاہئے تا کہ وہ بھی اپنی مادری زبان میں تعلیم حاصل کر سکیں۔ اس کی گنجائش رکھتے ہوئے بقیہ لوگوں کے لئے آندرہ پریش کی زبان میں تعلیم ہو نا چاہئے۔ بہان عثمانیہ یونیورسٹی کو تلگو یونیورسٹی میں تبدیل کرنے کی سہولت ہے۔ کیونکہ سابق میں اردو کے سلسلہ میں امن کا تجزیہ کیا گیا ہے اور جو کامیاب تجزیہ رہا۔ اس وقت اردو کا انتظام کرنے کے لئے کوئی خاص کوشش کی ضرورت نہیں ہے۔ کیونکہ امن کا بہت کچھہ مواد موجود ہے۔ اس کے علاوہ ایک اور چیز میں عرض کرنا چاہتا ہوں وہ یہ کہ امن یونیورسٹی کا انتظام اسٹیٹ کر رہمنٹ اور عوام کے ہاتھوں میں ہی رہنا چاہئے نہ کہ دوسروں کے ہاتھے میں۔ کچھہ عرصہ پیشتر ستھر نے امن سلسلہ میں ایک موڑ کیا تھا اور جامعہ عثمانیہ کو مرکزی حکومت نے حاصل کر کے وہاں ہندی کو ذریعہ تعلیم قرار دینے کی کوشش کی تھی اس لئے اس کا انتظام ہم کو اپنے ہاتھے اکڑیت نے شدید مخالفت کی تھی۔ اس لئے اس کا انتظام ہم کو اپنے ہاتھے میں رکھنا چاہئے اور اسکو تلگو یونیورسٹی میں تبدیل کرنا چاہئے۔ اس کے علاوہ امن میں اردو مادری زبان رکھنے والوں کے لئے بھی کچھہ انتظام کرنا چاہئے اون کے لئے بھی علحدہ کلاسس فائز کرنا چاہئے۔

میں اسی ایک پائیٹ پر جناب والا کی اجازت سے عرض کرنا چاہتا تھا۔
شکر یہ۔

***شُرී یون. پی. چےونگලے یونیورسٹی (నెవంజేరి):** అధ్యాతల, మంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన లిల్లను నమర్థిస్తూ కొన్ని సూచనలు చేయదలచుకొన్నాను. ముఖ్యంగా మనబడ్డెటులో N. G. Os. కుగాని, టీచర్స్ కుగాని, విలేజి ఆఫీసర్స్ కుగాని, ఏమీ allot చేయలేదు. ఇది లోటు బడ్జెటు కాబట్టి, మనకున్న యిబ్బందులలో పారికేమి యివ్వలేకుండా పోయానాము. ఆవిషయం మంత్రిగారు పచేహదే చెపుతూ వచ్చారు. అయినా వారి కోర్సులను తీవ్రంగా నిరాకరించకుండా మనం వారికప్పాలను సింప్లిక్ చేస్తూ యా సంవత్సరం కాకపోయానా వచ్చేసంవత్సర

మైనా, ఏడై నా సహాయం చేస్తామని హామీ యిస్తే భాగం డేది. మనం తీవ్రంగా నిరాకరించుతున్నందువల్ల వారికి కష్టము వేస్తావున్నది. ముఖ్యంగా N. G. Os. విశేషి అఫీసర్లు, టీచర్లు కష్టపడుడూ చాలా యిబ్బందులలో వున్నారు. ధరలు అధికమైనవి. వారికి కొంత సానుభూతి చూపించవలసిన అవసరం వున్నది. ఇప్పుడు డబ్బులేకపోయినా, యో సంవత్సరం కాకపోయినా వచ్చే సంవత్సర మయినా యివ్వవలసి యుంటుంది. అయితే వారు కొన్ని అరాచక శక్తుల వలలో తగులుకొంటున్నారు. అందువల్ల, వారిని ప్రభుత్వం తీవ్రంగా హౌచ్చ కించిందని అనుకొంటున్నాను. ముఖ్యంగా N. G. Os. గాని, విశేషి అఫీసర్లుగాని, టీచర్లుగాని, యో అరాచక శక్తులలో ఏమూత్రం సంబంధం చెట్టుకో కుండవలసిన వారు. అటువంటివారి వలలో తగులుకోకుండా వుండేందుకు గాను, తండ్రి తన బిడ్డను చెడు సహావానములో తగులుకొనకుండా ఎట్లా హౌచ్చరించునో, అట్లా వారిని ప్రభుత్వా హౌచ్చరించినపని అనుకొంటున్నాను.

ప్రింగో పాలరెడ్రిగారు బడ్జెటు ఉపన్యాసంలో, బడ్జెటులో లోటు వచ్చిందని, అది థర్టీ చేయటకు సభ్యులే ఏమి చర్యలు తీసుకొనవలశనో, కొత్త పన్నులు ఏమి వేయవలశనో చెప్పమని కోరారు. పన్నులు వేయట వారికి 'హామీ' అని ముందే చెప్పారు. వారిని ఆర్థికమంత్రిగారు అని అనుటకంచే, పన్నుల మంత్రిగారు అని అంటే భాగుండేదేమో, ఆర్థికమంత్రిగారు అంటే ఆర్థిక పరిశీలనలు చక్కువరచి, అధిక వ్యాయము తక్కువచేసి, డబ్బు సర్దుళాటు చేసేటటు వంటివారు ఆర్థికమంత్రి అవుతారు. లోటు బడ్జెటు అయివ్వుడు, ఎక్కుడైనా ఎక్కువ ఖర్చు అవుడూంటే దానిని అరికట్టుటక్కపోయి, పన్నులు వేసి థర్టీ చేస్తానంటే, వారు పన్నుల మంత్రి అవుతారు. కానీ ఆర్థికమంత్రి ఎంతమాత్రము కారు, వారు సభ్యులనే ప్రవేశాస్తాచనలు యివ్వమన్నారు. ఏదో యిబ్బందులను తప్పించుకొనుటకు సభ్యులను అడుగుతారు, కానీ సభ్యుల సూచనలను తీసుకొనరు. అవి మాపూర్తి, ముఖ్యంగా P. W. D. డిపార్ట్మెంటులో, హౌచ్చే, ఎత్తైప్రిసిటీ డిపార్ట్మెంటులో, స్కూలింగు డిపార్ట్మెంటులో ఎంత అన్యాయంగా ఖర్చు అవుతున్నదో, ఎంత ధారబోస్తున్నామో మనము ఒకఘారి అనోచిస్తే, ఆ ఖర్చులను తగ్గించుటకు నిజంగా హృదయ హృద్యకంగా ఆర్థిక మంత్రిగారు ప్రయత్నిస్తే యిది deficit budget అని చెప్పేందుకు వీలులేకుండా surplus budget చేయవచ్చును. P. W. D. లో తగిస్తే వారేమనుకుంటారో మిగతా డిపార్ట్మెంటులో తగిస్తే ఆ మంత్రులు ఏమనుకుంటారో అని భయపడి వ డిపార్ట్మెంటు శాఖలికి పోకుండా, కైతులు — దున్నపోతుల మాదిరిగా కష్టపడేవారు —

థక్కరు తీ. గోపాలరెడ్డి : కైతులను దున్నపోతులలో పోల్చుట 'పార్ట్ మెంటరీ (సాంప్రదాయం) అపుమందా ?

శ్రీ ఎన్. పి. చెంగల్రాయనాయడు : ఇంతకుముందు లేదు, ఇప్పుడు ఉన్నదని చెపుతున్నారు, సంతోషం. ఇక నైనా. యివి purchase committee ద్వారా కొంచే దుబారాలు లేకుండా పోతాయి. మనం ఆర్థికంగా ఆగు పడాలంచే, మద్దాసులో ఉన్న ప్పుదుగాని, ప్రైదరాబాదులో ఉన్న ప్పుదుగాని industrialగా మనం develop కాలేదు. Industrialగాdovelop కాకపోతే అధికంగా sales Tax రాదు. మర్యాదరగతి ప్రజలు బాగువడేందుకు వీలులేకుండా పోతున్నది. అందువలన industries వైన ప్రశ్నాధికరించి అధికం చేసే, ప్రఫుత్వమే కాకుండా ప్రజలకూడా బాగువడేందుకు వీలుంటుంది. ఆర్థిక మంత్రిగారు దీనిని ప్రఫుత్వ ర్పటికి తెచ్చి, చూడవలనీ యుంటుంది.

ఈ దినం రెవిన్యూ మంత్రిగారు ఒక ప్రశ్నకు సమాధానం చెపుతూ ఒక విషయం చెప్పారు. కరువు కాటకాలు వచ్చినప్పుడు, పన్నులు, తక్కువాకీలు, ప్రఫుత్వమునకు కట్టపలసిన వన్నీ వాయిదావేస్తూ వచ్చారు. ముఖ్యంగా రాయలసిమలో సుమారు 6,7 సంవత్సరములవరకు వర్ష ములేకుండా కరువుతో రైతులు బాధలు పడ్డారు. అప్పుడు ప్రతిసంవత్సరం వాయిదావేస్తూ 6 సంవత్సరములవరకు పన్నులు వాయిదావేశారు. ఈ 6 సంవత్సరముల పన్నులు ఇప్పుడు ఒక సంవత్సరములో కట్టాలంచే కష్టము. కర్మాలులో పున్నప్పుడు గోపాలరెడ్డిగారు ఒక ఉత్తర్వు వేశారు. ఈ పన్నులు ఒకపూరి కట్టడం కష్టమని instalments గా తీసుకొంచే బాగుంటుందని అన్నారు, 6 సంవత్సరములో బాయింపడి, ఒక్కసంవత్సరంలో వచ్చే వరుంబడిలో కట్టలేదు. కానీ ఈ దినం రెవిన్యూ మంత్రిగారు చెప్పినదేమంచే ఏదోవిధంగా కట్టివేయాలని. ఏదోవిధంగా భూమి అమ్మిఉయినా కట్టివేయాలని వారి ధోరణి. రైతులు భూమిఅమ్మి కట్టాలంచే, భూములు అమ్ముకుంచే ఈ ప్రఫుత్వం కొనుక్కుంటుందా ? కొనుక్కుంచే యాయన రెవిన్యూమంత్రిగా ఎందుకు వుండాలని నాకు ఆలోచన వచ్చింది. ముఖ్యంగా రైతులు బాగుపడాలనీ, వృద్ధిలోకి రావాలని రెవిన్యూమంత్రిగారికి వుండాలిగాని, రైతులు భూములు అమ్ముకోవాలని, అలాంటే యోచనలు వుండకూడదు.

Planning విషయంలో ఒకసంగతి మనవి చేస్తున్నాను. (అభ్యర్త, యింతకుముందు నాకు ఆవకాశం రాలేదు. ఈ దినం 5 నిమిషాలు ఎక్కువ యిప్పించాలని మనవి చేస్తున్నాను.) ఈ ప్లానింగ్ డిపార్ట్మెంటు M. L. A. లకు ఒక సర్క్యూలర్ పంపించింది. వారు దానిని అసెంబ్లీసభ్యులకు పంపుటకు (పోవేతు) స్టాంపులుకూడ లేవేమో, మేమే డబ్బులుయిచ్చి తీసుకోవలని వచ్చింది.

డాక్టర్ బి. గోపాలరెడ్డి : ఇకమందు అటువంటిచి వస్తే రిటర్న్ చేయవచ్చు.

శ్రీ ఎన్. పి. చంగ్లాయనాయుడు : రిటర్న్ చేస్తే అందులో ఏమున్నదో తెలుసుకొనుటకు కష్టము. కాబట్టి డబ్బు యిచ్చి కొనుకొంటున్నాము. మంత్రిగారు నాకు ఒక్కరికేకాక అందరికి యిట్లా ఏర్పాటుచేస్తే, యింకా కొంతడబ్బు సేకరించవచ్చును.

ఈ N. E. S. Block ను జిల్లాలలో select చేసేటప్పుడు కొన్ని సూచనలు యిచ్చారు. (పోష్ట్ పోంపు లేకుండా వచ్చిన కవరులోనీ విషయాలు చెపుతున్నాము. N. E. S. programme-selection of areas for N. E. S. Blocks దీనికి కొన్నిసూచనలిచ్చారు. ఈ సూచనలు ప్రకారం పున్నాట్లాకును సెలక్ట్ చేస్తామన్నారు. అయితే ఒకటి ఇరుగుతున్నది. చిత్తారు జిల్లాలోని వేపంచేరి నియోజకవర్గంమంచి నేను వచ్చాము. అది చాలా వెనుక బడిన ప్రాంతము. ఇప్పటికి చిత్తారుజిల్లాలో ముగ్గురు కలెక్టరు మారారు. ఈ ముగ్గురు కలెక్టరు కూడ, చిత్తారుజిల్లాలో ఎక్కడైనా యా నేపనులు ఎక్స్ప్రెస్‌పన్ సరీన్ జ్లాకులు పెట్టాలింటంచే, యా వేపంచేరిలోనే పెట్టాలిగాని, ఎక్కడా పెట్టాలిలేదని ప్రాశారు. కానీ, నేను మూడుసంవత్సరాలుగా చూస్తున్నాను. అప్పుడు ఎవరు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నారో, వారివారి గ్రామాలకు ఇవ్వటము ఇరుగుతున్నది. అప్పుడు గోపాలరెడ్డిగారు తంబళవల్లెకు పులిచెరకు ఇచ్చినారు, ఇప్పుడు సంజీవరెడ్డిగారు రామకృష్ణం, కార్యోభివగరంకు ఇచ్చినారు. నేను ఒక్కఁఁ అడుగుతున్నాను. ఏ సూత్రాన్నిబట్టి ఇక్కడ సెలక్ట్ చేసినారు ? కంట్రెబ్యూషన్ ఉండా ? ఏమి ఉండి ? ఏమి లేకుండినా, మంత్రిగారికి కావలసినవారు కాబట్టి అక్కడ యెన్. ఇ. యెన్. జ్లాకును ఇవ్వవలసినది: ఇదే వారిసూత్రం అయితేమాత్రం అది చాలా పొరచాటు. ఎవరైనాసరే. వెనుకబడిన ప్రాంతాలకు మాత్రమే అటువంటి జ్లాకులు ఇవ్వాలని కోరు, శున్నాను.

డాక్టర్ బి. గోపాలరెడ్డి : మా తాలూకాలో ఇంతవరకు రాలేదు. ఎప్పుడు వస్తుందోకూడ తెలియదు. వచ్చే ఒడెళ్ళలోకూడ వస్తుందో రాదో.

శ్రీ యెన్. పి. చంగ్లాయనాయుడు : నేను ఆర్థికమంత్రిగా ఉంటే నా ఏరియాలో జ్లాకే పనిలేదు. ఎంత డబ్బు కావాలన్నా వేళే రూపంగా ఇవ్వవచ్చు. నేను ఒకటిమాత్రం, ఎడ్కినిస్ట్రీషన్ విషయం చెప్పవలసింటుంది. మంత్రులు అయినతర్వాత కొండరు విపరీతంగా ప్రవర్తిస్తున్నారు, (మా వ్యవసాయశాఖా మంత్రిగారు, నా స్వవిషయం, బంధువుల విషయంలో నాకు

సంబంధం ఉన్నదనుకోండి) అక్కడ ఒక పట్టాభూమిలో కష్టైలు కొట్టుకొనేందుకు సెల్లింగ్ పర్మిషన్ కలక్టర్ ఇవ్వవలసించున్నది. ఆ సెల్లింగ్ పర్మిషన్ ఇచ్చేందుకు అలన్యం అయితే, కలక్టర్ న్యాయంగా ఇవ్వకుండా పోయినవుడు ఇప్పుడు వ్యవసాయశాఖామంత్రిగా ఉండిన తిమ్మారెడ్డిగారే అప్పుడు కలక్టర్ దగ్గరకు వెళ్ళి, మా బదులు రిప్రోఫెంట్ చేసి “ఇది అన్యాయం, వారికి భూమిలో న్యాయంగా సెల్లింగ్ పర్మిషన్ ఎ. పి. యథ. యాక్స్ ప్రకారం ఇవ్వాలి. మీరు ఇవ్వకుండా ఉంచే న్యాయంకాదు. మీరు ఇవ్వకుండాఉంచే, లేదని కారణం చెప్పండి. వారు కోర్టుకు పోవచ్చును” అని చెప్పితే, అప్పుడు కలక్టర్ పర్మిషన్ ఇచ్చినారు. మరల నాయకుని ఎన్నిక, ఆవన్ని వచ్చినాయి. ఎన్నికలతర్వాత మాత్రాన వారికి కోపంవచ్చింది. కోపంవచ్చి.....

ధాక్టర్ వి. గోపాలరెడ్డి : ఈ వ సీన్ ఎగ్రికల్చర్ డిమాండ్ మీద చెప్పితే జాగుంటండి. ఇది ఎప్రాప్రిమేషన్ విల్లుమీద చర్చ. పీరుచేపేరి ఎప్రాప్రిమేట్ గా ఉన్నట్టే లేదా తెలియదు.

శ్రీ యిన్. పి. చంగ్లాయ నాయకుడు : అధ్యాత్మా, నేను ఎగ్రికల్చర్ పైన చెప్పటంలేదు. నేను ఎడ్డినిటీప్రీషన్ పైన కొన్నివిషయాలుమాత్రం చెబుతున్నాను. అక్కడ ఇవన్నీనిలిపివేసి అన్యాయం చేసేదానికి ప్రయత్నిస్తున్నారు.....

శ్రీ పిల్లలమప్రి వెంకచేశ్వర్రు (వందిగామ) : మంత్రిగారికి కోపం వచ్చిందని అన్నారు. ఎందువల్ల కోపంవచ్చింది చెప్పితే జాగుంటుంది.

శ్రీ యిన్. పి. చంగ్లాయ నాయకుడు : అవన్నీ మీకు తెలుపవలసిన అవసరంలేదు. వారికి అర్థంలపుతాయి. ముఖ్యంగా దానిని కారణములకుండా నిలిపినారు. నిలిపినవుడు ఏమికారణం కదపట చెప్పినారంచే, పీరికి ఉండే ఏరియాకంచే అధికంగా కొట్టుకొన్నట్లు నామనస్యకు తెలుస్తోంది. కాబట్టి నిలిపివేళామని దిస్ట్రిక్ట్ పోర్ట్ అఫీసర్ గారు అన్నారు. అధికంగాఉంచే దానికి డబ్బు పెట్టించుకొంటామన్నాము. దానికికూడ వారుఇవ్వలేదు. అక్కడనుంచి మంత్రిగారువచ్చి, కలక్టర్ కు ఆర్డర్ ఇచ్చేదానినికూడ నిలిపి, ఇక్కడ ప్రభుత్వాన్ని కొచ్చేటట్లు చేసినారు. అది ప్రభుత్వానికి వచ్చినతర్వాత రెవిస్యూమంత్రిగారు “ఈ భీగులన్నీ ఇ విడిచేయవలసింది, డిపాజిట్ తీసుకొని విడిచేయవలసింది, రెవిస్యూ టోడ్డు మెంబరు విచారించిన తరువాత ఏ తీర్మానం ఉంచే; ఆ తీర్మానంచేస్తాము” అన్నారు. ఇనవరి ఒకటవ తేదిన రెవిస్యూ మంత్రిగారు ఆర్డర్ వేస్తే, మార్చి ఆఖరువరకు ఆప్టైలు సర్క్యూలేషన్లో తెప్పించుకొని యా పొర్స్పెన్ మంత్రి అక్కడనుంచి ఆ కాగితాలు కదలనివ్వ లేదు. మరల ప్రైకోర్టుకు పోవలసివచ్చింది. ప్రైకోర్టుకుపోయి ఆర్డర్లు తీసుకో

వలసివ్చింది. ఈ నష్టమంతా ప్రభుత్వం కట్టికయవలసివస్తుంది. ఈ నష్టము కట్టియవలసివ్చినపుడు ఇదిమంత్రిగారు కట్టిస్తారా? లేకుంటే యానష్టమంతా ప్రభుత్వంమీద పదుతుందా అని అడుగుతున్నాను. ఇది ఎట్లా ఉన్నదంటే, మందు కోతి కల్ప త్రాగితే దానికి తేలుకూడా కుడితే ఎట్లా ఉంటుందో, అవిధంగా ఉంది. ఈ అధికారం దుర్దినియోగం చేసేది. ఇటువంటివి జరక్కుండా చూడాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతూ విరమిస్తున్నాను.

Sri M. Rajeswara Rao (Divi - Reserved) : Mr. Speaker Sir, I rise to speak in support of this Bill and in so doing, I would like to make certain suggestions for a smooth carrying on of our administration. It has been my painful duty ever since I became a M.L.A. to complain often that the present-day administration revolving as it were on red-tapism has been snatching away about 50 percent of our revenues like a white ant and has also presented a most difficult paradox viz., while expenditure on services is abnormally high with a corresponding decrease in efficiency, quality and quantum of work turned out, the agitation among the services for their too meagre salaries has been gathering momentum day by day. Under these circumstances, I am not without reason to believe or foresee a contingency when the whole administration together with our development plans may come to a stand-still if the present administrative machinery in its present form is to continue to function. It has therefore been my earnest endeavour to impress upon the Government for an immediate reorganisation of the entire administrative set up. And for this purpose, I think the Government is aware, I have presented a formula based on 5 principles. These principles are: firstly, a change in the procedure so as to eliminate too much duplication in the disposal of files: secondly, redistribution and a redefinition of the functions of Gazetted Officers whereby they undertake to be more realistic and original in their outlook; thirdly, reduction by 50 per cent of the staff, starting with the abolition of certain superfluous institutions like the Board of Revenue etc. fourthly, an increase by 25% of the existing emoluments to the remaining non-gazetted Government servants; and fifthly, co-ordination between officials and non-officials at important levels of administration. This formula I believe would resist economy in expenditure, and at the same time it attempts at an increase in the salaries of the low-paid Government servants and also helps for a smooth working of the administrative machinery. I therefore request the Government to immediately appoint a High Power Committee to go into the entire question and report to the Government at an early date, as any delay in the matter is likely to have very adverse effects on the administration vis-a-vis the services.

Another aspect of our public administration which needs mention is the question of land revenue. I think, hon. Members are aware that the total land revenue we collect to-day amounts to Rs. 1024 lakhs, while we spend Rs. 450 lakhs for its collection. Roughly speaking, it works out to 44 per cent of the revenue. There is a heavy and elaborate machinery for the collection of this land revenue. Once the land revenue accounted for a substantial portion of the Governmental revenue, whereas now our revenue constitutes less than 20 per cent of the total revenue. But the same staff and the same machinery continues. Further, it has complicated matters in duplicating the work and therefore, I would like to make a bold suggestion for the careful consideration of the Government i. e., whether it is not possible to give up this land revenue in favour of the Panchayat Boards and instead take a 75 per cent share from the Panchayat Boards. I think the Government would do well to examine this question carefully. By this, I anticipate a net saving of 194 lakhs of rupees and even if we make an allowance for an expenditure of 94 lakhs of rupees for the maintenance of land records and Government lands, still I expect one crore of rupees by way of saving.

Another important aspect of our administration which needs mention is the Board of Revenue. Time and again, I have been one of the protagonists for the abolition of this Board of Revenue for a variety of reasons, which I need not mention here. However, I will confine myself to saying that if the Government feels that a co-ordinating machinery between the District administration and the State is absolutely necessary, then why cannot we appoint a Regional Commissioner, one for 4 or 5 districts to be in charge of land revenue of all kinds and also to be in charge of Planning. Therefore I request the Government to carefully examine this aspect of abolishing the Board of Revenue and appoint a Regional Commissioner, one for each region with headquarters in that region, so that the headquarters will be easily accessible to the people in that region.

Again, it would be appropriate, in this connection, to impress upon the Government the immediate need for bringing about legislation to regularise the service conditions of Government servants as contemplated under Article 309 of our Constitution. Now, as it is, we are indefinitely continuing the executive orders without bringing in the necessary legislation. It would be well if the Government comes before the House with a definite legislation so as to guarantee the security of services. Again, mention may also be made about the figures furnished in the Budget. This Budget does not disclose the number of Government servants actually working in each cadre and under each head and separate figures are not given under each of the categories. I have gone through the entire budget proposals and the Appen-

dices which are appended to the main Budget. I did not find these figures. It clearly shows that the Government itself is not in a position to know how many Government Servants are working under each head or category. I, therefore, humbly appeal to the hon. Finance Minister to direct his Department to furnish to the House a correct picture of our administrative machinery, so as to enable the hon. Members to know what kind of machinery is actually at work.

Then, I take this opportunity to draw the attention of the Government to the basic principle of our parliamentary practice viz., that for a proper functioning of parliamentary democracy, we have, invariably, to follow the principle of separation of power - particularly under a democratic Constitution. Therefore, under democratic Constitution and for the proper functioning of the parliamentary democracy, the Ministry has to confine itself to policy-making. But, unfortunately the Ministry has deviated from this principle to the detriment of the growth of parliamentary democracy itself. I, therefore, appeal to the Government to consider this, and I express my hope that the Ministry would, hereafter, try to establish healthy conventions in this regard.

Another aspect of our administration is Legislation. There is a growing feeling everywhere in the State that we are passing legislation hurriedly and without properly understanding the implications of the various Acts, as a result of which, the several provisions of our Acts are being held null and void by Courts of Law either on grounds of want of jurisdiction or of being repugnant to the provisions of the Constitution. I, therefore, request the Government and make an earnest appeal that the Government should constitute an expert committee of legal experts - a standing committee of legal experts - and to place all the Bills before such a committee, before they are introduced in the House, so that they can be subjected to strict scrutiny. Therefore, all old Acts are to be revised and new Bills to be introduced, should be subjected to a scrutiny by the standing committee of legal experts.

Mr. Speaker, Sir, in this connection, I would appeal to the Government to discourage judicial functions being entrusted to the executive. This is also another aspect of the fundamental principle of separation of power followed in parliamentary democracy. Hon. Members are aware how our Tahsildars, under the present Tenancy Act, have been discharging their judicial functions. The directive principles enunciated in our Constitution also warrant that separation of Judiciary from the Executive should be introduced throughout the State. I request the Government to introduce the separation of Judiciary in the remaining three districts also. Therefore, it is high time

that the Government should take measures to take away the Judicial functions from the Executive Officers and to entrust the same to the independent Judiciary.

Today, our State Governments are charged with the task of Planning and Development, and the important objects of our Second Five Year Plan are to increase production and ensure proper distribution of the same. But, today, we are facing a paradox. While we feel that there is sufficient production so far as our Andhra State is concerned, the prices appear to be very high and we have to find out a solution for that. As far as I am concerned, I feel I am justified in making a suggestion to the Government to revive the Producer-cum-Consumer Co-operative Societies as enunciated by our departed Leader, Sri Prakasham Panthulugaru, which is the only solution for this problem. I feel that this is a proper solution both to the producer and also to the consumer.

Another important aspect is about the industries and to show employment opportunities to various unemployed people. Now, from a perusal of the Paper laid on the Table of the House, it is found that our industries are running a recurring loss. If this is the kind of our administration on industrial side, I think it does not warrant the Government nationalising industries any further. I would, therefore, appeal to the Government to examine the possibility of constituting an Industrial Corporation, inviting capital from private sector and see whether these industries can be properly run under the supervision of the Government.

I wish to say one word regarding Social Welfare. We have submitted a report and it is with the Government. In this connection, I only say that the policy now pursued by the Government in regard to this problem has a tendency for further segregation. I feel that there should be a reorientation of the entire policy and a Statutory Board should be constituted as recommended by this Committee.

Finally, with regard to the Appropriation Bill, I would say only one thing. I know we have got an expert Finance Minister and I do not think he would come before this House once again during the course of the year for Supplementary Grants. On the other hand, I do hope that he would inform the House of the probable savings out of the amounts which we have already granted in this Session.

Thank you, Sir.

***శ్రీ వి. రామారెడ్డి (ప్లెదుకూరు) :** అధ్యక్షమహాశయా, రాదాపునాలుగు రోడులు సాధారణ చర్చ, 14 రోడులు డిమాండ్స్ వైన చర్చలు జరిగినాయి. అన్ని డిమాండులు మేకారిటీ ఆమోదించబడినవి. వాటని యిప్పుపు ఏదో ఒక విధంగా సమీకచేసుకోవలసి వచ్చింది. కానీ ఈ సమీకశో

మిత్రులు చాలామంది ముఖ్యంగా చర్చను ప్రారంభిస్తా గౌరవసీయులైన శ్రీ రావి నారాయణ రెడ్డిగారు కొన్ని విషయాలు చెప్పారు. సభ్యులందరూ కూడా చాలా నిర్మాచాత్కృతైన సూచనలు లాచ్చినారు. ఇవ్వమని కూడా అడిగినారు. “అడిగిన ఫలితంగా మేమిచ్చిన నిర్మాచాత్కృతైన సూచనలకు మంత్రివర్గం యిచ్చిన సమాధానాలు చాలా నిరాశాజనకంగా వున్నాయి” అన్నారు. ఆ సందర్భంలో ఒక విషయం వారి దృష్టికి తేదలచాను. ఆథిక మంత్రిగారు తమ బడ్జెటు ఉపన్యాసంలో ముఖాముఖగా, తేటాల్సింగా, అరటి పండిలాచి చేతిలో పెట్టినట్టు శాగా ప్రానే వున్నారు. అది చదువుకుని కూడా మళ్ళీ వారిని విషయించడం శాగుండడే పొనని వారికి చదివి వినిపిస్తున్నాను. “సమయాను అనేది అవసరం. మన ఆలోచనలు ఆకాశపథాన్ని సంచరిస్తాయి. మన మాటలు కోటలు దాటుతాయి. మన చేతలు సూత్రం పొత వే” అన్నారాయన. ఈ విధంగావారు విస్పష్టంగా “మీరు ఏహి చెప్పండి. మీరు చెప్పక తప్పదు, మేము వినక తప్పదు. అంతేకాని మా పనులుమాత్రం పొత వే” నని వారు చెప్పితున్నారు. అందువల్ల దానినిగురించి ఇష్టే శాథపడవలసిన అవసరం లేదు. పొదుపు విషయమై చాలామంది ఏవేవో చెప్పుతున్నారు. “గవర్నరు గారికి ఎందుకింత ఖర్చు? ఆక్కడ యింత ఖర్చు ఎందుకు? ఆక్కడ యింత ఖర్చెందుకు? ” అన్నారు. ఆవసరమైన ఖర్చులు పెట్టుకుండా వుండడానికి మానవ జీవితంలో వీలులెదని చెబుతున్నాను. ఆ పదానికి వచ్చినప్పుడు శాసన సభ్యులకు ఈ cushion్స్ ఎందుకని ప్రశ్నిస్తున్నాను. సాధారణంగా కార్బూకలాపం జరిగేదే ప్రథా నమయినట్టి పరికదా? మరి ఆడంబరం ఎందుకనే దృష్టిణో పరిశీలించినప్పుడు మానవజీవితంలో పెట్టే ఖర్చులన్నీ దుబారాయే. అవి కేవలం waste అయినదేననే అభిప్రాయ పడవలసినస్తన్నది. ఒక చిన్న విషయం తమాపాగా చెప్పుటేతున్నాను. శ్రీ స్థానం వరసింహారూపుగారు వేషం వేస్తున్నారంచే మనం వారి యొక్క పాట అభినయంక దాచూడబోయేది. పొతగుడ్డ కట్టుకొనివ స్తేమాత్రంఏ మిఅనవచ్చు? ఎంత శాగుంటుందో చెప్పండి. కాబట్టి వేషమునకు తగిన భాష, భాషకుతగిన భాష ఇము, అన్ని పున్నపుడే అది రాణిస్తుంది గాని, ‘రాజు’ అని కిరీటం లేకుండా, భాషణం లేకుండా చింపిరిపేలికలు వేసుకునివ స్తే వాడు రాజని ఎవరు అనుకోరు. ఇంకొక విషయం చెబుతున్నాను. జనకమహారాజువంటి నిష్ఠామ కర్ను యోగి యొవడూ లేదు. కానీ ఏ పురాణంలో కూడా జనకమహారాజు ఎంత నిష్ఠామిగా వున్నా రాజదర్శారులో రాజభూషణాలు సెట్టుకోకండా పోయి నట్టు గాని, కాపొయాంబరాలు ధరించారని గాని ఏ పురాణాలలోనూ లేదు. కనుక ఆ విషయమై పూర్తిగా అనవసరమన్నప్పుడే ఆ జేవణ చెప్పవచ్చునుగాని ఉరికే రోకటిపాటగా, అలపాటులో భూరపాటుగా మాత్రం ప్రతిదానికి ‘ఖర్చు

వద్దు, ఖర్చువద్దు' అని 'పొదుపు' అనే పదానికి అస్తవ్యస్త ఆధాలను మాత్రం తీయవద్దని సేచు వారికి మనవి చేసుకుంటున్నాను.

మరోక్క విషయం. ఎన్. జి. బి. లు, ఉపాధ్యానులు, గ్రామోద్యోగులు వారికి రావలసిన జీతాలను గురించి ఈ మధ్య ఆందోళన చేస్తున్నారు. గ్రామోద్యోగుల విషయంలో మిత్రులు శ్రీ నారాయణరెడ్డి గారు చెప్పిన దానితో నేను సంపూర్ణంగా ఏకిభవిస్తున్నాను. ఈ విషయంలో ప్రశ్నత్వం చాలా తర్వాత అభిప్రాయంలో ఉండి, గ్రామోద్యోగుల క్రత్తిని చాలా తక్కువ అంచనా చేస్తున్నారని నేను పోచ్చరిక చేస్తున్నాను. శెడిరింపులతో వారిని లొంగతీసుకోగలమనుకోవడం పొరపాటు. బ్రిటీష్ సామ్రాజ్యాన్ని సత్యాగ్రహ పమరంలో టడించి, తరిమి అందులోని క్రత్తిని చవిచూచిన కాంగ్రెసు వారు ఆలోచనలేకుండా ఈనాడు రెడ్డకు, గ్రామోద్యోగులకు, ఉన్నబలం ఏమిటి అనడం, శోచసీయమైన విషయం. గ్రామోద్యోగులు రాజీనామా ఇస్తే వారి స్థానాలలో మరోకరిని నియమిస్తామని చెబుతున్నారు. సాధారణంగా ప్రతి గ్రామోద్యోగి పెద్ద పలుకుబడిగల రైతుగానే ఉంటాడు. వానికి ఎదురుగా మరోకరువచ్చి ఆసాండంలో ఉంచే తెల్లివారేసరికి వాని తలకాయ ఎక్కడ ఉంటుందో అని నా అనుమానం. వారికి సమన్వయభోరణిలో సరియైన జవాబు చెప్పటం మంచికాని జాసనసభలో వారిని శెరారించి అణగద్రోక్కతామని, అది చేస్తామని, ఇది చేస్తామని చెప్పడం కొంచెం అపాయకరమైన ఫోరణి అని మనవి చేస్తున్నాను. పోలిసుశాఖలో armed reserve అని ఒకటి ఉన్నది. వారి పని కవాతు చేయడం. తరువాత గోల్లు గిల్లుకుంటూ కూర్చునడం, ఎక్కడైనా ఏడైనా గలాళా జరిగితే, అక్కడకుపోయి ఉన్న వారిని చేతులు పనిలేక తీటపట్టి ఉంటాయి కాబట్టి, ఇష్టంవల్పినరట్లు కొట్టడం, వారిని N. C. C., A. C. C. మాదిరి అవ్యాడప్పుడు సాంఘిక సంఝేమ కార్యకలాపాలలో నియమిస్తే, వారిని సధినియోగంచేసుకుని పనిచేయంచుకున్నట్లు అపుతుంది. వారిచేతుల తీటపోతునకి. సంఘానికి మంచి జరుగుపుండని మనవి చేస్తున్నాను. విద్య విషయంలో ఒకటి చెప్పుతలచుకున్నాను. మనది తెలుగుదేశం. తెలుగుభాషను వృద్ధిచేయాలని మనమందరము. ఉపన్యాస వేదికలమై చెబుతున్నాము. కాని ప్రాథమికవిద్యా విధానంలోనైనా కావలసిన సంస్కరణలు చేయాలనేభావం ఎవరికిలేదు. 'ఇంగ్లీషు,' 'ఇంగ్లీషు' అంటున్నారు. ఇంగ్లీషును కాదని నేనుఅనను. మాత్రాభాషామయిన తెలుగును ప్రాథమిక పాఠశాలలో సరియైన పద్ధతులలో లోధించుటకు తగిన అయ్యవార్ధున్నారా? భాషలో ఒకవిధమైన నేర్చరితనం రావాలంచే, పూర్వపురోషులలోమాదిరి, భాషకు నాటుకలుగా, జీవగ్రలుగా ఉన్న అమరం, అంద్రనామసంగ్రహంవంటి పుస్తకాలను ప్రాథమిక విద్యలు.

విధానంలో ప్రవేశపెడితే విద్యార్థులకు భాషలో ఒకవిధమైన పాండిస్ట్యంవచ్చి ముస్కుంచు ఉపయోగపడుతుంది. అంతేకాని, కాకినల్లగాఉందును; తుక్కమొరుగును; పిల్లి మ్యాన్ మనును—ఈ రకమైన అన్ని, అవ్యాకథలతో అయిదు సంవత్సరాల కాలాన్ని వారికి వృధాచేయవద్దని మనవిచేస్తున్నాను. మరొకవిషయం—ఆఖరువిషయం—ముఖ్యమైనది ఉన్నది. రైతు పచ్చగా ఉంచేనేకాని వేసేసున్నలను భరించలేదు. చెంగుల్రాయనాయుడుగారు రైతును దున్నపోతుతో పోల్చినారు. వెనుకటి ఒకసామెతకోసం పోల్చినారు. మేము రైతులము. ఒప్పుకున్నాము. నిజమేఖాడా కొంతవరకు. ప్రభుత్వంచేసేది రైతులపై పస్సులు చేయడమేనా? వానికి కావలసిన సౌకర్యాల విషయమై వీటైనా ఆటోచించడం ఉన్నదా? రైతులకు కావలసిన సౌకర్యాలులేవు. కాని ధాన్యంధరలపై కొట్టాడుతున్నారు. రైతుకు ఉన్న రుణభారాన్ని తీపి వానిని ఏనాడు ఒక దారిలో పెడతారో ఆనాడు రైతు అధికాహారోత్పత్తి విషయంలో శ్రద్ధవహించి అధికాహారాన్ని పండిస్తాడు. ఎనడూ పడుకున్న ఎద్దును బండికట్టలేదు. తయారుగా నిలబడితే కాడిమెడమీదపెడితే పోతుంది తాను సేద్యంచేసి వైరుపండించి ప్రజానీకానికి ఒకవిధమైన సౌకర్యంకలిగించాలని రైతులనుకున్న సాచే అధికాహారోత్పత్తి కార్బ్రూక్రమం విజయవంతం అపుతుంది. ఇదిజరగాలంచే రైతు పండించే ధాన్యానికి మార్కెటు చూపించాలి. వానికి కావలసిన ఎరువులు మొనలైనని సక్రమమైన ధరలకు సకాలంలో అందించి ఇంకా ఇతర సౌకర్యాలు కలిగించాలి. అవర్ని జరిగినసాచే రైతు అధికాహారోత్పత్తికి పూనుకుంటాడు. అధికాహారోత్పత్తి జరుగుతుందని మనవిచేస్తూ, ఈ అవకాశం ఇచ్చిన అద్యకులవారికి ధన్యవాదాలర్పిస్తూ విరమిస్తున్నాను.

మిషన్ స్పీకర్ : 12-15 గంటలకు శ్రీ సుదరయ్యగారిని పిలుస్తాను. 12-30 వరకు వారు మాట్లాడుతారు. 12-30 సుంచి 1-30 వరకు సౌరవ, సీములైన మంత్రిగారు మాట్లాడుతారు. ఈలోపున మాట్లాడదలచుకున్న వారికి ఒక్కొక్కరికి strict గా అయిదునిముఖాలు మాత్రం కాలం కస్తాను. ఇప్పుడు శ్రీ శాంతప్పగారు మాట్లాడుతారు.

***శ్రీ కె. శాంతప్ప (ధర్మవరం-రిజర్వ్సు) :** అద్యాం, పురాణములలో చెప్పినట్లు వెయ్యి యజ్ఞములుచేసి, స్వగ్రహోకమునకు అధిపతిగాచే వేంద్రుడున్నట్లు తమరు కూడా ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ అధ్యకుపదవిని అలంకరించినందుకు నాహార్యాయపూర్వకమైన వందనములు అర్పిస్తున్నాను. సౌరవ నీయులైన మంసులకు, ప్రభుత్వపడ సభ్యులకు వందనములర్పిస్తున్నాను. సౌరవనీయులైన ఆర్థికమంత్రిగోపాల రైగిగారు ప్రవేశపెట్టిన Appropriation Bill ను బలపరుస్తూ, నానియోజకవర్గంలో ఉండే కష్టాలను కొన్ని ప్రభుత్వ

దృష్టికి తీసుకురావడానికి ప్రయత్నిస్తాను. మాది శాలా వెనుక బడిన తాలూకా. నేను అనంతపురం జిల్లా, ధర్మపరం నియోజకవర్గమునకు చెందిన కల్యాణదుర్గం తాలూకాకు చెందినవాట్టి. అదిఅంతా కొండలు, రాళ్ళు ఉన్న ప్రదేశం. ఎల్రెసెల భూములు. మాకు జీవనదులు లేవు. మా తాలూకాను ఆనుకూని మైసూరు రాష్ట్రంలో వేదావినిది పారుపున్నది. ఆ నది తుంగఘద్రదలో కలియుచున్నది. మైసూరు రాష్ట్రంలో పరుశురాంపురం దగ్గర ఆనకట్ట ఓడితే మా తాలూకాలో 7, 8 చెరువులు నిండి ఆహోరధాన్యాలు కొరతలేకుండా రైతులకు ఇబ్బంది లేకుండా వండించుకోడానికి ఆనుకూలంగా ఉంటుంది. మా తాలూకాలో విద్యుత్తకిలేదు. చుట్టూ విద్యుత్తకి దీపాలు వెలుగుతున్నాయి. రాయదుర్గం, గుత్తి, అనంతపురం, ధర్మపరం తాలూకాలలోను; మైసూరు రాష్ట్రంలోని ప్రాగూరు తాలూకాలోను విద్యుదీపాలు వెలుగుతున్నాయి. మధ్య మాకే లేవు. 1954 వ సంవత్సరంలో గౌరవనీయులైన ముఖ్యమంత్రి సంశేషరెడ్డి గారు అప్పట్లో డిప్యూటీ ముఖ్యమంత్రిగా ఉంటూ, విద్యుత్తకి portfolio లో ఉన్నప్పుడు ధర్మప్రేషన్ ఏర్పాటుచేసి 1955 వ సంవత్సరం తెలుగు సంవత్సరాది నాటకి దీపాలు వెలిగిస్తాను అని వాగ్దానంచేశారు. ఆ వాగ్దానం నెరవేర లేదు. ప్రజలు ఎదురుచూస్తున్నారు. మాకు సరియైన రోడ్లు కూడా లేవు. ఆనుపత్రులు కూడా లేవు. ఒక చిన్న ఆనుపత్రి ఉన్నది. ఎక్కుడైనా స్థిరి, వురుషులకు కష్టాలు వస్తే 18 మైళ్ళు దూరం పోవాలి. 1952 వ సంవత్సరంలో ఉమ్మడి రాష్ట్రం రోజుల నుంచి, కర్మాలులో ఉన్నప్పుడు - ఇప్పటివరకు ఇడ్డులు సమావేశాలలో ఉపన్యాసములు చెబుతున్నాను. మా గ్రామంలో ప్రస్తుత ఆర్థిక మంత్రులైన గోపాలరెడ్డిగారి ముఖ్యమంత్రిత్వ కాలంలో 18 వేల రూపాయలు భర్యుచేసి తోళ్ళ పరిత్రమ ఏర్పాటుచేశారు. అక్కడ పని ఇరగచం లేదు. మొస్తువరకు 12 మంది పిల్లలకు స్థయిపెందు ఇచ్చి చెప్పులు కుట్టానికి ఏర్పరిచారు. దీనిని ప్రభుత్వంవారు హిందూపురమునకు transfer చేశారు. ఇది అభివృద్ధి చెందానికి ప్రభుత్వం డబ్బు సహాయంచేసి, హరిజనులకు సహాయం చేయాలని కోరుతున్నాను.

మాకు N. E. S. శాఖలు లేవు. డెవల్వెంటు భూములు లేవు. మా తాలూకాలో భూకు లిచ్చి సహాయంచేయాలని ప్రభుత్వాన్ని ప్రార్థిస్తున్నాను. ప్రాహాలిషివ్ విషయం అనేకసార్లు చెప్పాను. “ప్రాహాలిషివ్ తీసి వేయాలి. బిడ్జెటులోటు పుండుని ప్రతిపత్త సభ్యులు అంటారు. కానీపనులకు పీచే పోయిన వద్దనువారు ఇంకెవరండి. దానికి ఒక శీలోకంపుంది, చెబుతాను. “సుకం, పికం, బికం, చైన హనుమాన్ రాపణ ఫ్థా, వర్షశ్రు కుంభకర్ణశ్రు పశ్చైతే, లోకరకుకా!” ఒక ముంత త్రాగితే చిలుకపలుకని, రెండవ ముంత త్రాగితే గోరువంక కేరింతలని, మూడవ ముంత త్రాగితే కొంగ జపమని, నాల్గవముంత

త్రాగితే ఆంట నేయని కుప్పిగంతులని, అయిదవ ముంత త్రాగితే రావణబ్రహ్మ
ప్రతాపమని, ఆరవ ముంత త్రాగితే దానథర్భుడని, ఏడవ ముంత త్రాగితే కుంభ
కర్ణుడని - ఇవి సహజము త్రాగేవారిలో. అందుచేత శీరవారిచేత త్రాగించే,
బిడ్డెటు లోటు పూర్తిచేయాలని ప్రతిపత సభ్యులు చెప్పటం శాగాలేదు. అది
దుర్భాగ్యమైన పని అని ప్రతిపత సభ్యులకు నేను మనవిచేస్తున్నాను. వారిజనులలో
ఆ యానియోజకవర్గాలలోని గౌరవసభ్యులు వారి వారి కపొలు ప్రఫుత్వ
దృష్టికి తెచ్చారు. నానియోజకవర్గంలో వారిజనులకు ఎర్రనేల భూమి లేదు.
ఇంక్కప్పటిలు ఇప్పించాలని, నీటివసతి లేని గ్రామాలలో శాశులు త్రవ్యించాలని.
కాలినేట్ కూర్చుని అలోచించి, వెనుకబడిన ప్రాంతాలకు సహాయంచేయటానికి
ఘానుకోవాలని ప్రార్థిస్తూ ముగిస్తున్నాను.

* శ్రీ డి. కొండయ్య చౌదరి (కందుకూరు) : అధ్యక్ష ! ఈ ఎప్పాప్రి
యేషన్ లిల్లును సమర్థిస్తూ, ఈమధ్య రేగిన కొన్ని దుషారాలవిషయము ప్రస్తా
వించవలసిన అవసరం ఉంది. కనుక ప్రస్తావిస్తున్నాను. ప్రతిపత సభ్యులు మొవలు
కొని కాంగ్రెసు పార్టీలోని కొండరివరకు, అందరు ఈ కాంగ్రెసు పార్టీలోనే
భూసంస్కరణల విషయంలో భేదాభిప్రాయాలు వున్నట్లు చిర్మించటం మొదలు
పెట్టారు. ఈ విషయంలో నేను ఒక సంగతి ఉభాటించదలచు కొన్నాను.
కాంగ్రెసుపార్టీ సభ్యులెవ్వరూ ఈ భూసంస్కరణకు వ్యతిరేకులు కారని మనవి
చేస్తున్నాను. కాంగ్రెసు అధ్యకులు అల్లూరి సత్యనారాయణరాజుగారు,
ముఖ్యమంత్రి నీలం సంజీవరెడ్డిగారు ఆ విషయాన్నే వదేవదే చెప్పారు. అయితే
అవి తీసుకురావటమేలో జాప్యం జరుగుతోంది. ఇప్పుడు ప్రఫుత్వం, స్థానింగు
కమిషన్ వారుకూడా దేశంలో సోషలిష్టిక్ పాట్రన్ ఆఫ్ సాసైటీ కావాలనే
ఉచ్చేశ్వరుతోనే అన్ని పనులు చేస్తున్నారు. కాని ప్రఫుత్వ పతుంలో వుండే
నాబోటివర్గంవారు ఫమి చెబుతున్నామంచే మీరు సమగ్రమైన “సామ్యవాద
సమాజాన్ని నిర్మించదలచుకొంచే ఒక వర్గంమీదనే ఆర్థిక స్టోమపును కుదింప
చేసి స్టంభింపచేయటానికి ప్రాయత్తిన్నే అది సమగ్రమైన సామ్యవాదం కాదని.”
సమగ్రమైన సామ్యవాదానికి మేము సిద్ధమే. యావత్తు భారతదేశంలో అందరి
ప్రజలను ఒకే రకమయిన పద్ధతిలో ఆర్థిక సమానత్వములో అనుకోండి, లేదా
ఇతర అవకాశాలే అనుకోండి. అందరికి సమానంగా ఇవ్వపలసిన శాధ్యత
ప్రఫుత్వము మీద వుంది. అంతేకాని ఒక వర్గాన్ని మాత్రమే ఆర్థిక సమానత్వానికి
నికి గురిచేసి మిగతా వర్గాలకు కావలసిన అవకాశాలను ఎక్కువ చేయటానికి
పరిమితం చేయకుండా వుండటం ఆర్థిక సమానత్వం కాదని మనవిచేస్తున్నాను.
అందుచేత యావత్తు అన్ని ఆస్తులమీదకూడా ఒకే రకమైన సీలింగు వుంచే
అందరిని ఆర్థికంగా సమానంగా చూచినట్లు పరిపూర్ణమైన, సమగ్రమైన సామ్య

వాదానికి దారితీస్తున్నట్లు అవుతుందని నేను మనవి చేస్తున్నాను. అందువల్ల ప్రతి పక్క సభ్యులు మేము భూసంస్కరణలకు వ్యక్తిగతికొని అనుకోవటం పొరాశాటు. అంధ్రప్రభ సంపాదకులు మొదలుకొని పీరందరు ‘మేము ఘృండలిపీక్’ తత్వం కలవారమని చిత్రించటం చాలా హస్యాస్పదమైన విషయం. అది మిన్ లీడింగుగా పుంది. వారు కోరిన దానికన్నా మేము యింకో అదుగు ముందుకు వేస్తున్నాము. ప్రతి ఒక్కరి ఆదాయానికి ఒక పరిమితిపెట్టి, మిగిలిన సంపదము సమానంగా పంపిడి చేసినప్పుడే సమగ్రమైన సామ్యవాదం వస్తుంది. ఒక్క ఎగ్రికల్చర్ కమ్యూనిటీకి ఆదాయాన్ని పరిమితంచేసి, మిగతా కమ్యూనిటీకు పరిమితం చేయనపుడు ఎగ్రికల్చర్ కమ్యూనిటీలలో వారికి కావలసిన పరిఘ్రామమైన వికాసముద్రులు అవకాశములు లేకుండా హాతాయని నేను మనవి చేస్తున్నాను. అది, ‘రన్నింగు రేన్’లో ఒకనిఖి ఒక ఫలాంగో, కే ఫలాంగో ముందు నిలబెట్టి మరియుకనిని అతని పెనకాలముంచి, మీరిద్దరు సమానంగా పరిగెళ్తు మని చెప్పినట్లుగా పుంటుంది. కానీ అది న్యాయంకాదు, ధర్మం కాదు అని మనవి చేస్తున్నాను. అది ఏ సిద్ధాంతాన్నికి నా వ్యక్తిగతము.

అంధ్ర ప్రతిక సంపాదకుడు ‘మాది ఘృండలిపీక్’ తత్వమ్మని చెప్పాడు. ఘృండలిపీక్ తత్వమును వారు స్క్రమంగా అధికం చేసుకొన్నారా లేదా అని నేను వారిని అనుమానిస్తున్నాను. ఆధిక స్తోమతగల ఇతర విధాలయిన అవకాశాలు చేపుల్లో పుంచుకొని, తమ ఆధిక స్తోమమను అనుసరించి ఇతరులమీద అధికారం చెలాయించటం, ఇతర వర్గాలమీద పెత్తను చెలాయించటం ఘృండ లిజం. ఇలాంటి సంపాదకులకు, ఎక్కువ జీతాలకు వచ్చేవారు, పరిశ్రమలలో ఎక్కువ ఆదాయం సంపాదించేవారు, యింకా తమ ఆధిక స్తోమమను పెంపాందించుకొంటూ అంధ్రదేశంలో ఎక్కువ జనాభా అయిన రైతుల ఆధిక స్తోమతను కుదింపచేసి, స్వంఖింపచేసి వారిమీద, తమ బుద్ధింపిన్ని, కలంపోటు బిలంతో పెత్తనం చెలాయించాలనుకోవటం ఘృండలిజం. కానీ అందరిని సమానంగా, ఒకే స్థాయిలో పుంచటం ఘృండలిపీక్ తత్వం కాదని మనవి చేస్తున్నాను. భూసంస్కరణల విషయంలో నేను clearగా చెప్పదలమకొన్నాను. ఎక్కువగా చెప్పటానికి అభ్యర్థులవారు అవకాశం ఇవ్వటం లేదు. ఒక్క విషయం ప్రతికలవారు ప్రాశారు. “ఇతరవిధాలయిన ఆస్తులు పొచ్చుగా సంపాదించ కుండా అనేక రకాలము వస్తులు వేయటం లేదా?” అని కొందరు చెప్పారు. గోపాలరెడ్డిగారి దయవలన ఒక్కుక్క రైతు నేడు 1-0-0 కి 0 14-0 పెచ్చ చెలిమ్మన్నాడు. ఇంకా రేపు ఏమీ కామన్సుడో మాకు తెలియదు. ఇంకా వస్తులు వేస్తామంటున్నారు. ఇప్పుడు రైతులు ఎక్కువ వస్తులు చెల్లించటం లేదా అని అదుగుతున్నాను. ఇప్పుడు ఇతర విధాలయిన ఆస్తులవల్ల వచ్చే ఆదాయాన్ని

పరిమితం చేయటానికి ఇన్ కంటాక్స్ రూపంలోను, యింకా ఇతరమైన పన్నులు వేస్తున్నాం కదా, వారిని వదలి పెట్టింది ఏముందనేవాదం అంధ్ర ప్రభ సంపాదకుడు లేవదిశాదు. దానికి నేను ఒక్కటే చెబుతాను. కైతుల యొక్క ఆధిక స్తోమతను తగించటానికి income tax వక్కురాలను తగించి ఆదాయాన్ని పరిమితం చేయకుండా వాట్లు produce చేసే క్వాంటిటీ మాత్రం తగింపు చేస్తున్నారు. గారడిచి నేమాటలద్వారా మేము అర్థం చేసుకోలేక పోతే దని వారికి మనవి చేస్తున్నాను. ఇక నా కన్సప్రొఫ్ట్‌వ్స్ సషెషన్.

ఒక గా. సభ్యుడు : ఇంతవరకు చెప్పినది ?

శ్రీ డి. కొండయ్య చౌదరి : ఇదంతా పతివక్షసభ్యుల విమర్శకు నా జవాబు. నిరుపేదలు నిరుపేదలుగానే పుండి ధనవంతులు అట్లాగే చెరిగిపోహూ వుండాలనే వాదన నేను అంగీకరించను. ఇప్పుడు కోట్లకొలది ఎకరాల బంజరు భామి వుందని గోపాల కృష్ణయ్యగారు చెప్పారు. ఆ బంజరుభామిని బుల్ కోట్లద్వారా, భ్రాక్షర్లద్వారా ప్రభత్వం చదునుచేయించి, సరయిన పద్ధతిలో పెట్టి భామిలేని వ్యవసాయ కూలిలకు ఇవ్వాలి. మన కమ్యూనిస్టు సోదరులు వారికి, వీరికి, భామి అంతే ఏమిటో తెలియనివారికి...

శ్రీ పిల్లలమత్తి వెంకటేశ్వర్రు : On a point of order, Mr. Speaker, కమ్యూనిస్టు సోదరులని చెప్పారు. చెప్పుదలచుకొంతే లిఖపూర్వకంగా వారి పద్ధ ఏదైనా వుంచే చదవాలి. లేనిపోనివస్తు చెలితే మరల వాటికి సమాధానం చెప్పటానికి నాటు time లేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ : మంత్రుల గురించి మీరు అనేటప్పుడు కమ్యూనిస్టుల గురించి వారు అనవచ్చు.

శ్రీ పిల్లలమత్తి వెంకటేశ్వర్రు : మంత్రుల గురించి లిఖపూర్వకంగా పన్ను దేశే మేము అంటున్నాముకాని ఇష్టంవచ్చినట్లుగా అనటంలేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ : వారు పన్ను చేసి అంటువ్వారు, ఇందులో Point of order. ఏమి లేదు..

శ్రీ డి. కొండయ్య చౌదరి : ఈ బంజరు భాములను చదును చేయించి భామిలేని వ్యవసాయకూలిలకు ఇప్పించాలి. దాదార్పు కోటి ఎకరాలు పుందని చెప్పారు. ఒక్కొక్క కుటుంబానికి 10 ఎకరాలు ఇచ్చినా 10 లక్షల కుటుంబాలు బ్రతుకుతాయి. ప్రతివారు భామిలేని నిరుపేదలకే ఇవ్వాలని చెబుతున్నారు. కానీ 10 ఎకరాలను సాగుబడి చేసుకోటానికి అయ్యే అర్థు ఒక్కదనుండి తెస్తారసి అదుకుతున్నాను. థియరిటెక్చర్ గా కాక ప్రాణి

కల్గా అనుభవించేవారికి తెలుస్తుంది. ఏమీలేని నిరుపేచవానికి 10 లక్షాల భూమి ఇస్తే కనీసం మొదట రెండు ఎద్దులు, బండి, నాగరి, ఎరువుగింజలు అయినా కొనుకోర్కెవలసి వస్తుంది. ఒకొక్క కుటుంబానికి రు 1,000 లు పెడికే తప్ప ఉత్తర్తి పెరగదు. అప్పుడు ఈ ప్రభుత్వం పది లక్షల కుటుంబాలకు (10 లక్షల $\times 1$ వేఱి) సాములై ఇవ్వడానికి సిద్ధంగా వుండా అని అడుగు తున్నాను. భూమిలేని నిరుపేద ఎక్కువులైంచి డబ్బు తీసుకువచ్చి భూమిని సాగుకు తీసుకువస్తాడు? తన ఆర్థికస్టోమహుబట్టి, అటువంటి పేదలకు బంటరు భూమిని పంచి, వారికి ఆర్థికస్టోమతు కలగచేసి, ఆ రకంగా ఉత్తర్తి పెంచ దలచుకొంచేయింకొక step ముందుకు వేయటం బాగుంటుంది. కానీ త్వరణి 'fools rush in where angels fear to tread' అనేసూదిరిగా పరిగెత్తుకొని పోయి, దేశానికి అపకారం, తీరని నష్టం కలిగినతరువాత తిరిగి వెనుకకు రావటం న్యాయంగా వుండదనిచెప్పి నేను మన్విచేస్తూ తమ సెలవు తీసికొంటున్నాను.

*శ్రీ కె. పున్నయ్య (చీపురుపల్లి-రిజర్వ్స్): అర్ధాన్, ఈసారి బడ్డటు సమావేశములో అతి ప్రధానమైన విషయాలను గురించి ప్రభుత్వము యొక్క అభిప్రాయాలు ఉంటాయని ప్రభలందరు ఆశించారు. కానీ అది నిరాశారూపిత ముగా ఉండడమనవల్ల మేము చాలా విచారపడుతున్నాము. ఎందుకంచే, ఇప్పుడు మన రాష్ట్ర⁹ పరిస్థితులు అంత కిష్టపు సమస్యలతో నిండియున్నవని యిక్కడ ఉన్న సభ్యులందరికినీ తెలిసినవినయమే. ఆంధ్రలో teachers విషయ ములో గాని, village officers విషయములో గాని, N. G. O. ల విషయ ములో గాని ప్రభుత్వము సమగ్రమైన ధోరణి అవలంబించి యా మూడు వర్గాలవారిని సంతృప్తిపేరచే విధములో ఉంటుందని మేమందరము అభిప్రాయ పడుతున్నాము. కానీ ఇటీవల టీచర్సు అసోసియేషన్ మైన పెలువడిన ప్రభుత్వ అభిప్రాయము, N. G. O. ల విషయములో కనబలరచిన ప్రభుత్వ దృక్ప్రథము, Village Officers విషయములో ప్రభుత్వ ధోరణి, యిందులో యేరీకాడ సభ్యులను సంతోషపరిచేటట్లుగా లేదని నేను చెబుతున్నాను. Village Officers విషయములో ప్రభుత్వము ఒక కమిటీని వేసింది. ఆ కమిటీ రిపోర్టు రెండు మాసములలో కావాలంటున్నది. కానీ ప్రభుత్వము యా విషయములో కమిటీకి అంద శేసిన questionnaire ను యా రెండు మాసముల గడువు లోగా పూర్తిగా విచారించి, రిపోర్టును పూర్తి విచారాలతో అంద తేయగలదా అనే అనుమానము నాకు కనబడుతున్నది. ఈ, రిపోర్టు సమగ్రమైన రిపోర్టుగా రావాలంచే, యా రెండు మాసములు చాలాను. కనీసము అరుమాసములైనా పట్టుతుందని మేము అభిప్రాయపడుతున్నాము. ఈ అరుసెలలలోను V. Os. యొక్క

అభిప్రాయములు, సమస్యలు, కోరికలు ఏ విధముగా పుంటాయో, అందులో వారి వై ఖరి వ్యైనా మారగలడే మో, యిని అన్ని విచారించి రిపోర్టును అంద శేయవలని ఉన్నది. కానీ Village Officers అందరికి నేను ఒక మనవి చేయదలచాను. ప్రభుత్వమువారు వేసిన కమిటీతో సహకరించి, వారికి కావలసిన విషాలన్నీ యివ్వమని V. Os ను కోరుతున్నాను. ప్రభుత్వము కూడ యొ Village Officers, గ్రామాలలో ప్రభుత్వ ద్రవ్యము వసూలుచేయబాసికి పునాదులవంటివారని గుర్తించాలి. వారు పారంపర్యముగా యొ ఉద్దీగాలు నిర్వహిస్తూన్నారు. వారికి యివ్వటివరకు ప్రభుత్వము యిస్తూఉన్న శితాలు చాలా కొద్ది. కానీ వారు చేయవలసిన పని మాత్రము చాలా ఎక్కువ అయి పోయింది. బాధ్యతలు కూడ పెరిగినవి. కాబట్టి వారి యొక్క సమస్య చాలా పెద్దదని, ప్రథానమైనదని భావించవలని యున్నది. కాబట్టి ప్రభుత్వము Village Officers విషయములో త్వరపడి నిర్దిష్టయిములు చేయడము మంచిదికాదు. Village Officers ను కూడ యొ కమిటీని హృదయపూర్వకముగా సహకరించే వలసిందిగా కోరుతున్నాను. ప్రభుత్వముకూడ యొ కమిటీని సహకరించే సందర్భములో Village Officers కుగూడ తగినసాకర్ణయిలు ఏవైనా అవసరమై అవి అన్ని కలుగజేయమని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

ప్రభుత్వము Land Reforms ను ప్రవేశించవేటి, వాటిని అమలుజరువ బోతున్నామని అంటున్నది. ఈ విషయములో ఎవరికిగాని, యిక్కడ సఫ్ట్వెలకు గాని, ప్రజలలోగాని ఎట్టి భిన్నాభిప్రాయాలువాడ లేను. ఇవి రాపాలని అందరు కోరుతునేఉన్నారు. కానీ కొంతమందికి భిన్నన్న అభిప్రాయాలు ఉన్నట్లు ఒకవ్యాసిన్న ప్రత్యేకంగా ఇక్కించే కక్షతో యొ land reforms ను ప్రభుత్వము ప్రవేశ పెట్టిబోతున్నారన్న అభిప్రాయము యొ పెదికమీదనుంచి కొండరి సఫ్ట్వెలు మాట్లాడుతు పెలిబుచ్చారు. కానీ ప్రభుత్వమునకు అలాంటి దృక్ప్రథము ఉన్నట్లు కన్నించదు. అలాంటి దృక్ప్రథము ఏమీ లేదుగాని ఇప్పుడు మన కొండయ్యచౌదరిగారు చెప్పినట్లు లక్షలు, కోట్లు ధనము కలిగిన వరకులు అందరి ఆ సైపైన సీలింగు పర్మాటుచేయమని అన్నారు, అది సమంంగనమైనదే. అంగుడ జరగవలని ఉమన్నది. అయితే ఆ విషయము పర్మాటు చేసేవరకు యొ land reforms ను ప్రవేశపెట్టడమ్ము వాయిదా పేయాలని అనుకోవడము, ఆదృక్ప్రథముకూడ పమంజనము కాదని నా అభిప్రాయము. అన్నికూడ జరగవలసించే. ఇక్కడ వ్యవసాయరంగములో feudalistic పద్ధతి వారు గమనించామని, ప్రజలు అనుకున్నంతగా కాదని, దానికి సరిశ్రూన అర్థము గ్రహించవలసి యున్నదని అన్నారు. ఏమైనప్పటికీ సీలింగు విషయములో Ceilings విషయములో అందరికికూడ ఏకాభిప్రాయము ఉన్నదని అన్నారు. అటు కాంగ్రెసుసఫ్ట్వెలు అయితేనేమి,

Planning Commission వారు అయితేనేమి, యిటు యింకా యితర సభ్యులు అయితేనేమి, అందరూడ యొ ceilings పెట్టాలనే అభిప్రాయముతోనే ఉన్నారు. అయితే యొ ceilings పెట్టిన తరువాత రెండువక్రాలు, మూడు ఎక్రాలు యొ మార్చిరిగి వంచి పెట్టినట మాత్రాన, దానికి మరల ప్రభుత్వము ఎంతోడబ్బు తైలకు ఎదురు పెట్టటానికి ఖర్చుచేయవలసి ఉంటుంది. అది వారి వ్యవసాయఫర్మలకు అయితేనేమి, బండి ఎద్దులు వ్యక్తిగతాలకు అయితేనేమి, ఎఱువులు, వ్యవసాయపు పరికరములు కొనుకోగ్కటానికి అయితేనేమి, ఏదోవిధముగ వ్యవసాయముకొరకు పెట్టబడిక్రింద ప్రభుత్వమే మరల వారికి లక్షలకొలది డబ్బు అందించవలసి యున్నదనికూడ కొండయ్యచౌదరిగారు చెప్పారు. డబ్బు ఖర్చుచేయవలసిన అవసరము ఉన్నప్పటికినీ, మొత్తముమీద వారికి consolidation-basis మీద, అంచే దానినే ప్లానింగు కమిషనువారు సహకార వ్యవసాయపద్ధతిపైన యొ వ్యవసాయముకూడ కొనసాగించాలని అన్నారు. దానిని consolidation అనే మనము అనుకుంటున్నాము. ఆ పద్ధతినే మనము ప్రోత్సహించవలసిన అవసరము ఉంటుంది. కాబట్టి, దానినిగురించి, అనవసరమైన తర్జనశర్జనలుగాని, లేక అనవసరమైన గందరగోళముగాని చేయవద్దని నా అభిప్రాయము. అటు భూమి consolidation కావాలి, ఇటు ceiling కావాలి. అట్లాగే యితరత్రా లక్ష లక్ష లక్ష లక్షలు బ్యాంకులలో deposits గా చేసు కొని కూర్చున్నవారి మొత్తములమీద కూడ ceiling పెట్టాలి. అట్లా చేసినచ్చుతే, మంచిదేనని నా అభిప్రాయము. ఇదిగాక యొ విషయములో మరికొందరు ఏమి చెబుతున్నారంచే Distribution of wealth and property” అనే అభిప్రాయముకూడ ఉన్నది. అదికూడ సమంజసమైన ధోరణికాదు. వాటిమీద తప్పకుండా యొ ceiling అనేది ఏర్పాటుచేసి, ఒక క్రమమైన పద్ధతిన పోయే ధోరణిలో జరిగించవలసివస్తుంది అని అందరి అభిప్రాయము. నేనుకూడ అదే అభిప్రాయములో ఉన్నాను. ఇక వారిజనా భూర్ధవు పథకములక్రింద బట్టటులో provide చేయవలసిన ధనము గతసంము కంచే యొ సంము చాలా తక్కువగ ఉన్నది. కనీసము గతసంము మార్చిరిగానైనా యొ సంవత్సరము కూడ provide చేసి ఉంచే జాగాఉండిది. ప్రతి సంము ఆరు లక్షల రూపాయలు హారిజనుల house sites క్రింద ఏర్పాటు చేశారు. ఈ సంవత్సరము మూడు లక్షలే కేటాయించారు. అందులో సగం contribution కూడ లేదనే అభిప్రాయముకూడ సభ్యులు వెలిబుచ్చారు. ఇది సరిమైన విధానముకాదు. సగం contribution ఎట్లా ఉన్నప్పటికినీ, గతసంము యుచ్చినట్లుగా కనీసము ఆ ఆరు లక్షలు అయినను యొ సంముకూడ యిస్తే రాష్ట్రములో ఉన్న హారిజనులకు కొంతవరకు సహాయకరముగా ఉంటుంది. వాట్లకూడ సంకోషిస్తారు. ఈ విషయమును గురించి మన ఆధీక

శాఖా ఏర్పాత్వములు కొంతవరకు హారిజనులయందు సానుకూతి చూపించి, ఆరు అడవులు పూర్తిగా యూ సంాకు కేటాయించేటట్లు పునఃపరిశిలన చేస్తారని అశిష్టున్నాను.

ఉక్కపోతే ఉపాధ్యాయులగురించి ఒక్క విషయము చేస్తవలసియున్నది. మా శ్రీకాకుళం జిల్లాలో నేను యిక్కడకు, యూ శాసనసభకు వచ్చేముందు District Board Office కు వెళ్ళి తదువాత District Education Officer ను కలుసుకొని, వారితో ఉపాధ్యాయులను గురించి మాట్లాడాను. సుమారు నాలుగు వందల మంది ఉపాధ్యాయులు retrench కాబోతున్నారు అనే సంగతి మాకు తెలిసింది. ఒక్కొక ఫలములో వందలకొలది టీచర్లను యూ విధముగా retrench చేయబోయేటప్పుడు, వాడు అరదరు ని రుద్ధే గులు కాబోతున్నారు. వారి సమస్య ఏ విధముగ పరిష్కారము చేస్తారు అనే విషయమును గురించి మాట్లాడి వచ్చాను. నీజానికి యూ నాడు ఎంతో మంది teachers యూ retrenchment వల్ల నిరుద్యోగులు అయిపోతారు. దేశములో నిరుద్యోగ సమస్య (రాష్ట్ర) ప్రభుత్వాను, కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని బాధిస్తున్న సమయములో, యూ retrenchment వల్ల, యింకా యూ సమస్య అధికము అవుతుంది. ఈ సమస్యగూడ మరింత కీపఫోరిక వస్తుందని అథి ప్రాయము వెలిబుచ్చవలసి వస్తున్నది. మైగా హారు 'average number of students' కోరడము కాదు. ఈ విషయములో మంత్రిగారు వాళ్ళయందు కొంత సానుకూతిని చూపించి యూ average అనేది ఏమీ లేకుండా యిదివరకు ఉన్నట్లుగా జే, యథాప్రకారముగా 25 మంది విద్యార్థులతోనే సరిపోయేటట్లుగా చేయమని అంటున్నాను. ఇదివరకు పొలాంటి G.Os ఉన్నవో, అచేవిధముగ, ఆదే పద్ధతిలోనే, ముఖ్యంగా ఈ elementary education విధానములో ప్రభుత్వము యొక్క దృక్పథము మార్పుకోవాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను - ఇక Planning Minister గారు త్వరలోనే గ్రామాలలో అనేక అభివృద్ధి కార్యక్రమములు ప్రవేశచేటబోతున్నారు. దేశముయొక్క స్వరూపమే మార్పి వేయాలని ప్లానింగు కమిషనువారి అభిప్రాయ మైనట్లు కనబడుతున్నది. అయితే యాప్లానింగుకు సంబంధించిన పనులు మనకు, దేశానికి చాలా అవసరమైనచిగుక మనము దేశమును ముందుకు త్వరలో తీసుకుని రావలసిన బాధ్యత మన అందరి మీదఉన్నది గనుక దీనిని బలపరుస్తున్నాను. అయితే యూ సందర్భములో మరల నిరుద్యోగ సమస్య యిక్కడ కూడ వస్తున్నది. ఇది ఎక్కడ పట్టినను బాధిస్తూనే పెరటబడుతున్నది. గ్రామాలలో uncultivated గా ఎంతో భూమి ఉన్నది. ఇదిగాక educated unemployment అనేది ఎక్కడ పట్టినా, దేశములో వీ మూల చూచినా, ఎక్కువగా కన్నిస్తున్నది. ఇది విపరీతముగ పెరిగిపోయింది. Employment Exchange Offices కు పోతే అక్కడ register చేసుకుంటారు

గాని, ఆ ఆఫీసు చుట్టూ పదిసార్లు, సెలలు, సంవత్సరాలు, తిరగవలసి వస్తున్నది గాని, పనిదొరకడమనేరి కన్నించదు. ఏదో ఎప్పుడో ఓ (A) (1) Candidates గా తీసుకుంటారు. అందులో నూరుగురికి ఒకరు, యిద్దరు. ఆ యిచ్చేవి కూడ యాట్టింగులు, చెంపారిలు. చిన్న చిన్న ఉద్యోగాలు - అంచే జమానులు వక్కి రాలు. అంతకంచే పెద్దవి లేవు. వచ్చినా దొరకవు. రాను రాను యా నిరుద్యోగ సమస్య చాలా తలనొప్పి అనిపిస్తాన్నది. ఈనాడు ఉద్యోగము కాకుండా శాధపడేవారు లక్షలు, కోట్ల మంది పున్నారు. ఇక పీరందరికి ఎప్పటికి ఉద్యోగములు లభిస్తాయి? ఈ సమస్య పరిష్కారము ఎన్నటికి సాధ్యమవు తుంది? S. E. Os. అనో, Village Level Workers అనో, యింకా ఎదో యిచ్చి యా సమస్యను పరిష్కారము చేయటానికి ప్రభుత్వము కూడ చర్యలు తీసుకుంటున్నారని మనకు తెలుసు.. అయినను యింతమందికి ఉద్యోగములు ఏ విధముగా ప్రభుత్వము సంపాదించి పెట్టగలదో అలోచించవలసందిగా కోరు తున్నాను. ఒక సమగ్రమైన పథకము ప్రభుత్వము వేసి దాని ద్వారా యా నిరుద్యోగ సమస్య పరిష్కారము చేయటానికి మంత్రి వర్గము ఆలోచించాలని అంటున్నాను. దానికి ఒక్కాచే మార్గము ఉన్నది. రాష్ట్రములో చిన్న industries అనగా small scale industries, ఎక్కో ఉన్నది. అవి మాత్రమే గాకుండా భారీ పరిశ్రమలు యింకా ఎక్కువగ అభివృద్ధి చేస్తే educated classes లోని unemployment చాలా మట్టుకు తేలిపోతుంది. అక్కడనే labour సమస్య కూడ పరిష్కారము కావటానికి అవకాశము ఉన్నది Land Reforms ద్వారా ప్రజలకు చాలా తక్కువ భూమి ఉంటుంది గనుక వ్యవసాయ కూతిల సమస్య కూడ పరిష్కారము చేయవచ్చును. Educated unemployment మాత్రము పరిష్కారములు చేయటానికి రాష్ట్రములో ఉన్న కూరీపరిశ్రమలు త్వరలో అభివృద్ధి చేస్తే. వాళ్ళ అందరికి ఉద్యోగము యిస్తే యా సమస్య చాలా భాగము పరిష్కారము అవుటుంది. ప్రభుత్వానికి గూడ కొంతవరకు యా విషయములో శాధ తప్పి పోతుంది. అధ్యకులవారు నాకు డైము అయిపోయిందని అన్నారు గనుక యింతటితో సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

* శ్రీ వి. శ్రీరామమూర్తి : అధ్యక్షా, ప్రభుత్వానికి ప్రత్యేకించి ఒకలకు ఉము, లక్ష్మిం అంటూ లేదు. ఒకప్పుడు రామబాబుం స్థాపిస్తాము అనిచెప్పారు. తరువాత సర్వోదయంణన్నారు. తరువాత Welfare State సంపాదిస్తామన్నారు. తరువాత 'Socialistic pattern of Society' అన్నారు. అది 'Socialistic pattern' క్రింద మారింది. ఎందుకు ఇన్ని విధాలుగా మారింది అంచే, అన్నిటికి ఒకచే అర్థం అన్నారు, ఇదే ప్రభుత్వంలో ఉన్న అవర్థం. అందుచేత దీనికి ఒక్క కాసీ కూడా ఇవ్వాలిన అవసరంలేదు. ఎవరో సామాన్య క్రమజీవి సీత శీలాన్ని

ఈంకిస్తూ మాట్లాడితే - ఏ సీత కోసం రాముడు తన యావజ్ఞివితం ధారపోళాడో ఆ సీతను ఒక్కమాటతో అడవికి పంపించవలసిన పరిస్థితి ఏర్పడింది. కానీ రామ రాజ్యాన్ని స్థాపిస్తామని చెప్పిన కాంగ్రెసు ప్రభుత్వ అధినేతలలో ఎన్ని మాటలు అన్నా, ఎంతమంది గోలపెట్టినా వినేదాత లేదు. పీరికి ఎన్ని విమర్శలు చేసి నపుటికి కుంభకర్ణుడికి ఒక సల్లి కుట్టినట్లు అవుతుంది. అందుచేత ఈ ప్రభుత్వంలో రామరాజ్యం వస్తుందనేటటువంటి నమ్రకంలేదు.

ఇక Welfare State అ ० టు న్నా రు. అది కూడా అలోచనచేద్దాము. Welfare State అనే concept ఏమిటో ప్రభుత్వ అధినేతలకే తెలియదని అభిప్రాయపడుతున్నాను. ఈ concept కావాలని కోరుతున్న దేశాలలో old age pensions, free medical and health insurance మొదలైన నవి ఉన్నాయి. unemployment insurance కూడా ఉన్నది. ఈ దేశాలలో అది ఎక్కుడైనా ఉన్నదా ? దేశాలలో వృత్తి, ఉపాధులు లేనటువంటి నిరుద్యోగుల శాతం ప్రతి నిత్యము పెరుగుతోంది. ఒక ప్రక్క నుంచి అభివృద్ధిపనులు సాగుతున్నాయి. రెండో ప్రక్క అనాధుల సంఖ్యకూడా పెరుగుతోంది. కండ కరగించినా కదుర్కు నిండనటువంటి పరిస్థితి దేశాలలో పెరిగిపోయింది. ఇక్కలు విరుచుకున్న వసి పుట్టని పరిస్థితి వచ్చింది. పదవులను పూణిస్తూ, అధికారాన్ని ఆరాధిస్తూ కేవలం ధనానికి దామలయ్యేటటువంటి నాగిరికతను నిర్మిస్తున్నటువంటి ఈ ప్రభుత్వం శ్రమకు విలువలేనటువంటి రాజ్యాన్ని స్థాపించినట్లయితే దానికి శ్రేయోరాజ్యం అనిపించుకోనే అర్హతకండదు.

మైద్య సహాయం తీసుకొండాము. మొత్తం 30 వేల మందికి ఒక మైద్య శాలను కూడా నిర్మించలేనటువంటి ప్రభుత్వం ఇది అని ముఖ్యమంత్రిగారే స్పష్టంగా తెలియపరిచారు.

విద్య విషయంలో చూసే విద్యార్థులు ఇచ్చే జీతాలు పెరిగాయి. విద్యా స్కాల్యూలు పెరగలేదు. Single teacher schools పెట్టారు, ఉపాధ్యాయుడి ఉంచే. విద్యార్థులు ఉండరు. విద్యార్థులు ఉంచే ఉపాధ్యాయులు ఉండరు. ఇద్దరూ ఉంచే school building ఉండదు. ఈ పరిస్థితులలో ఏరకంగా శ్రేయోరాజ్యం అవుతుందని సేను ప్రత్యేకున్నాను. శ్రేయోరాజ్యం కాదుగా కనీసం Socialist రాజ్యం అవుతుందా అని ప్రత్యేకున్నాను.

దేశాలో ముఖ్యంగా ప్రభుత్వరంగంలో అనమూనత్వం విపరీతంగా పెరిగున్న పరిస్థితులలో సామ్యవాదం గురించి మాట్లాడేందుకు ప్రభుత్వానికికూడా అర్పత లేదనే స్పష్టమైన అభిప్రాయాన్ని కలిగిఉన్నాను సేను. Elementary School లో పనిచేస్తున్న ఉపాధ్యాయునకు ఒక రకం జీతం ఉంటుంది. Aided Elementary School లో పనిచేస్తున్న Master గారికి ఒక రకం జీతం ఉంటుంది. Govern-

ment School లో పనిచేసే ఉపాధ్యాయులకు ఇంకోరకం జీతం ఉంటుంది. ఎక్కుడంచి సమానత్వం? తెలంగాచాలో పనిచేస్తున్నటువంటి ఉద్దోగులకు ఒక జీతం ఉంటుంది. అంద్రలో పనిచేస్తున్నటువంటి ఉద్దోగులకు ఇంకో జీతం ఉంటుంది. Equal pay for equal work అనే ప్రాథమిక సూత్రాన్ని కూడా పాటించని పరిస్థితిలో Socialism ను గురించి మాట్లాడితే ప్రయోజనండండు. అఖరికి తైలుకుపోయినా, సమానత్వంలేదు. అక్కుడ కూడా 'A' Class, 'B' Class, 'C' Class తయారొశాయి. ప్రభుత్వం సమానత్వాన్ని సాధించడానికి అవకాశంలేదు. అదుగున ఉన్నటువంటి మనిషికి 3000 రూపాయలు జీతం ఉంచే, మీద ఉన్నటువంటి మనిషికి 1:100 నిపుణ్ణితిలో దేశంలో ముఖ్యంగా ప్రభుత్వంగంగో ఉన్న ఉద్దోగస్థుల రాబడి ఉంటున్నది. 1000 రూపాయలకు మించిన maximum ఉండడానికి వీలులేదని ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పారు. అది ఏమిటి అని గట్టిగా ప్రశ్నిస్తే 'కల' కిందో, 'ఆశ' కిందో, 'శిష్టాలమైన నిట్టూర్పు' కిందో వారు సమాధానం చెప్పడానికి ప్రయత్నంచేశారు. సృష్టింగా ఒక నిర్దిశయం తీసుకోవాలి. Socialism ను స్కూపించడానికి హూనుకొన్న ప్రభుత్వంగా పరిగణించాలన్నట్లయితే, ఆ లక్ష్యానికి పోయే మార్గాలను, పద్ధతులకు కావలసిన పథ కాలను వేసినట్లయితే కొంత డబ్బు కేటాయించడంలో సబబు ఉంటుంది. అది లేనపుడు ప్రయోజనం ఏమీ కనబడడు. Land reforms విషయం తీసుకొన్నట్లయితే ceilings ఉండచానికి వీలులేదనికొందరు, కావాలని కొందరు అంటున్నారు.

Irrigation Schemes విషయంలో విశాఖపట్నం జిల్లాను చాలాకాలం నుంచి అన్ని విధాల వెనక్కు తొక్కుతున్నారు. ఈనాటికై నా ప్రభుత్వం తమ దృక్ప్రాధాన్ని మార్చుకోవాలనికోరుతున్నాను. బిడ్డకు దక్కునటువంటి స్తన్యము లాగా నదులు ప్రవహిస్తున్నాయి. ఎండిపోయి, పగిలిపోయినటువంటి గుండెల లాగా పొలాలు ఉన్నాయి. కానీ ప్రభుత్వం తాలూకు వ్యాదయంలో మార్చేమి కనపడడు. ఈ పరిస్థితి ఎంత కాలం కొనసాగుతుందని అడుగుతున్నాను. ఈరోజు తైపా విశాఖజిల్లాను అంగద్రోక్కాడానికి చేసే ప్రయత్నాన్ని ప్రభుత్వం విరమించి ఆ జిల్లాలో, అభివృద్ధి ప్రచారికలను, irrigation ప్రచారికలను అమలుచేయాలని కోరుతున్నాను.

చర్చల ఫోటుని గురించి ఒక విషయం మనవిచేయదగుచూన్నాను. చర్చల ఫోటును కొంచెం ఉన్నటంగా ఉండాలి. పుండుగా, తీవిగా ఒక పద్ధతిలో మనం చర్చలు సాగించాలి. కానీ అతా జరగడరితేదు. ముఖ్యమంత్రి అంత బాధ్యత ఉన్నటువంటి మనుష్యులు మనచాల్చు పిచ్చివాళ్ని చాసనరథలో ఉపస్థినంచేస్తున్న పరిస్థితులలో క్రొత్తగా చాసనసభకువచ్చిన సేను ఎంతవరకు

విలువ ఇవ్వగలుగుతాను? కనుక వీటి స్థాయినిమాత్రం పెంచండి. అది లేకపోతే ప్రయోజనంలేదు. ఒక మహిమిని తూలనాడై అధికారం మంత్రులైనాతమాత్రాన ఉన్నదని అనుకోరాదు. వ్యక్తిగతంగా నిందించి, దూషించుకుంచే ప్రయోజనంలేదు. ఒకరు మంచివారని, ఒకరు చెడ్డవారని అనుకోడానికి వీలులేదు. ఇది రామాయణంకాదు. రామాయణంలో ఒక ప్రక్క మంచివాళ్ళు ఉంటారు, ఇంకొకప్రక్క చెడ్డవాళ్ళు 'రావణుమలాంటి'వాళ్ళు ఉంటారు. అందుచేత ఇది రాముడు ఒక ప్రక్క, రావణుడు ఒక ప్రక్క ఉన్న పరిస్థితి కాదు. ఇది భారతం అని నేను అనుకోంటున్నాను. ఇందులో మంచిచెడ్డ రెండు కలిసేకంటాయి. వ్యక్తిగతమైన పరిశీలన, పరీక్ష, విమర్శ అవసరంలేదు. ప్రజాస్వామ్యంలో కావలసినది సంఘార్థాబలం ఒక ప్రాచీకాదు. ఇంకొకటి కూడా ఆలోచనచేయాలి. భారత యుద్ధంలో దుర్యోధనుని తాలూకు సంభ్రం విపరీతంగా ఉన్నప్పటికి, అంతిమ విజయం సంఘార్థాబలంమీదనే ఆధారపడులేదు. న్యాయము, ధర్మము, సీతి విజయాన్ని కొండగలుగుతాయి. Majority ఉన్నదని భ్రమపడి అన్యాయము, దౌర్జన్యము చేయడానికి లీలులేదని సవినయంగా మనవిచేస్తూ సెలవు తీసుకోంటున్నాను.

* శ్రీ రాణాసాగి సూర్యవారాయణరాణ (వరసీపట్నం-జనరల్): అధ్యితా. Appropriation Bill ను నేను హృదయపూర్వకంగా బలపరుస్తున్నాను. Planning విషయంలో నాకు తెలిసిన అంశాలనై నా అనుభవాన్ని మనవి చేస్తున్నాను. Planning విషయమై చాలామంది చాలరకాలుగా సెఱివిచ్చారు కానీ అలా సెలవిచ్చినవారిలో కొండరికి అనుభవం ఉన్నది. కొండరికి లేదని అనుకుంటాను. సరిగొపనులు జరగలేదని కొండరు అంటారు. Government ఇచ్చినదబ్బ ప్రకమంగా ఖర్చుకూలేదని కొండరులంటారు. అలాఅనేవాళ్ళువరూ కూడా కష్టపడి పనిచేయడం లేదేమానని నేను అనుకోంటాను. నానియోజక వర్గంలో కి క్లాబులు వచ్చాయి. క్లాబులు వచ్చాయని, పనిచేయలేదని విమర్శించే కన్న అక్కడికిచ్చి మన ఉద్యోగపులతోను, ప్రజలతోను కలిసి కష్టపడి పనిచేసి నట్టయిఛే సవ్యంగా, సక్రమంగా పనింజరుగుతుందని నేను గుండెలమీద చెయ్యి వేసుకొని కైర్యంగా మనవిచేస్తున్నాను. ఎందుచేతనంచే, నా క్లాబులలో ఇదివరకుతుంచ్చిన దబ్బుగాక ఇంకాఫక్క వడబ్బు కావాలని నేను అనేకసార్లు ముఖ్యమంత్రిగారితోను, ఇక్కడకి దయచేసిన మంత్రులందరిటోనుకూడా మనవి చేస్తుకుంటున్నాను. కొత్తపథకాలకోసం ప్రయత్నంచేసినప్పటికి నాకుఅనుకూలం కాకపోవడంవల్ల చాలబాధపడుతున్నాను, ఉరట్లక్కాకులో క్రింది గ్రామాలు ఉన్నాయి. క్రింది గ్రామాలకు ఇంచుమించుగా రోడ్లు తయారైనాయి. ప్రజలు క్రమదానరచేసి రోడ్లు పూర్తి చేసినప్పటికి, allot చేసిన దబ్బుచాలక metalling

చేయించుకోడానికి అవకాశం లేని పరిస్థితిలో ఉన్నాము. కనుక ఇకముందు ఈ స్క్రిములలో ఉత్సాహంగా, ఎక్కువ పనిచేసిన block లకు అవకాశం కలగజేస్తాని ఆశిస్తున్నాను.

కొత్తపన్నుల విషయమై Member లందరిసి ఆలోచించమని. ఆర్థిక మంత్రిగారు సెలవిచ్చారు. ఏపన్నులు వేసినా అభ్యర్థంతరంలేదని మొట్టమొదట రోజునే మనవిచేశాను. పన్నులు వేసినపుటికి పనులుజరగాలని కోరాను. ప్రత్యేకంగా తెలులమీదనే పన్నులు వేయాలని ఒక వర్గం, వేయకూడదని ఒక వర్గం, ఇతరులమీదమాత్రం పన్నులులే వా అని మంత్రివర్గం అనడం థావ్యంకాదు. ఎక్కుడ అవకాశంకంటే అక్కడ ఎక్కువపన్నులు పసూలుచేసి ఆర్థికలోపాన్ని తీర్చి, పనులు ఎక్కువ చేయాలని నేను కోరుతున్నాను. (Interruption) వేరు సెనగ, వగైరా పంటలు ఉన్నాయికదా! ఆ పంటలమీద పలు కాల పన్నులు వేయించండి. ఇతర రాష్ట్రాలలోకన్న మన రాష్ట్రంలో సీటిషిరువా చాల తమ్మువగ ఉన్నదని అంటున్నారు. అది కొంచెము కొస్తీచేయవచ్చు. అందుచేత పవిధమైన పన్ను వేసినా అభ్యర్థంతరంలేదని మనవిచేస్తున్నపుడు మళ్ళీ నన్నే సలవో అడగడం థావ్యం కాదేమోనని నేను మనవిచేస్తున్నాను.

భూసంస్కరణల విషయంలో నేను కొంచెం చెబుతాను. ఈ విషయమై ఆనేక మంది సభ్యులు అనేకవిధాల అథిప్రాయాలను వెలిబుచ్చారు. కానీ కొండయ్య చౌదరిగారు చెప్పిన విషయం సబబుగా ఉన్నదని నేను అనుకోవడం లేదు. 100 ఎకరాల భూమో, 10 ఎకరాల భూమో limit పెట్టదలచు కొన్నప్పుడు ఆ limit ను దాటి భూమి ఉన్నవారు డుకముందు భూమిని సంపాదించుకోకుండా వారి పుత్రులకు, సోదరులకు, కుటుంబమై పంచుకొనే అవకాశం కలగజేయాలి. ఇంకపైన భూమి కొనుకోక్కుకుండా ceiling పెట్టాలిగాని, ఒకరి భూమి తీసుకువచ్చి మరొకరికి ధారణోనే, అట్లా డుచ్చిన తరువాత అది స్థిరంగా వుండు. అట్లా డుచ్చిన వరకు ఎవరైనా ఉన్నారా? బాగుపడ్డవారెవరైనా ఉన్నారా అని ప్రశ్నిస్తున్నాను. గ్రామకరణాల, మునసబుల జీతాల విషయమై డూనాడు మన రాష్ట్రంలో పెద్ద అంజడి యున్నది. పూర్వం గ్రామ మునసబులకు, కరణములకు చాలా ఈ నాములు డుచ్చినారు. కానీ వారికి భర్యులు ఎక్కువ అగుటివలన ఆ భూములను అమ్ముకొని తనభాలు పెట్టి, డుచ్చిన యొమీలేని స్థితికి వచ్చినారు. వారు చాల బాధ పడుచున్నారు. వపై ఉద్దోగమై గ్రామమునకు వెళ్లినా, గ్రామ ఉద్దోగమై పారికి భోజనవనములు కల్పించి తగిన మర్యాదలు చేయటలో చాలా అవస్థపడుతున్నారు. ఇప్పుడు వారికి డుచ్చితాలు చాలవడే సంగతి అందరికి తెలును. మన రాష్ట్రంలో కోట్లకొలది ఎకరములు బంజరు భూమి యున్నది. ఆ

భూములను పేదవారికి యిస్తున్నారు. ఆ భూమిలో కొంత శాగం ఈ గ్రామో దోగ్గుస్తులకుగూడ యుచ్చి, వారిని ఎందుకు సంతృ ప్రీపర్ చగూడదని ప్రశ్నిస్తున్నాను.

వారిజనులకై కేటానుంచిన డబ్బు విషయమై చాలామంది సభ్యులు చెప్పారు. వారు చెప్పినదానితో నేను ఏకిథిన్నిస్తున్నాను. వారిజనులకు యిశ్చ స్థలాలు యివ్వడంలో “half contribution” అని చెప్పడం సబిగా లేదు. ఆ పిధంగా యివ్వడానికి ఆవకాశం ఉండదు. ఇట్లా అయితే వారిజనులు ఈ ఆవకాశాన్ని పొందలేరు. ఏకీమి ‘contribution’ లేకుండా యిశ్చ స్థలాలు యిచ్చినప్పటికి, వారు యిచ్చు కట్టుకొనలేని స్థితిలో ఉండగా, “half contribution” యిచ్చి యిచ్చు కట్టుకోమంచే, కట్టుకోగలరా, లేదా, అనే విషయంగూడా ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను. 10 సంవత్సరముల మండి ప్రయత్నం చేయగా-యివ్వటిక 230 యిశ్చ స్థలాలు సంపాదించుకో గలిగారు. కానీ యిండ్లు కట్టుకోడానికి చాలా ఇబ్బంది పదుతున్నారు. 500 రూ. స్కూలులో 200. రూ. అప్పగాను, 200 రూ. గ్రాంటుగానూ యిచ్చేపద్ధతిలో యిండ్లు స్థలాలు యిచ్చే యొరాటు చేయవలయునని కోరుతున్నారు. నిన్న, ఒక సోమిలిస్టు మెంబరుగారు అంటరాని తనమునుగూర్చి మాటల్లాడుతూ, అనలు జాతే ఉండగూడదని తెలివిచ్చారు. జాతే ఉండకూడదంచే అర్ధమేమిటాయని నేను క్ర.టి రోజులనుంచి ఆలోచించున్నాను. జాతి మనుషులలో యుండ గూడదా, భగవంతుని స్కూప్టిలోనే యిండగూడదా, అనీ ఆలోచించాను. స్కూప్టిలో చూడ్చా మంచే - ధాన్యం, వేరుశనగ, చెరుకు మొదలగు అనేక రకాల జాతులు ఉన్నాయి. పతులలో గూడ జాతులు ఉన్నాయి. జంతువులలో గూడ జాతులు ఉన్నాయి. (Interruption.) రూపాలు సమానంగానే యున్నాయి. వారికి శాఖియదనుకొంటాను.. తెలుసుకొంచే బాగుంటుందని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీమతి టి. లక్ష్మీకాంతమ్మ (కెమ్ముం - జనరల్): జాతులు వేరు వేరుగా యున్నా వాటికి కలిగించే చైతన్యం. ఒక చే గాబట్టి అంతా ఒక చే అవుతుంది.

శ్రీ రాణ సాగి మార్క్యూరాయంరాజు : అందుచేత M. A ప్లాన్యయన వారు, B. L. ప్లాన్యయనవారు గూడ స్థీడరు ప్రాప్తిసుచేస్తూ లక్షలకొలది రూపాయలు గడిస్తున్నారు. కొందరు ఒక్క రూపాయి గూడ సంపాదించుండా యించేరగ్గర కూర్చుంటున్నారు. అందువలన వారిలో గూడా తేడాలు ఉన్నాయన్న సంగతి సభ్యులు తెలిసికొనవలనని మనవిచేస్తున్నాను.

మనము జంతువులనన్నిరటిసి గూడ అభివృద్ధిచేయడానికి ప్రయత్నం జేస్తున్నాము. పశువులు, కోళ్లు, తుక్కలు ప్రాప్తి అభివృద్ధికొడకు “Agriculture, Veterinary, Departments” పరిచేస్తున్నాయన్న సంగతి ఇంద్రశ్రీ తెలుసును:

లోహాలతో బంగారము, ఇనుము, ఇత్తడి మొదలగునవి ఎణ్ణు రకాలు ఉన్నాయి. వీటన్నింటిలోనూ తారతమ్యాలు ఉన్నాయి. అందుచేత మానవులలో జాతి లేదనుట అసంభవము. అంటరానితనాన్ని తొలగించుటకు ప్రయత్నించాలిగాని, జాతినే కొల్పోవుట సర్వకల్లి, శుద్ధ అబద్ధం. ఈ విధంగా ఎప్పటికే జరుగదని మనవిచేస్తున్నాను.

* శ్రీ జి. నారాయణరెడ్డి (అసిఫాబాద్-జనరల్) : అధ్యక్షా, ఆర్థికమంత్రి గారు బడ్జటు ప్రవేశపెట్టేటప్పుడు, అది లోటుబడ్జటు అని చెబుతూ, ఆ లోటును భర్తీ చేయడానికి సలవోళవ్వాలని సభ్యులను కోరినారు. మన ఆర్థికమంత్రిగారు ఉఘ్నమి మద్రామరాష్ట్రంలో ఉన్నప్పటినుంచీ మంత్రిగా పనిచేస్తున్నారు. వారికి దేనికయినా ఆదాయం వస్తుందనేసంగతి తెలియదా? అనేకఉత్తల, కోట్లకొలది ఎకరములభూమి బీడులుపడి ఉన్నది. అట్టి అడవి భూములమీద విధంగానూ ఒక్క అణాకూడ ఆదాయం రావడంలేదు. ప్రభుత్వంవారు కో ఆపరేటివ్-సొసైటీలను ఏర్పాటుచేసి ఆ భూములను బీవలకు యిచ్చినట్టయితే కొంత ఆదాయం వస్తుంది. ఎకరం ఒక్కంటికి 8 అణాలో; 12 అణాలో లేక 1 రూపాయిలలునా వారు పట్టాడారులకు చెల్లిస్తా ఆ భూములను చేసుకుంటారు. కొండయ్యచౌదరిగారు మాట్లాడుతూ “కమ్మార్చిస్టులు ఎక్కువ భూమి గలవారినుండి ఆ భూములను జిసికొని వేదలకు యివ్వాలన్నారు” అన్నారు. అఱుతే పేరవారు పేరవారుగానే ఉండాలా? ప్రతిపక్షసభ్యులు మాట్లాడక పోతే ప్రభుత్వానికిమాత్రం తెలియదా! అణాకూడా ఆదాయంరాని భూములను లక్షల, కోట్లకొలది పడిపున్న భూమిని, కొన్నిలక్షల కుటుంబాలకు యివ్వ వచ్చు. అట్లాచే నే ప్రభుత్వానికి ఆదాయం వస్తుంది. పేరప్రజలకు ఉపయోగ పదుతుంది. ప్రభుత్వం వేలకొలది రూపాయలు ఎందుకు ఖర్ప పెట్టాలి? ఈనాడు మనం అంతో, యింతో, పెట్టుబడి పెట్టి వ్యవసాయం చేసుకోడానికి అవకాశం పెట్లా కలిగిందనే విషయంకూడా మనం ఆలోచించాలి. పేదప్రజలకు భూమి యిచ్చినట్టయితే వారు అప్పుగాగాని, మరేవిధంగానైనా డబ్బుతెచ్చుకొని సాగుచేసుకుంటారు. అడవిభూముల విషయమై లోగడ ప్రభుత్వంచేసిన అనేకచట్టాలున్నాయి. ఇంగ్లీషువారి పరిపోలనాకాలంలో చేసిన విధానాలలో మార్పు రావలసియున్నది. అందుకుఅప్పటికే మనప్రజాప్రభుత్వంకృమి చేస్తున్నట్లు కన్నించదు. ఆలిండియా స్క్యూములో మేకలమేతకు పుల్లరి ఆప్చుచేయబడినది. మేకలమైన పుల్లరి వసూలు చేసినట్టయితే ప్రభుత్వానికి కొన్నిలక్షల రూపాయల ఆదాయం వస్తుంది. పుల్లరి వసూలుచేయడం మానినంతమాత్రాన ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో మేకలులేకండా పోయాయనుకోరాదు. మేకలు ఎక్కుడకూ పోలేదు, ఉంటూనేఉన్నాయి. ఈ సంవరథంలో డబ్బు సంపాదించుకోగలినే

ఉద్యోగులు సంపాదించుకుంటున్నారు. ప్రజలదగ్గరనుంచి డబ్బు వస్తూనేఉన్నది. కానీ అంద్రప్రభుత్వానికి రాకుండాపోతోంది. ఇప్పటికీకూడా బంజరుభూములు, ఆంధర పోరంబోకుభూములు యివన్నీ ఆలిండియూస్‌గ్రూపు వకం చేసుకోవడం జరుగుతోంది. All India Scheme అనేపేరుతో చెట్లుకొట్టి వశపర్పుకోవడం జరుగుతున్నది. అందువల్ల ప్రభుత్వంవారు వెంటనే Co-operative Societies ను ఏర్పాటుచేసి ఇటువంటి భూములన్నింటినీ ఆస్తానై టీలకు యివ్వాలని మనవి చేస్తున్నాను. దీనివిషయమై లడ్జ్‌లో కేటాయించినడబ్బు సద్గ్యానియోగం అయ్యెటట్లుగా మాడాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

నాగార్జునసాగర్ ప్రాణైక్షు దగ్గర పరిస్థితులు కొన్ని నాకు బాగా తెలుసును. అక్కడి కంట్రాక్టరులు రెండు సంవత్సరాల నుంచి పనులు చేస్తున్నారు. ఆ కంట్రాక్టరులను బ్రిటిష్ ప్రభుత్వంవారి కాలంలో (A) Class, (B) Class, (C) Class, (D) Class - అని 4 Classes గా ఏర్పాటుచేశారు. ఆ కంట్రాక్టరు లకు యిప్పటికి కూడా P. W. D. నుంచి works యివ్వడమున్నాయి. అయితే నాగార్జునసాగర్ ప్రాణైక్షులో ఇంజనీరుల నామినేషనులపై పనులు యివ్వడం జరుగుతున్నది. అట్లా యింజనీరుల నామినేషనుపై works తీసుకొనే contractors కొంత deposit కడుతున్నారు. Deposits కట్టించా కూడా tenders యిచ్చి తీసుకొంటున్నారు. వారికి, వీరికి ఎమీ ఫేరం లేదు. Deposits కట్టేటప్పుడు ఆ పనులు ఎవరికి యిస్తే ఏమి? పని చేసినతరువాతనే ప్రభుత్వం డబ్బు ఇస్తుంది. ఇప్పుడు నాగార్జునసాగర్ ప్రాణైక్షు వద్ద పనులు అపడం జరిగింది. Nominations పైన పనులు తీసుకొనేవారికి, tenders యిచ్చేవారికి ఫేరం వుండదు. కానీ నామినేషన్సు పైన తీసుకొనే వారు తక్కువ tenders యిచ్చి పనులు తీసుకోవడం జరుగుతోందని నేను ఆక్కడక్కడ వాకబుచేయగా తెలిసింది. Tenders యిచ్చే వారికి యిస్తే కూలీలకు సరైన కూలి లభిస్తుంది. వారికి సరైన కూలి యిస్తే ఎక్కువ డబ్బు మిగలదు. డబ్బు ఎస్క్రూవు మిగలకపోతే ఉద్యోగులకు యివ్వడం జరుగదు. అటువంటి పరిస్థితులలో పనులు చేసినతరువాతనే ప్రభుత్వం డబ్బు యిస్తుంది. కాబట్టి ఈవిషయంలో న్యాయంచేయాలని కోరుతున్నాను. ఇంజనీరు లకు డబ్బు లభించదు. కాబట్టి ఆ పనులను అపడం జరిగింది. ఒక యూనిట్ పైన నామినేషన్ పైన పనిచేసేవారు deposit కట్టుతారు. (A) Class, (B) Class మొదలగు కంట్రాక్టరుల కంచె unit పైన 50 రూ.లు తక్కువ tenders యివ్వడంజరుగుతున్నది. అయితే 50 రూ.లు తక్కువ tenders యిచ్చే వారిని వదలిశ్చటి (A) Class, (B) Class contractors కు పనులు యివ్వడం వల్ల ప్రజలకూ, ప్రభుత్వానికి, దేశానికి కూడా నష్టంవస్తుందనే సంగతి తెలుసుకోవలసి యున్నది.

మొత్తంమీద తక్కువ అర్థుతో, ఎక్కువ ఉపయోగం కావాలంచే, ఆ కంట్రాక్టర్సుకు, ఈ కంట్రాక్టర్సుకు వెవిధ మైన భేదంఉండరాదు. వాళ్ళకూడా డిపాజిట్ కట్టి పనులుతీసుకొనడం జరుగుతుంది గనుక వాళ్ళకూడా పని శూర్తి చేసినతరువాతనే డబ్బు అడగడం జరుగుతున్నది. అరదువలన డిపాజిటు కట్టి పని కోరినవాళ్ళకు యిన్వోవలసిందని మనవిచేస్తున్నాను. ఎక్కువ పమయము లేదుగనుక మా నియోజకవర్గమునకు సంబంధించిన రెండు మూడు విషయాలు మనవిచేస్తాను.

మా దేవరకొండ నియోజకవర్గంలో పండితి అంతా ఆముదాలవంట. అదంతా గుట్టల ప్రదేశం. అందువలన అక్కడ ఒక ఆముదాలమిల్లు కావలెనని police action తరువాత వచ్చిన ప్రతిమంత్రివర్గం వారితోను విన్న వించుకొంటునే యున్నాము. కానీ యింతవరకు అక్కడ ఆముదాలమిల్లు పెట్టడం జరగలేదు. ప్రభుత్వం కనుక చేయదలచుకొంచే, దేవరకొండకు అంతకంచే ఉపయోగమేమీ చేయబడేదు. అక్కడ పండిత ఆముదాలు కలకత్తా, బొంబాయి వంటి యితర ప్రదేశాలకు పోయి అక్కడ ఆముదం తయారై, యిక్కడకు వచ్చిన తరువాత ఫరీదుచేసుకొనడం జరుగుతున్నది. అందువలన ఒక మిల్లును వెంటనే ఆక్కడ వచ్చాటుచేస్తారని ఆఖిస్తున్నాను.

తలపెట్టివ ప్రతి కార్బూక్రమమూ పద్ధినీయోగం కావడానికి, తక్కువ అర్థుతో ఎక్కువ ఉపయోగమయ్యే నీటి సదుపాయాలు మొదలగు విషయాలైనే ప్రభుత్వాన్నికి చక్కనిసి లభించుటకు గాను, ప్రతి District కు ఒక Committee ని ఏర్పాటుచేస్తే ఖాగుంటుంది. ఆ Committee యిచ్చే లభించు త్వరితముగా పనులు పూర్తికావడానికి కూడా అవకాశముంటుని మనవిచేస్తూ యింతటితో విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ పి. గుస్సయ్య (పాతపట్టం - రిజర్వ్సు) : On a point of information, Sir, 27 రోడులనుంచి ఈ అసెంబ్లీ సమావేశము జరుగుతున్నది. ప్రతి శాశవంభుత్వానికి తమ తమ నియోజకవర్గముయొక్క కష్టసుఖాలు చెప్పుకోణికి 10 నిముషాలో, 15 నిముషాలో యివ్వాలి. కానీ ఆ విధంగా కాశుండా యిచ్చుకు యిచ్చినవారికి 3 సార్లు, 4 సార్లు తిరిగి మాట్లాడడానికి అవకాశం యివ్వడం జరుగుతున్నది. ముఖ్యంగా వెనుకబడిన నియోజకవర్గం నుంచి వచ్చిన మాలాంటివాళ్ళకైనా ఒక లోకించుటకు విషయం యివ్వువలచేయిగా ఈంతమచ్చాన్నాను.

మిస్టర్ స్టీకర్ : మీరు యిదివరకు ఎన్నిసార్లు మాట్లాడారు ?

శ్రీ పి. గుస్సయ్య : Irrigation Demand పై కి నిముషాలు ఇచ్చారు. తరువాత యింతవరకూ మాట్లాడడానికి అవకాశం యివ్వలేదు. కనుక అధ్యు

కులవారు కట్టాడెంచి యిప్పుడైనా 10 నిముషాలు యివ్వవలసిందిగా ప్రార్థిస్తున్నాను.

మిస్టర్ స్ట్రీకర్ : మీరు 10 నిముషాలు కావాలని కోరుతున్నారు. గనుక మిమ్మల్ని పిలువదలచుకోలేదు. 5 నిముషాలై తే అవకాశముండేది. మీరు ప్రతిసారి 10 నిముషాలు కావాలని కోరుతున్నారు. time లేదు కనుక అంత సేపు యివ్వడానికి పిలు ఉండదు. కనుక యిప్పుడు 5 నిముషాలు సత్య నారాయణగారి తరువాత ఏట్లాడండి.

శ్రీ చాదరి సత్యనారాయణ (పేర్ మహమ్మదుసురం) : అధ్యాతా, చీఫ్ రుహుల్ చాలాకా పూర్తిగా జమీందారీ ప్రాంతం. జమీందారులు పోయినతరువాత Government handover జేసికొని సుమారు 7, 8 సం. కావచ్చింది. కానీ యిప్పటివరకు అక్కడ చెరువుల మరమ్మతు పూర్తిగా ఇరుగుక చాలా అత్రధి చేయడం ఇరుగుతున్నది. మా పేర్ మహమ్మదుసురంలో Block development area headquarters ఒకటి ఉన్నది. అక్కడ N. E. S. Blocks లో land improvement కొరకు కొంత loan allot చేయడం జరిగింది. కానీ యిప్పుడు ఆ allotment జమీందారీ area కు యివ్వకూడదని object చేస్తున్నారు. నిన్న మంత్రిగారు మైస్టర్ యిరిగెషన్ చెరువులకు ఉపయోగించండి, ఈ land improvement కు యివ్వడానికి పిలులేదు 'అని సమాధానం చెప్పారు: కానీ అది అంత సమయసంగా వుండదు. కనుక ప్రభుత్వం ఈ విషయం జిరిగి ఆటలో చించి, ఆ loans సద్గ్నియోగమయ్యట్లు చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

తరువాత ఈ Co-operative Extension Officers చాలా ప్రాంతాల్లో Co-operative Societies చెడతామని కొంతదబ్బ collect చేసి, deposit చేశారు. మా Block లో మాత్రం సుమారు 20 వేల రూలవరకు డిపాజిట్ చేసి ఉపాయి. కానీ ఒక్క society కూడా register చేయకుండా Central Bank వాళ్ళ చాలాతలవ్వం చేస్తున్నారు. దానికి కారణం ఈ Central Banks లో Directors వాళ్ళ అషమాయిమీకి వారి Directorship కేమైనా థంగం వస్తుండేమౌని, 'మొనాపొత్తి దృష్టిలో వ్యవహారిస్తున్నారు. కనుక ప్రభుత్వంవారు ఈ Central Banks పైన సరియైన చర్య తీసుకొని, యిటువంటి Bank areas లోనై నా సంఘాలను పెంటనే register చేయంచి, వారికి సకాలంలో డబ్బు అంచేట్లు చేయవలపిందిగా కోరుతున్నాను. లేకపోతే అక్కడిప్రజలలో చాలా అసంతృప్తి ప్రబలుతుంది. Extension Officers గామాల పెంట వెళ్ళినప్పుడు "మాదగ్గర డబ్బువసూలుచేసి, సిపు ఏమిచేసినావు, తినేశావా ?" అని అదుగుతున్నారు. సకాలంలో వారికి డబ్బురాలేదని చాలా విరాళచెందుతున్నారు. కనుక ప్రభుత్వంవారు ఈ విషయాన్ని పునరాలోచిస్తారని ఆశిస్తున్నాను.

తరువాత ఈ Block areas లో కొన్ని schools sanction చేస్తుంచే పీటిక Educational Officers చాలా అడ్డంకులు కల్పిస్తున్నారు. అప్పటికే మేము అనఱలు schools లేని Blocks లోనే యిన్ని schools కావాలని propose చేస్తున్నాం. కాని D. E. O. గారు, District Board వారు అది grant చేయడానికి పీటికెదని అనేక అభ్యంతరాలు చెబుతున్నారు. అయినప్పటికీ మేము దూరంగా ఉన్నవాళ్ళకు, కావలసిన సూక్ష్మ లోనే propose చేసి పంపుతున్నాం. కాని D. E. O. గారు పర్మిషన్ పిషయంలో మాత్రం చాలా అక్రమచేస్తున్నారు. కనుక ప్రథమంవారు ఈ అత్యవసరవిషయాన్ని తిరిగిపరిశీలించవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

తరువాత హారిజన ను లకు యిండ్రాష్టలాలుగురించి గతసంవత్సరంలో Deputy Director of Harijan Welfare శ్రీ కాకుళంజిల్లా వచ్చిన ప్పుడు బుదుమూరు గ్రామంవచ్చి, అక్కడ యిండ్రాష్టలాలుగురించి ఎంక్వయిరిచేసినారు. హారిజనులకు యివ్వడానికి ఆప్సలం చాలాభాగంటుందని వారు అభ్యాయ వడ్డారు. కాని యింతవరకు వాళ్ళయిండ్రాష్టలాలుగురించి సమాధానమేమిరాలేదు. ఈవిధంగా రెండు, మూడు సంవత్సరాలకొకపరాయం నచ్చిమాచి పోవడమే గాని, యప్పటివరకూ ఒక హారిజనుడికొడా యిండ్రాష్టలం యివ్వాలేదు.

ఆక L. D. Works విషయం చూచినప్పుడు, మాచీపుగుపల్లి తాలూకా చాలా మెరక తాలూకా. అక్కడ త్రాగడానికి మంచినిరు దొరకక చాలా కరువుగా యున్నది. అందువలన ప్రతిగ్రామానికి 'కనీసం ఒక మంచినిటినుయ్య అయినా' ఉండేందుకుగాను, ఈ L. D. Works యొక్క grants ను ఎక్కువ జేసి ఆవిధంగా గ్రామాలలో మంచినిటి మాతులను ఏర్పాటు చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

ఆక agriculture loans విషయంలో తహాళీల్లార్లు చాలా అలర్పుచేస్తున్నారు. రైతులు అన్నివాయిదాలు ఒకేసారికట్టువలసివస్తున్నది. కనుక ఈ శాకీలకు డిచెంబరువరకు అయినా వాయిదా వేస్తే, శాగుంటుంది. అప్పుడు రైతులకు పంటలుదగ్గరకు వస్తాయి. వారు డబ్బుకట్టుకొనడానికి అనుకూలంగా కూడా ఉంటుంది. కాని ఈ విషయంలో మనరెవిన్యామంత్రిగారు ఆవిధంగా వాయిదాలు యివ్వడానికి పీలులేదని చెప్పడంమాత్రం చాలావిచారకరం. కనుక తిరిగి ఈ విషయం ఆలోచించి ఆవిధంగా వాయిదా వేస్తారని ఆశిస్తూ యింతటితో విరమిస్తున్నాను.

* శ్రీ పిల్లలమణ్ణి వెంకటేశ్వరర్లు : అభ్యంతరాలు, మొట్టమొదట కొంతమంది భూస్వామ్య శక్తులకు సమాధానం చెబుదామని అనుకున్నాను. కాని ఆ విధంగా

చెప్పవలసిన అవసరంలేకుండానే, ప్రతిపక్ష పార్టీలోని కొంతమంది సభ్యులు నమాధానం చెప్పారు. ముఖ్యంగా శ్రీ పున్నయ్యగారు చెప్పిన ప్రతి అతురంతో నేను పూర్తిగా ఏకీభవిస్తున్నాను. ఆ సలహాప్రకారం అమలు జరిపి నట్టయితే మాకు ఏ విధమైన అభ్యంతరంలేదని నేను తెలియజేస్తున్నాను. అంత కంచే కూడా నేను ఆ భూస్వామ్య క్రతులకు చెప్పవలసిన నమాధానం ఏమీలేదు అనుకొంటున్నాను. ఇప్పుడు శ్రీ గోపాల రెడ్డిగారికి ఈ Bill pass కావడంతో 142 కోట్ల రూ.లు వారి చేతిలో వధిలిపెట్టేస్తున్నాం. వారి చిత్తంవచ్చినట్లు దానిని ఖర్చు చేయడం తప్ప మరేమీలేదు. అయితే ఏవో కొన్ని items, Demands క్రింద ఉన్నపుటికీ, ఆ Demand కోసం కేటాయించిన మొత్తాలు, అక్కడ వుండి Departmental Heads వారి చిత్తంవచ్చినట్లు ఖర్చు చేసే అవకాశం ఫారికి ఉంది. అంచే యివన్నీ యిప్పుడు మనం pass చేసిన తరువాత మంత్రివర్గం మీద చాలా శాధ్యత పెదుతున్నామన్నమాట. అయితే దాంటో ప్రధానంగా యిప్పటివరకూ జరుగుతున్న లోపాలు అనేకం సభ్యులు అనేక విధాలుగా తెలియజేశారు. అందులో ముఖ్యమైనది ఈ సంవత్సరంలో. అంచే మనం మళ్ళీ బడ్జెటు ప్రవేశపెట్టే లోపున, అప్పుడు ఆర్థిక మంత్రిగా ఎవరున్నా సరే, ముఖ్యమంత్రిగా ఎవరున్నాసరే, వారు రాష్ట్రంలోని పనులన్నీ సద్గుర్వాటు చేశామని సగర్వంగా చెప్పగలని నేను అశిస్తున్నాను. అందుకుగాను ఇప్పటినుంచే మనం ప్రయత్నం చేయవలసియున్నదని మరొకసాసి విష్ణుప్రాప్తి చేస్తున్నాను.

ముఖ్యంగా యిప్పటి మన ఖర్చులలో చాలావరకు దుశారా జరుగుతున్నదని, ప్రతివారు అనేక సందర్భాలలో చెప్పారు. దాన్నిబట్టి ఏ మంత్రిగారైన సరే యిప్పుడు వున్న చిన్నచిన్న ప్రభుతోయోగస్థులను తగించాలనే అభిప్రాయం వ్యక్తపరచారంచే, అది చాలా పొరచాటు అభిప్రాయమని నేను విష్ణుప్రాప్తి చేస్తున్నాను.

ముఖ్యమంత్రిగారు దీనిపైన మాటలాడుతూ చిన్న ఉద్యోగస్థులను తగించమని హామీ ఇచ్చారు. ఆ హామీని దృష్టిలో పెట్టుకోమని కోరుచున్నాను. ఇంకా కొన్ని కాఫలలో ఉన్న వారిని తగించవలసిన అవసరమున్నది. ముఖ్యంగా పి. డబ్బు. డి., ఎట్కి సిటీ, ఇంజినీరింగు కాఫలలో దుశారా ఉన్నది. ఆ విషయాన్ని అనేక తడవలు మంత్రివర్గం దృష్టికి తీసికొని వచ్చినాము. దీనిని నిర్మాలించలేక పోయినట్లయితే ఎప్పిన్న కోట్ల రూపాయలు అదనముగా పన్నులు వేసినా మన పరిపాలనా పద్ధతి ఇచ్చేవిధముగా ఉంటుంది. ఈ సందర్భములో ఇంకో విషయంకూడా చెప్పవలసిన అవసరం ఉన్నది. పూర్వపు అధికార వర్గము మనకు పూర్తిగా సోషలిస్ట్ పార్ట్ ఆఫ్ సాస్నేటీని అంగీకరించినా, అంగీకరించకపోయినా వ్రిటిషు సామ్రాజ్యవాదులు మనదేశము వదలిపోయిన తరువాత కొన్ని ప్రధానమయిన మార్పులు మనయొక్క ఆశధ్యములలో

వచ్చాయి. ప్లానింగుద్వారా గ్రామాలలోని ప్రజలయొక్క అభివృద్ధికి తోడ్పడు వలననే ఆశయమును శ్రీ సంజీవ రెడ్డిగారి మాటలలో చెప్పాలంచే - కలంద్వారా అయినా వ్యక్తంచేస్తున్నారు. అయితే దాని కనుగొమైనటువంటి ఎక్కువిప్పేటివ్ సెట్టువ్ ను తదనుగుణంగా మార్చాలి. పాత పద్ధతులద్వారా మనము మన ప్లాణు జయపదం చేసుకోలేదు. మన కార్బ్రైక్సులను స్క్రమంగా నిర్వహించుకోవాలంచే యా ఎక్కువిప్పేటివ్ సెట్టువ్ ను తప్పకుండా మార్చువలనని మంత్రివర్గం యొక్క దృష్టికి తెస్తున్నాను. ఈ చర్చలలో పరి శ్రమలను ఇంకా ఎక్కువ అభివృద్ధిలోకి తీసుకోని రావలెనని చాలామంది చెప్పారు. ముఖ్యంగా తెలంగాచా ప్రాంతంలో పరిశ్రమలు-ఆంధ్రప్రాంతంలో కంటే ఎక్కువ ఉన్నాయి. పరిశ్రమలను ఎక్కువగా పెట్టడానికి ఇక్కడ ప్రయత్నంచేశారు. పెట్టారుకూడా. కాని ఆచి స్క్రమంగా నిర్వహించబడలేదు. చాటిని నరిగా నిర్వహించవలసిన బాధ్యత ప్రఫుత్వంమీద ఉన్నది. సంజీవ రెడ్డి గారు అందరినీ సలవోలు ఇవ్వమంటున్నారు. అయితే సలవోలు అడగక పూర్వమే కొన్ని నిర్దయాలకువచ్చి అమలుజరుపుతూ, తరవాత సలవోలను అడగడం జరుగుతున్నది. కాని ప్రధానముగా ఉన్న కొన్ని పరిశ్రమలలో యా నాడు కేంద్రప్రఫుత్వం కొన్ని పరమలు ఔదుతున్నారు. మేనేజింగు ఏజెస్టీసు కేంద్రప్రఫుత్వమునకు యాయాలపి చెప్పారు. పోషలిస్టుపాటి నాయకులయిన రత్నసభాపతిగారు అలాగ ఇవ్వకూడదనీ, మనమే యా మేనేజింగు ఏజెస్టీసు నడిపినట్టయితే అదనంగా మనకు డబ్బురావడానికి వీలుంటుందని చెప్పారు. దానితో నేను పూర్తిగా ఏకీఖిస్తున్నాను. కేంద్రప్రఫుత్వమునకు ఇచ్చినట్టయితే దానిమీద వచ్చే డబ్బు పెత్తనంకూడా కేంద్రప్రఫుత్వానికి పోతుంది. కేంద్ర ఉద్యోగస్థులు ఉండకూడదని కాదిది. వాళ్ళ ఎక్స్‌ప్రెస్ రైల్సు ఉండి మన ప్రఫుత్వయాజమాన్యంక్రింద ఎందువల్ల పనిచేయకూడదో నాకు అర్థం కావడంలేదు. అందువల్ల, దీని విషయంలో తిరిగి ఆలోచించవలసిన అవసరం ఉన్నదని తెలియ చేస్తున్నాను.

ప్రఫుత్వం హద్దె నా సత్తివోలు జావాలని, కోచేట్లుయితే నిర్ద్ధయోలక్త దాకపూర్వమే సలవోలు అడగవచ్చు. నిర్ద్ధయాలక్త రాకపూర్వం, సలవోలు యిస్తే వీర్ముత్తే వారు పాశీస్తారని తృప్తి ఉంటుంది. “ప్రఫుత్వం నిర్ద్ధయానికి దాకపూర్వం, సలవోలు, ఆడినిది, ఘటానా, సలవోలు ఇంచ్చారు; వాటిసుంచి చెడ్డలను, ఆలోచించి అంగీకరిస్తారు. లేకపోతే, తిరస్కరిస్తాయి” ఆనే తృప్తి ఉంటుంది. కాని అలా కాకుడై నిర్ద్ధయాలక్త; వాసినుకర్మాత్మక సలవోలు ఇడగదంవల్ల, నిర్ద్ధయాలను మార్చుకొనికి ప్రఫుత్వానికి అణుకొళచుటు, లేకపోవడము ఇరుపుతున్నది.

ఇక్కడ ఉన్న రోడ్ ప్రాస్చుపోద్దు విధానాన్ని తప్పకుండా అంద్ర ప్రాంతానికి కూడా ఎక్కువైశ్యవలసిన అవసరం ఉన్నది. ఏంటే ఏ పరిస్థితులలో కూడా అక్కడ ఉండే ఎజిసీసు మైలేజి రేట్లును మాత్రం ఎప్పుడూకూడా పెంచకుండా చూస్తామని హామీ ఇవ్వాలని నేను విష్టప్పి చేస్తున్నాను. ఇప్పు దున్నటువంటి రేట్లు పెంచినట్లయితే ప్రజలు ప్రయాణం చేసేటటువంటి స్థితిలో లేకుండాపోతారు అనేమాత్రం ర్ప్రైస్‌లోనికి తీసుకోవాలి అని కోరుతున్నాను.

నేను ఇదివరలో మాట్లాడుతున్నపుడు రిటైర్డ్ ఆఫీసర్సు విషయంకూడా కొంత చెప్పాను. నా ఉద్దేశ్యంలో వారి శక్తి సామర్థ్యాలను శంకించాలని ఎక్కుడాకూడా లేదు. ముఖ్యమంత్రిగారు సమాధానం చెబుతూ ఏదో వారంద రికి శక్తి సామర్థ్యాలు లేవటువంటివారని, బాగా పరుగెత్తేవటువంటివారని, ఏదో వారు బాగా నీడువలేవటువంటివారని, బాగా మోటారుకారు డైరీవు చేయలేనివారని నేను అన్నట్లు చెప్పారు. అది ఎంతమాత్రం కాదు. వారి శక్తి సామర్థ్యాలను శంకించే విషయం లేనేలేదు. శ్రీ స్టోమయాజులుగారు ఎలక్ట్రిసిటీ డిపార్ట్మెంటు చీఫ్ ఇంజనీరుగా ఉన్న వారు. అంద్రరాష్ట్రం ఏర్పడేటప్పుడు వారు చేసిన నేవ, వారు చేసిన పనులు మాతు కూడా తెలుసు. రానికి తప్పకుండా అభినందించాలి. అంతేకాకుండా శ్రీ పెంకటకృష్ణయ్యర్ గారు కూడా పెద్ద చీఫ్ ఇంజనీరులో ఒకరు. అలాంటివారికి కొంత విశాంతి యాయ వలపిన అవసరం ఉన్నదేమో. వారి సలవోలు బొందవమ్మను. ఒక ఎడ్వ్యాయిజరీ కమిటీని వేయండి. వారి సలవోలు తప్పకుండా తీసుకోండి. కానీ వారిని ఇప్పుడు ఉండే పోస్టులోనే అట్లనే కంటిన్యూ చేయవలసిన అవసరం ఉన్నదా అనేది అలోచించాలి. నేను ఇంకో అడుగు ముందుకుకూడా పోతాను. కె.సి.కెనాల్ ఉన్నది. శ్రీ పెంకటకృష్ణయ్యర్ గారిని గుర్తించాలంటున్నారు. నాకూ ఉన్నది గుర్తించాలనే. వారిప్రాటూళ్ళాలాంటిది కె.సి.కెనాల్ దగ్గర తప్పకుండా ఒకటి ఏర్పాటు చేయండి. ఆ కె.సి.కెనాల్ యొక్క మరమ్మతులకు చిహ్నాంగా, ప్రతిబింబంగా. వారి ప్రాటూళ్ళాల్ని తప్పకుండా అక్కడ ఉండవలసిన అవసరం ఉన్నదని నేను ముఖ్యమంత్రిగారికి తెలియచేస్తున్నాను.

అంతేకాని రిటైర్డ్ ఆఫీసర్సును ఒక పాలిసీగా ఎక్కువైశ్య చేయడం మంచిది కాదని నేను తెలియచేస్తున్నాను. కేవలం వారి విషయంలోనే కాదు. కొంత మంది సూపరిన్ శుండింగు ఇంజనీరును కూడా ఎక్కువైశ్య చేశారనే విషయం నూర్చుటికి వచ్చింది. ఈ వధ్యతి ప్రకారం పోయినట్లయితే అనేకమంది అభిన్నద్వారా.....

శ్రీ డాన్. వంశీవరెడ్డి : ఎగ్జిగ్యూటివ్ ఇంజనీరుగా ఇన్ని ఏట్లు ఉండే ప్రమోషన్లు చేయాలని ఉంటుంది. అన్ని ఏట్లకున్న ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీర్లు

కానట్లయితే - ఆంధ్ర చేతంలో జరిగిన నంగతి చెబుతున్నాను, ఇక్కడ జరిగిన నంగతి నాకు తెలియదు. రెసంవష్టరముతైనా ఎగ్గిగూర్చటివ్ ఇంజనీర్లుగా ఉంచే సూఫరిన్ చెండిటు ఇంజనీర్లుగా ప్రమోట్ చేస్తే తగిన అనుభవం ఉంటుంది, అది ఉపయోగపడుతుంది అనుకుంటాను. రెస్టాట్లయినా ఎగ్గిగూర్చటివ్ ఇంజనీర్లుగా ఉన్నవారు లేకపోయినట్లయితే ఇక రిటైర్ అయ్యేవారికి ఒక ఏడో, కి వీళో ఎక్సెప్యూ చేయవలసి ఉంటుంది. అది కన్సిన్సియన్సు కోసం చేస్తున్నది తప్ప ఇంకొకటికాదు.

శ్రీ పిల్లలమట్టి వెంకటేశ్వర్రు : ఒక్క జనరలు పాలనీగా ఉండకూడదని మంత్రివర్గం యొక్క దృష్టికి తిసుకొనివచ్చారు.

ప్రభుత్వ ఉద్యోగస్థుల జీతాలు, విలేజి ఆఫీసర్లు జీతాలు, ఉపాధ్యాయుల యొక్క జీతాలు గురించి చెప్పవలసి ఉంది. టీచర్లు యొక్క జీతాల విషయంలో చెలితే పట్టాభి రామారావుగారు ఏడో అరాచక శక్తులయొక్క ప్రోత్సాహంవల్ల ఇలా జరుగుతున్నదని చెప్పారు. విలేజి ఆఫీసర్లు యొక్క జీతాల విషయంలో కళా వెంకట్రావుగారు కూడా అరాచక క్తుల ప్రోత్సాహం వల్ల నే జరిగిన దంటున్నారు. ప్రభుత్వ ఉద్యోగస్థుల సంగతి చెప్పినప్పుడు సంచీవనెడ్డిగారు, సోపాలరెడ్డిగారు అలా మాత్రం చెప్పలేదు. సంతోషం. ఎవరు అరాచక శక్తులకు ప్రోత్సాహమీయగలరో శ్రీ కళా వెంకటరావు గారికి బాగా తెలుసు. మనందరియొక్క బంధు కోటలోంచి వచ్చినవానే కనుక ముఖ్యంగా చెప్పనపేసరంలేదు. ప్రభుత్వ ఉద్యోగస్థులకు కొంతమందికి రు. 6 వెంచిన తదువాత విలిగిలిస సెక్సు ను వెంచకపోతే వాళలో అసంతృప్తి కలిగినా దానిని తోలిగించక పోవడం మూలంగా వల్లిన ఆందోళనను ఎవరో అరాచక శక్తులు ప్రోత్సహించారని చెప్పడం సమంభవంకాదు. ముఖ్యంగా భూసాగ్రమ్య శక్తుల నుంచే యా పూటలు వినిపిస్తున్నాయి. కానీ మకెవ్వరినుంచి వినిపించ లేదు. ఈ రోజున మారిన పరిస్థితులను యా భూసాగ్రమ్య శక్తులు దృష్టిలో వెట్టుకోవలనని వారికి విష్ణుప్రస్తి చేస్తున్నాను. సేను కెస్టేడి ఒకటే. ఇంకో కోటి రూపాయలు డఫినిట్ రానివ్వాడి. బెంగాల్ లో డఫినిట్ ఉన్నది. యు. పి. లో ఇంకా ఎఫ్సువ డఫినిట్ చేసుకోడానికి తయారపుతున్నారు. ముఖ్యంగా కేంద్ర ప్రభుత్వంయొక్క ఉద్యోగుల జీతాలు ఇంకా ఘంచాలని వారు కోరుతున్నాయిదు మన ప్రభుత్వ ఉద్యోగుల జీతాలు కనీసం వారి ప్రక్కన వనిచేస్తున్న గుమాస్తాల జీతాలవలె ఇవ్వాడి అని అంటే, అది సక్రమమైన కోరిక కాదనీ, ఎవరో అరాచక శక్తులు ప్రోత్సాహ పెరుస్తున్నారని చెలితే ఎవరిని సంతృప్తి పరుస్తారు. కాలగెసు పార్టీలో ఒక రిడ్గ్రూసఫ్టులు అనవన రంగా అయి విధంగా చెప్పి ఎఫరో కమ్యూనిస్టుసేటులు రెస్ఱగోడుతున్నారని

అనవసర పద ప్రయోగాలకు కిగజారితే దిగజారవచ్చును. కానీ అనలు విషయాన్ని మరచిపోవడని నేను విష్ణుప్రిచేస్తున్నాను. అందువల్ల తప్పనిసరిగా యొ ప్రభుత్వ ఉద్దోగులకు, గ్రామోవీధిగస్తులకు న్యాయం చేయార్చాలి. గ్రామోవీధిగస్తులను రిస్టేన్ చేయడం చాలా కష్టమని ఇంద్రాక ఎవరో చెప్పారు. కష్టమని కాకపోయినా ఇతర ఉద్దోగులకిచ్చిన కరువుఫత్వం వారికికూడా యాయాలని నేను కోదుమన్నాను.

కై లేస్ విషయం కేంద్ర ప్రభుత్వంవారిది అయినప్పటికీ ఒక సంగతి చెబుతాను. ఈ విషయంలో మన జాధ్వరుకూడా ఉన్నది. ఇస్సటివరకు 7 కోస్తు ఉంచే, తివ శోన్ ను అన్నాం ప్రాంతానికి చెప్పారు. ఆంధ్రదేశం ఏమి గౌర్వ పోయిందని. తల్లోన్ వీరాపు చేయలేదు. ఆంధ్ర దేశానికి ప్రత్యేకంగా తోటావాలి? కావాలితని అన్ని పార్టీలవారు. ప్రహానికం కోరుకూంచేకూడా ప్రత్యేకంగా ఇంతవతకు త్రైలైస్ కోట్ ఏర్పాటుచేయలేదు. కేంద్రప్రభుత్వ రృష్టి వ యాస్చైక్యులోచూచి నప్పటికీకూడా ఆంధ్రదేశం, ఆంధ్రప్రభుత్వం, ఆంధ్ర ప్రజలుఅంచే పూర్తిగా వ్యక్తిరేకత తప్ప ఇంకోకటి కనపడడం లేదు.

కై లేస్ కోట్ వేరే ఏర్పాటు చేయండి, మా ఆంధ్రులకు కై లేస్ లో ఉద్దోగాలు తక్కువ వస్తున్నాయి అని మొత్తుకుంటుంచే మన మొర అల కించేవాళ్ల లేకుండా పోతున్నారంచే దానికి కారణం ఏమో ప్రతివాళ్లు కూడా ఆలోచించుకోవలనే ఉంది. అంతేకాదు. డొరోజున అనేకకై లేస్ ఆంధ్ర దేశంలోనుంచి పోయినా ఆంధ్రదేశంలో ఆగకుండా పోయేటటువంటిని ఉన్నాయంచే ఎదువల్లనో గుర్తించాలి. మనము ప్రత్యేకంగా కైలు వేయమంచే మద్రాసమంచి రెండు క్యారీసెన్ కలుపుతా మన్నారట, మద్రాసమంచి టిలీ వైఫేవారిని సుఖముగా పొమ్మని. ఈ పరిస్థితులను మనము కేంద్ర ప్రభుత్వ రృష్టికి తేవాలి. అందువల్ల ఆంధ్రప్రదేశానికి ప్రొదరాశాదును పోడే క్యార్బోర్యూగా పెట్టి ఒక ప్రత్యేకమైన కోన్ ను ఏర్పాటు చేయాలని మన ఆంధ్ర మంత్రివర్గం తప్పకుండా కేంద్ర ప్రభుత్వానికి సూచన చేస్తుందని నేను ఆశిస్తున్నాను.

శ్రీ శి. నరసింహార్థి (అమలాపురం - జనరల్) : అధ్యాత ! ఇప్పుడు మన ఆంధ్రప్రదేశమంతులోకూడా అభివృద్ధిచెందిన ప్రాంతమని కొంత ప్రాంతానికి, వెనుక బడిన ప్రాంతమని రాయలుసీమ ప్రాంతాన్ని, తెంగాళా ప్రాంతాన్ని మనము థాతనచేస్తున్నాము. అందులో చాలావరకు నీజమున్నది, లేకపోలేదు. ఉత్కృష్టమున శ్రీకావుళం జిల్లాలగాయితు దక్కించున్న శిల్పాచార్యులి ఉత్కృష్టతాఖాలను చాలా అభివృద్ధిచెందిన ప్రాంతాలగా ఖాపిం మ కొంటున్నాము నిషిపే.

ఈ రాష్ట్ర ప్రజల అవసరానికి సరిపోయేటటువంటి ఆఫోర ధాన్యాలే కాకుండగా ఇతర రాష్ట్రాలకు కూడా పంపించే స్తోమత ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి కలిగించేటటువంటి ఆఫోరోవ్పు తీ ఆ తాలూకాలో ఇప్పుడు ఉన్నటువంటి మాట నిజమే. అయితే ఆ ప్రాంతంలో ఉన్నటువంటి లోపాలు, ఇబ్బందులు తద్వారా ప్రభుత్వ ఆదాయానికి కలుగుతున్నటువంటి ఈ వ్యాపారాన్ని కూడా ప్రభుత్వము దృష్టిలో పెట్టుకొని, ఆ ప్రాంతాన్ని ముఖ్యంగా రవాచా సౌకర్యములలోను, మురుగుసీటి సౌకర్యములలోను (drainage), వెనుకబడిన ప్రాంతముగా శాచించి ఆ హార్బుకోస్తాలో ఉన్నటువంటి పల్లపు తాలూకాల విషయంలో ఎక్కువ ప్రధానపొంచి హాచు మొత్తము అచ్చుట రెండు సౌకర్యములకొరకు అనగా రవాచా సౌకర్యమునకు, drainage సౌకర్యమునకు, ఖర్పుపెట్టుకలిగినట్టుయితే ఇప్పుడు ప్రభుత్వానికి వస్తున్నటువంటి ఆఫోరధాన్యాలు అయితేనేమి, వన్ను లకిత్యాపచేసామ్ము అయితేనేమి, ఇంతకంచే రెట్టింపు ప్రభుత్వానికి వస్తుందని మనవిచేస్తున్నాను. అప్పుడు ఆ ఆదాయముతోనే మిగాళా వెనుకబడిన ప్రాంతాలను అతి సుఖవుగా అభివృద్ధిపరచడానికి అవకాశం ఉంటుంది.

తరువాత, చిన్న ఉద్యోగస్తుల విషయము ఉన్నది. ప్రభుత్వము పటిష్టం గాను, ప్రణారంజకంగాను వరిపాలన సాగిస్తున్నదని అనిపించుకోవలసివస్తే, ప్రభుత్వములో వనిచేస్తున్నటువంటి Gazetted ఉద్యోగస్తులు, పెద్ద ఉద్యోగస్తులు కానివ్యండి, చిన్న ఉద్యోగస్తులు కానివ్యండి, అందరికి కూడా ప్రభుత్వమీద ఒక విధమైనటువంటి భక్తి, ఇది నా దేశము అనేటటువంటి దేశభక్తి, ఈ రెండు ఉన్నపుడే ప్రభుత్వము సంకల్పించినటువంటి ఏ వథకాలున్నప్పటికినీ అని ఎంత కష్టసాధ్యమైనపుటికీకూడా, వాటిని జయప్రదంగా నిర్వహించుకోవాలితూ రాష్ట్రాన్ని పురోగమింపచేయ గలుగుతుంది. ఆ గుణములు ప్రభుత్వోద్యోగు లలో కొరతబడినట్టుయితే, దానికి భిన్నమైనటువంటి వర్యవసానం కలగడం సహజం. ఉదాహరణకు గ్రామోద్యోగస్తుల సమస్య తీసుకోండి. వీరి సమస్య గురించి ప్రధానంగా అందరూకూడా చర్చిస్తున్నారు. వారి కోర్కెలు అసహజ మైనవి కావు, చాలావరకు మనము ఆమోదించగలిగినటువంటివే. కాని Revenue మంత్రిగారు ప్రకటించినటువంటి ప్రకటనలవల్ల కైతేనేమి, లోగడ ముఖ్యమంత్రిగారు చేసిన - ప్రకటనవల్ల కైతేనేమి ఆ గ్రామోద్యోగస్తులు అవలంబిస్తున్న విధానంలో కొంత లోపము కన్పిస్తుందని చెప్పడంతప్ప, వారికి ప్రభుత్వము తలపెట్టినటువంటి ప్రమాదకరమైన నష్టమేమీ నా కంటికి కను పించడంలేదు. ఇప్పుడేమీ మించి బోలేదు. ఇప్పుడు వారి విషయంగురించి ఒక కమిటీని వేసినామని అంటున్నారు. ఆ కమిటీ నిర్దయం 6, 7 మాసములలో రాసైయున్నది. ఈలోపల నేను ఒక సూచన చేస్తున్నాను. కమిటీనిర్ణయాలను చర్చించేముందో లేక తరువాతనో. గ్రామోద్యోగస్తులకు సంబంధించినంతవరకు

ప్రభుత్వము ఈ సూచనను కొంచెము యోచించవలసిందని తమద్వారా నేను విష్ణుపీతి చేస్తున్నాను. గ్రామోద్యోగుల కృషివల్ల నే ప్రభుత్వముయొక్క ఆదాయము పెంపో, తరుగో ఆధారపడియున్నది. ఈవాడు రాష్ట్రములో నాలుగు కోట్ల రూపాయలు అప్పుటనుంచినీ, దరిద్రాపు కోటిరూపాయలు Excise నుంచినీ నష్టము వస్తున్నట్లు నిన్ననే మంత్రిగారు సెలవిచ్చారు. అటువంటప్పుడు, మన రాష్ట్రప్రభుత్వానికి అర్థికలోపము వచ్చినట్టు తే ప్రభుత్వములో ఉన్నటువంటి అన్నివర్గాలవారికి ఇఖ్బందులు వస్తాయి అనే శాఖావనకలిగి ఈ అయినుకోట్ల రూపాయలుకూడా వసూలు చేయాలనేటటువంటి దీక్ష కలిగి ఉన్నట్లయితే, ఈ రోజు ప్రభుత్వానికి ఇంతలోటు వచ్చికుండెదికాదు. ఎందు చేతనో పారికి ఒక విధమైన అలసత్వం వచ్చింది. ఇప్పుడు బ్కాయిలు పోచ్చు శాగము వసూలు కాచుండా ఉండిపోవడానికి మాట్లికి 70. వరశులు కారణం గ్రామోద్యోగులే నని నేను అనుకొంటున్నాను. ముఖ్యంగా రాష్ట్రపరిపాలనను సాగిస్తున్నటువంటి ప్రభుత్వం అధినేతలందరు మహాత్మాగాంధి అనుచరులు. ఈనాడు పండిట్ సెపూలూ నాయకత్వాన్ని మనసార త్రికరణశ్శిగా ఆరాధిస్తున్నారని మనవిచేస్తున్నాను. ఈనాడు పండిట్ సెపూలూ ప్రపంచాని కంతటికి సమస్యలను సామరస్య పూర్వుకైనటువంటి స్నేహవాతావరణంలో చర్చించుకోవడంద్వారా పరిష్కరించుకోవలెనని ప్రపంచానికంతటికి యొలు గెత్తి చాటుతుంటే ఈ రోజు వారి నాయకత్వాన్ని ఆరాధిస్తున్న మన ప్రభుత్వం అధినేతలు కూడా అధేయానాన్ని తమ రాష్ట్రములలో ఉన్నటువంటి ప్రజల పట్ల ప్రయోగించి దానివల్ల నష్టితాలను పొందవలసి యుంటుంది అనేది వారికి తెలియనటువంటిది కాదు. అయినప్పటికీ ఈ విషయం ఒక్కసారి వారికి జ్ఞాపికి తీసుకురావలనని అభిప్రాయ పడుతున్నాను. ఈ సమస్యను కొంత సామరస్య పూర్వుకంగా పరిష్కరించి ఉద్యోగులలో వికాసాన్ని పెంచాందించి వారికి దేశభక్తి కలిగేటట్లు చేసి రాష్ట్రప్రాధికి తోడ్చుడవలసిందని మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. ముఖ్యంగా గ్రామోద్యోగస్తులకు పంబంధించినంతపథికు నేను ఒక సూచనచేస్తున్నాను. శారతములో “వక్క్రియాద్వ్యాధిక బథూవ” అని చెప్పబడింది. అంచే ఒకిపిల్లల రెండుప్రయోజనాలను పొందవలెనిచెప్పారు. ఇప్పుడు గ్రామ ఉద్యోగుల విషయంలో, ఎవరిమిద్దో వన్నులు వేసి ప్రజలను శాధపెట్టి వీరిశితాలు పోచ్చుచేసే స్థితిలో లేమని అన్నారు. అది నమంజనమైన విషయమే. కానీ ప్రజలకు శన్నులు వేయనక్కరలేదు. వారికి: ఈశాలు ఎక్కువ ఇవ్వ నవసరం లేదు. గ్రామోద్యోగులు వసూలు చేసే మొత్తములో, ఇంత percentage వారికి ఇష్టామునేటటువంటి నిర్దయం ప్రభుత్వము తీసుకొన్నట్లయితే ప్రభుత్వానికి వన్ను చక్కగా వసూలు అయిపోతుంది. గ్రామోద్యోగులు కూడా నంతప్పి కలిగి దేశభక్తి కలిగి, ప్రభుత్వముయందు అత్యంత ఆదరాధిమానాలతో ప్రభుత్వము

సాగించేటటువంటి ఈ అభివృద్ధి కార్బ్రూక్రమాలలో నహకరిస్తారు. ఇదేవిధంగా మిగతా ఉద్యోగుల విషయంలో కూడా శాంతియతంగా వారి సమస్యలను పరిష్కరించ వలసిందని కోరుతూ అధ్యకులవారు ఈ అవకాశమిచ్చి నందులకు వారికి నా కృతమైత్తాభివందనములు తెలువుచూ నెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ పి. గుస్సయ్య : అధ్యక్షా, ఈ డెస్టోండును నేను హృదయ పూర్వ కంగా బిఅపరుస్తూ ప్రభుత్వానికి తమ ద్వారా కొన్ని సూచనలు మనవి చేస్తున్నాను. కాంగ్రెసు ప్రభుత్వము వచ్చిన పదేళ్లనుడి, దిగువ ఉన్నటువంటి పేద ప్రజలు మొదలుకొని లాంథికారులు, కోటీక్యూరుల వరకు కూడా అందరికినీ ఎవరికి కావలసిన నహియము వారికి ఈ ప్రభుత్వము చేసిందని నేను గరిష్ట స్తున్నాను. అయినా ప్రభుత్వము ప్రజల సౌకర్యము కొరకు కోట్లకొలది అర్థు పెడుతున్నారని పేపర్లలో చూచి, ఇంకా అనేక మైనటువంటి సినిమాలలో కూడా జూచి పట్లె ప్రాంతాలలో ఉన్నటువంటి ప్రజలు ఎంతో ఆ తో ఉన్నారు. కానీ ఈ బడ్జెటు చూచినట్లయితే గ్రామాలలో ఉన్న ప్రజలకు కాస్తా నిరుత్సాహము వస్తుండే మోనని నేను భయపడుతున్నాను. అందుచేత మన సోదర సభ్యులందరు opposition పార్టీవాట్లు ఎవరి పార్టీ తరఫున చాల్సు జెప్పుకొస్తారు. కనుక నా పార్టీ తరఫున కూడా నేను కొన్ని విషయాలు మనవి చేస్తున్నాను. ప్రతి సంవత్సరము, రి మాసాల కొకమారి, 4 మాసాల కొకమారి వోట్లు పుచ్చుకొన్నటువరటి చాల్సు ప్రజలముందుకు వెళ్లవలసి యురుటుంది. పదియేళ్ల మంచి ప్రభుత్వము కోట్లకొలది డబ్బు అర్థ పెడుతున్న ప్పటికీ, గ్రామాలలో ఏమీ అర్థ పెట్టడంలేదు. ఉదాహరణకు మా జీల్లాలోనే గోపాల రెడ్డిగారి ప్రభుత్వంలో 21 కోట్ల వడకు రైతులమీద పస్తులు వేసినారు. బనా ఇస్తామని గ్రామస్తులు, సామాన్యకైతులు చెప్పుతున్నారు. ఒకగ్రామంలో ఉదుచేల చూపాయలు ఇస్తు తీసుకొంచే కనీసం ఆ గ్రామంలో రెండు వందల రూపాయలు కూడా ఖర్చు పెట్టిలేదు అని చెబుతున్నారు. మేము ఆ గ్రామంలో తిరుగుతూ ఉంటే, ‘ఇదేమిటయ్యా ?’ అని మమ్ములను గట్టిగా అడుగుతున్నారు. గ్రామాలలో చెరువులు మరమ్మతులు చేయ్యికపోవడమే కాదు, ఇంత బిబ్బోండ మైనటువంటి రెండవ పంచవద్ద ప్రచారికలో ఒక సిమెంటు బహుమాచార్గా గ్రామాలకు వెళ్లడంలేదు. పట్టచాలలో బిబ్బోండ మైన సినిమాచాల లకు ప్రభుత్వంవారు నహియం చేస్తున్నారు కాబట్టి. అని వేస్తుశ్శారు. ఆ సినిమాలు చూడడానికి పట్లెటుహాళ ప్రజలు పట్టచాలకు వచ్చి, ఆ పట్లెచాలలలో ఉండి చెద్దచెద్ద భవనాలు చెద్దచెద్ద సిమెంటుమేడలు, చూచి ఆళ్లుర్చుటోతున్నారు. ఆ విధంగా పట్టచాలంచే, గ్రామాలలో ఒక సిమెంటు బస్తా కూడ దొరకడంలేదు. ఒక పేదకైత్తెతు తాళ్లిరు దగ్గరకో, P. W. D. Supervisor: దగ్గరకో

వెళ్ళితే మా దగ్గర సిముంటు లేదంటున్నారు. పండిండు రూపాయల లెక్కన P. W. D. Supervisor ల దగ్గర, తాళ్ళాల్లదగ్గర కొనుకొంటున్నారు. అంచే ఇది మా పారీకే విచారకరమైనటువంటిది. చిన్న ఉద్యోగస్తులు మొదలుకొసి మూడువేల రూపాయలు జీతము తీసుకొనే ఉద్యోగస్తులవరకు అందరికి కూడ వల్లిప్రాణికం తమ సర్వశక్తిని ఉపయోగించి, భూమిని ఉపయోగించి ఆవశ్యకాన్ని supply చేస్తున్నారు. అలాంటి పల్లిప్రాంతాలలోను ఈ ప్రభుత్వము కస్ట్రీచీచాచి వాళ్ళకు కావలసిన సౌకర్యములు కలగజేసి మళ్ళీ ప్రజల ముందుకు మా పారీవారు వెళ్ళేటట్లు చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను.

జిల్లాలోర్ధవెల్కష్ము రాబోలున్నాయి. ఎవరిపోర్టీపరఫ్యూన్ వారు వెళ్లి ప్రచారం చేస్తారు? ఈ అపోజిషన్ పారీచారు. యిక్కుడ చెప్పినవారు అంతా అక్కడ చెప్పుతారు. కాలటీ ఈ వాలుగుమాసాలలోనైనా ప్రభుత్వం పల్లిప్రాంతాలవైపు కస్ట్రీచీచాచి, మైనర్ ఇర్సిపెన్ పనులు, రోడ్ పనులు తొందరలో చేయించాలని మనవి చేస్తున్నాను. హరిజనులకు కేటాయించిన డబ్బు చాలా తక్కువ ఖున్నది. కొన్ని పండల రూపాయలు గోపాలరెడ్డిగారు ఖర్చు చెడుతున్నారు, ఒక కోటి రూపాయలు నివేశవ ప్రశ్లాలకు రిజర్వ్ ఘండుగా వుంచి తొందరలో. ఈ సంవత్సరం లోపల, లేక రెండు పాంవత్సరమలలోవల హరిజనులకు ప్రశ్లాలు యిచ్చుతకు ప్రయత్నించాలని ప్రభుత్వాన్ని హృదయపూర్వకంగా ప్రార్థిస్తున్నాను. మనము లుప్పుడు N. G. O. ల అల్లరి, టిప్పద్ద అల్లరి, గ్రామాలలో మునసభ, కరచాల అల్లరి చూస్తున్నాము, వాళ్ళ ఎప్పుడైనా మనము గట్టిగా ఒక పట్టుపడతారని నా ఉద్దేశం. వారికి చాటా కష్టాలువ్వాయి. ఎస్టేటులో యిదిశరకు ఒక్క క్వోల్ శంట పమాలు చేసేవారు. ఇప్పుడు అనేక కష్టాలు ఉన్నవి. అలాగే టిచ్చర్లు పెల్లులు కాచుకొనుటకు కష్టాలు తుప్పవి. N. G. O. అలో అంద్ర, తెలంగాంచా అసే వ్యవాయిసము లేకుండా చేయండి. అంద్రమంచివచ్చిన N. G. O. లు క్రాంతిలో, చెందుతలో అన్ని విధాలాసమర్థులు తుప్పారు. తెలంగాంచా అయితే కొన్నిప్రాజెక్టులు కట్టించండి, రోడ్లు శైయండి, బిమ్మిణలు యివ్వండి, ఉద్యోగం విషయంలో అందరూ కష్టపడుతున్నారు. కాలటీ తెలంగాంచా, అంద్ర అనే కేరం లేకుండా N. G. O. లకు ప్రభుత్వం తప్పకుండా సహాయంచేసి మా పారీకి బలపత్రాలూరని వినటుపూర్వకంగా ప్రార్థిస్తున్నాను. గ్రామప ఉద్యోగులకు నౌకరులలోపహారు, రు. 30 లు జీతముచేయాలి. వాళ్ళ, గ్రామ ఇమ్మించారులులా ఎక్కుటిమంచో తుప్పారు. హరి విషయం చక్కగా అలోవించి, తప్పకుండా ప్రభుత్వం సహాయంచేసి మా పారీని బ్రహ్మండమైన ఆశ్చర్యం చేయించాలని ముఖ్యమంత్రిగారని వినటుపూర్వకంగా తమచ్చారా ప్రార్థిస్తూ, తమరు నాకు యా అవకాశం యచ్చించండుకు హృదయపూర్వక మైప వంధువులు సమర్పించ్చా విశిష్టమైన్నాను.

శ్రీ పి. నుండరయ్య : అధ్యాత్ల ! గత 20.రోజులుగా బడ్జెటు చర్చలు జరుగుతున్నాయి. వివిధ డిపార్ట్మెంటులలో, వివిధ రంగాలలో ప్రభుత్వ విధానాలు, మంత్రులు బడ్జెటు సందర్భములో వివరించుట జరిగింది. కొంత మంది మంత్రులు కటువుగా, కోపమువల్సి బెచరించురితిగా మాట్లాడారు. మరి కొంతమంది, మాటలలో మర్యాదగా, ఎంతో ఆలోచిస్తామని చెప్పి, ఆచరణలో ఏమిచేయలేము, చేయము, అనేరితిగా చెప్పుట జరిగింది.

ఆ పరిస్థితులలో ఈ Appropriation Bill మంజారు చేయటకు మేము పూర్తిగా వ్యతికేకంగా వున్నాము. ప్రభుత్వ విధానాలు వీమిటని చూచినప్పుడు, వ్యవసాయ ప్రశాసనికాన్ని తేసుకుంచే శీదప్రజలను బంధరు భూముల నుంచి, లంక భూములనుంచి, కొలు భూములనుంచి, తొలగిస్తున్నారు. అవి రాజకీయ శాధితులకు యిస్తున్నారు. పీరిని ఇదివరకు రాజకీయ శాధితులని అన్నారు. ఈ మధ్య జాతీయ పీరులు, అని కొత్త పదము వాడుతున్నారు. నిజమే, దేశ పోరాటములో జాతీయ పీరులు కావచ్చును, సర్వస్వము పోగొట్టు కొని ఈ రోజున శాధపడుతున్న పారికి భూములు యిస్తామని మొదలుపెట్టి, చివరకు ఆ ఉద్యమములో శిక్షపడినా, జలాన్నా పడినా, భూములు ఉన్నా భూములు, యిస్తామని 10, 15 సంపత్తిరముల నుంచి శీద ప్రజలు పాగు చేసుకుంటున్న భూములను లాక్కొన్ని వారికి యిస్తున్నారు. గ్రామ సాము దాయిక భూములైనా సరే, ఈ జాతీయ పీరులకు, మహా జాతీయ పీరులకు యిస్తామని. కొత్త విధానము ప్రకటించుట జరుగుతోంది. భూసంస్కరణలు చూసే, వాయిదాపడుతున్నవి. ప్రభుత్వ యింత్రాంగం శీదప్రజల పడూన నిలబడి పారికి ఉట్టరీక్య సంక్రమింపవలసిన హక్కులు కలుగజేయటకు తోడ్పడకుండా, భూస్వాములావైపు నిలబడి పనిచేస్తున్నారు. సభ్యులు మాట్లాడుతూ అనేక ఉదా హారణలు యివ్వటం జరిగింది. పోలిసులు భూస్వాముల వైపు శేరి శీదప్రజలమీద ఏ విధంగా దౌర్జన్యం చేస్తున్నారో, మానుకోటులూకాలో జరిగినసంఘటనలు ఖుఱువు చేస్తాయి. వివిధంగా జరుగుతున్నదో అనేక ఉదాహారణలు ఇవ్వటం జరిగింది. శీదప్రశాసనికంపిషయంలో వారికి ఇండ్ల ప్రశాసనమును ప్రభుత్వం ఎట్టు వంటి చర్యతీసుకొనుటకు తయారుకొవటం లేదు. కడకు ఈ శాఖా మంత్రిగారు చెప్పుతూ, యిం పద్ధతిపైన పెళ్ళితే 10.0 ఫండ్లకైనా ఇవ్వగలమా లేదా అంటూ హారిజనులకుగాని, వెనుక బడ్డ శీదప్రశాసనికమునుగాని ఇండ్ల ప్రశాసనమును సమస్య గురించి ఏమీ చేయలేము, చేయటానికి పూనుకోవటం లేదు, అనే రితిగా నమూ ధానం చేపారు. కసీసం వేతనాల చట్టాన్ని వ్యవసాయ కూతిలకు ఆమలు జరుపుటకు వెంట సే చర్యతీసుకోవాలంచే, సుధారించుటానికి ప్రశాసనికమునుగాని ఇండ్ల ప్రశాసనమును చేస్తామని సంతృప్తి కరంగా మాట్లాడారుగాని, ఆచరణలో చేయగతిగింది ఏమీలేదని అంటున్నారు. హారి

జనులకు, యితర బీది ప్రజాసీకానికి విద్య, వైద్యసౌకర్యాలు ఉచితంగా ఇచ్చి వారిని ముందుకు తీసుకువచ్చేందుకు ప్రభుత్వం శూనుకుండుందా అంటే, దానికి కూడా ఉత్త చేతులు బయట పెట్టారు. ఒక ప్రక్క ఆహోరధాన్యాల ధరలు పెరుగుతున్నాయి. కొంతమంది మంత్రులు, ముఖ్యంగా వ్యవశాయశాఖమంత్రి యూ ధరలు చాలవని, ఇంకా ఎక్కువ ధరలు కావలెనని చెప్పటం ఆరం భించారు. చోక డిపోలు పెట్టమంచే సాధ్యం కాదని, మనవద్ద కావలసిన బియ్యం లేవని, కేంద్రంయస్తి సాధ్యం అవుతుందని లేకపోతే లేదని చెప్పారు.

పరిశ్రమల విషయంచూ స్తోత్రమైదారులు, లక్షలకు లక్షలకు మింగితే చర్యతీసుకొనుటకు సాధ్యం కాదని, జరిగిపోయినదేదో జరిగిపోయిందని అంటూ, లక్షలు మింగి, పరిశ్రమలు మూలపడి, సర్వనాశనం చేసిన తరువాత పునరుద్ధరణకు సలహాలు కావాలంటున్నారు. జరిగిపోయినదానికి విచారించి ఏమిలాభం అంటారు. కాని బీదరైతులు తథ్యాన్ని శాకీలు తీర్చుకొనేందుకు మళ్ళీ పంటలు వచ్చేవరకైనా వాయిదా యివ్వమంచే సనేమిరా యివ్వము, యివ్వము అంటారు. ఈ పెట్టుబడిదారులు లక్షలు మింగి ఆసులకూడగట్టుకున్నా, వారి నుంచి తిరిగి రాబట్టుకొనేందుకు అనేక చట్టాల ఆటంకాలు, ప్రభుత్వానికి విచారించి ఏమిలాభం అంటారు. మంత్రుల ఇష్టాలు, ఆటంకాలు వుంటూన్నవి. పరిశ్రమల పేరుతో ప్రభుత్వం డబ్బుత్తిచ్చి పై వేటు యిజమానులకు సహాయంచేస్తున్నారు. కాని ఆ పరిశ్రమలమీద యాజమాన్యం పొందుటకు ప్రభుత్వంతిన చర్యలుతీసుకొనుట లేదు. అంద్రప్రదేశ్ ను పారిశ్రామికంగా అథవాధిచేయుటకు కేంద్రప్రభుత్వంనుంచి రాష్ట్రానికి రావలసిన వాటా (పన్నుల నుంచి వసూలుచేసినది గాని, యింకేదైనాగాని) గట్టగా రాబట్టుటకు కృషిచేయాలంచే, “మేము అడిగేది అడుగు తున్నాము, అంతకంచే ఏమీ చేయలేము, అందుచేత పారిశ్రామికంగా వెనుక పడి వుండవలసినదే” అనే రితిగా చెపుతున్నారు.

పెట్టుబడిదారులు తీవ్రంగా లాశాలు వేసుకొంటున్నారు, పెద్ద పెద్ద పరిశ్రమలను జాతీయం చేయండి, దానివలన కార్బ్రూకులకు, ప్రషాలకు సౌకర్యం కలుగుతుంది, ప్రభుత్వమునకు అదాయం వస్తుంది; అని చెపితే, ఆది పెద్ద సమస్య అని, ఇప్పుడు సాధ్యం కాదని అంటారు; కార్బ్రూకుల విషయంలో కనీసపేతనాలు నీర్చయించి, ఆ చట్టాలు అమలుజరువవలెనంచే దానికి శూనుకొనుటలేదు. ఇచ్చిన ఆవార్ధనకూడ అమలుజరపటాలికిహక్కులేదని వాయిదామీద వాయిదా వేస్తున్నారు. క్రేడియానియన్లు ఏర్పాటు చేసుకుంచే యూనియన్ల కార్బ్రూక్ ద్రులను victimise చేయటం సహాయంగా జరుగుతున్నది. న్యాయమైన హక్కులు, న్యాయమైన కూత్రిచేట్లు, ప్రభుత్వం చేసిన చట్టాలు ప్రభుత్వ పరిశ్రమలలోనైనా అమలుజరపాలంచే సాధ్యం కాదంటారు. ఆకలిచేత కటకటలాడుతూ, మలమల

మాడుతూ కార్బికులుంటే, నమ్మెనే స్తోం “డొక్క బ్రదలచేస్తాం, జాగ్రత్త” అని, తియ్యని మాటలు, చల్లని మాటలు చెప్పిన సంజీవయ్యగారే యా బెదిరింపు మాటలతో తమ ఉపన్యాసం ముగించారు.

విద్యుత్తుక్కి విషయం మాచినట్లయితే, భవిష్యత్తులో విద్యుత్తుక్కి అభివృద్ధి చేయడానికి డబ్బు లేదంటున్నారు. “గ్రామసీమలకు విద్యుత్తుక్కి తీసుకుపోయే దానికి యా సంపత్తరం ఆఫరు: కేంద్రప్రభుత్వ దయాదాక్షిచార్యాలమైన ఆధారపడాలి; ఇది ఇస్తే సరే, లేకపోతే లేదని” అంటున్నారు. పరిక్రమలకు విద్యుత్తుక్కి ఎంతవరకు సరఫరా చేయగలరో తెలియదు. పారిశ్రామికంగా మన రాష్ట్రం అభివృద్ధిచేందాలంటే, విద్యుత్తుక్కి అవసరమైనప్పటికి దానికి కావలసిన స్కూలులు అరంభించటానికి శ్రద్ధతీసుకోవటంలేదు. “ఇంకింపల్లి, సీరు ప్రాణేష్టులను త్వరగా నిర్మించేదానికి, ఇప్పుడు ప్రారంభించబడినవాటిని పూర్తి చేసేదానికారకు కావలసిన డబ్బు పల్లిక్క సెక్టార్ నుంచి మనకు రావలసిన 4 వందల కోట్లు కేటాయించమంటే కేంద్రప్రభుత్వం డబ్బు లేదంటున్నారు. మేము ఎంతగట్టిగా చెప్పినా వారు వినిపించుకోవటంలేదని” చెప్పటం జరుగుతోంది. ఇరిగేషన్ ప్రాణేష్టులు, నాగార్జునసాగర్, తుంగభద్ర ఎగువకాల్య, వంశధార ప్రాణేష్టులను ఇదివరకే ప్రారంభించామంటున్నారు. “కానీ వాటిని త్వరగా పూర్తి చేయబానికి కావలసిన డబ్బు కేంద్రప్రభుత్వం ఇవ్వటంలేదు, మన దగ్గర డబ్బులేదు, అందుతేత సాధ్యంకాదని” అంటున్నారు. మన రాష్ట్రానికి రావలసిన వాటాప్రకారం, ఇనీసం నాగార్జునసాగర్, తుంగభద్ర ఎగువకాల్య మొదలైన మేజర్ ప్రాణేష్టులకేనా కేంద్రప్రభుత్వమే బాధ్యత తీసుకొని, నిర్వహించేదానికి, కేంద్రప్రభుత్వ కాకూ క్రిందనే ప్రాసేదానికి మన ప్రభుత్వం ఎందుకు ప్రయత్నంచేయలేదని అడుగుతున్నాను. “కేంద్రప్రభుత్వం డబ్బు ఇవ్వటంలేదని” యా ప్రభుత్వం చెప్పి తప్పించుకోవటం జరుగుతోంది తప్పాయి పెద్దపెద్ద ప్రాణేష్టులు కడుతూ, వాటికి సంబంధించిన పిల్ల కాల్యలు కూడా ప్రతిష్ఠి వెంటనే ప్రజానీకానికి సాధ్యమైనంత త్వరలో నీటి సౌకర్యాలు అందించటానికి పూనుకోవటంలేదు. కనీసం, ఇప్పుడు ప్రారంభించినటువంటి నాగార్జునసాగర్, తుంగభద్ర, కృష్ణాబారేజి ప్రాణేష్టులను త్వరలో పూర్తిచేసి, ప్రజానీకం వెనువెంటనే సాగుచేసుకోటానికి విత్తన పిల్ల కాల్యలను ప్రతిష్ఠించి, ఇప్పుడున్న కాల్యలకు తగిన మరమ్మతులు చేసేదానికి ప్రభుత్వం శ్రద్ధతీసుకోవటంలేదు.

ఈక, వైద్యసౌకర్యాలు మాచినట్లయితే, మనకు ఎక్కువమంది వైద్య నిపుణులు కావలసిఉన్నది. దానికి కావలసిన డిస్ట్రిబ్యూషన్ కోర్సులను ప్రారంభించటానికి ప్రభుత్వం శ్రద్ధ చూపటంలేదు. గ్రామసీమల్లో వైద్యసౌకర్యాలు కలుగ శేయటానికి, గ్రామాలకు వైద్య డాక్టర్లకు నరైన జీతాలు ఇవ్వటానికి ప్రభుత్వం

ప్రయత్నించటంలేదు. ఏదో భవిష్యత్తున నిరానంగా చేస్తామని చెబుతున్నారు. సంశీలనరెడ్డిగారు “పద్ధివేల జనాభాకు, రెండుమూడు మైళ్ళ రేడియోలో కనీసం 4, 5 గ్రామాలకు ఒక హాసిప్పటల్ వర్షాటుచేసి, ఒక డాక్టర్ ను నియమించటం మా ఆశయమని” అన్నారు. కానీ ఆ ఆశయాన్ని సెరవేర్పుటానికి వారు ప మార్గాన్ని అవలంబిస్తున్నారో, యూ బడ్జెటులో ఎక్కుడా కనబడటం లేదు.

విద్యా సౌకర్యాలు సరిగాలేవు. ఎలిమెంటరీ విద్య అందరికి నేర్చాలంటు న్నారు, వదునాల్గవ సం.రం వదకూ కాదు. కనీసం 5 వ సం.రం నుంచి 12 వ సంవత్సరం వరకైనా నేర్చాలి. ఐదేళ్ళు నేర్చండి. 14 ఏళ్ళవరమ నిర్భంధవిద్య చేస్తామనే పేరుతో ఎలిమెంటరీ విద్యావిధానాన్ని భీషణం చేయటం ఇరుగుతోంది. వాళ్ళకు చదువు చెప్పించే దానికి వర్షాట్లులేవు. మంత్రిగారు ఒక అధ్యాత్మమైన ఆశ్చర్యకరమైన విషయం చెప్పారు. “విశ్వవిద్యాలయాల్లో తెలుగు భాషలో బోధించటం మా ప్రఫుత్వవిధానం కాదు; ఆక్కడ బోధన ఇంగ్లీషులో సాగాలి; ఇంగ్లీషు పోయిన తర్వాత హిందీలో బోధన నాగిస్తాము; అంతేగాని విశ్వవిద్యాలయాల్లో మాతృభాషలో బోధించటం సాధ్యం కాదని” యూ ప్రఫుత్వము తరఫున విద్యామంత్రిగారు చెబుతున్నారంటే, ఆయన ఏ ప్రపంచంలో ఉన్నారో, ఎక్కడఉన్నారో. అర్థం కావటంలేదు. ప్రఫుత్వవిధానము ఇదే అయిన ట్లయితే మరొక పర్యాయము పొచ్చరిక చేయవలసి ఉంటుంది. ఈ రోజు యూ ప్రఫుత్వానికి వెద్ద మెజారిటీ ఉండవచ్చును. ఈ ప్రఫుత్వమే కాదు, ఏ ప్రఫుత్వమైనా సరే, విశ్వవిద్యాలయాల్లో ఎల్ల కాలం బోధనా భాషగా ఇంగ్లీషు, ఇంగ్లీషు పోయిన తర్వాత హింది ఉంచుతామంటే, అది అనంథవమైన విషయమని ప్రఫుత్వమునకు తెలియజేస్తున్నాను. విశ్వవిద్యాలయాల్లో మాతృభాషలో గాక ఇంగ్లీషులో, తర్వాత హిందీలో ఎల్లకాలం బోధించటం యూ ప్రఫుత్వ తరంకాదని చెబుతున్నాను. ఈ విషయాన్ని మీరు గుర్తించకుండా, విశ్వవిద్యాల యాల్లో ఎల్ల కాలం ఇంగ్లీషులోనో, హిందీలోనో బోధించేదానికి ప్రయత్నం చేసినటయితే, దేశంలో వెద్ద బ్రహ్మించమైన గందరగోళానికి దారితీసేదాని కొరకు మీరు పూనుకొంటున్నట్లు అపుటుందని చెబుతున్నాను. ఉపాధ్యాయుల జీతాలు పెంచమంటే, పారి జీతాలు పెంచటానికి నిరాకరిస్తున్నారు. ఎక్కడ జీతాలు కావాలని కోరితే, పారి సంఘాలను నిషేధిస్తామంటున్నారు. “ప్రాకోర్పు జడిమెంటుతో మాకు ప్రసక్తి లేదు, కాన్సిస్టుట్యూషన్తో మాకు ప్రసక్తి లేదు. మాకు వ్యతిరేకంగా ఎవరైనాచేసే, న్యాయమైన హక్కులకు నిలబడితే వాళ్ళను అణచివేయటమే మా పని” అని విద్యామంత్రి బడిరిస్తామార్గారు.

విద్యాశాఖ మంత్రి (శ్రీ యస్. బి. పి. వట్టాబిరామారావు) : హైకోర్టు జడ్జిమెంటులో ప్రసత్కి లేదని గాని, కాన్స్టిట్యూషన్‌లో ప్రసత్కి లేదని గాని నా ప్రసంగంలో ఎప్పుడూ చెప్పలేదు. హైకోర్టు జడ్జిమెంటును మన్నించామని చెప్పాను. కాన్స్టిట్యూషన్ ప్రకారం పరికచేయించమని చెప్పాను. దానికి విరుద్ధంకాకుండా సర్కీసు రూల్సు ఏర్పాటుచేయమని మనవిచేశాను.

శ్రీ పి. సుందరయ్య : అది భవిష్యత్తులో కోర్టులు, బయట ప్రజలు నిర్దయస్తారు. వారు చేసింది కాన్స్టిట్యూషన్‌కు గాని, హైకోర్టు నిర్దయాలకుగాని విరుద్ధంగా ఉన్నదో లేదో వారే నిర్దయస్తారు. “సంఘాలను నిషేధిస్తాము, పత్రికలు నిషేధిస్తాము. మాడు మా తడాఫా” అని బెదిరిసే వారికి నేను గట్టిగా చెప్పవలసికంటుంది. ఈరోషు మీకు బలింటంది. కాని బెదిరింపులతో, సైన్యంతో, పోలిసులతో ఉపాధ్యాయుల నణచివేసి, పరిపాలన మీరు సాగించాలనుకొంచే, సాధ్యమయ్యే విషయం కాదని చెబుతున్నాను. మీరు వారి సంఘాలను నిషేధించవచ్చును. వారి పత్రికలను నిషేధించవచ్చును. ఈ నిషేధాలు మాకు కొత్త కాదు, దేశానికి కొత్తకాదు. కాంగ్రెసుపార్టీకి కూడ కొత్తకాదు. కాబట్టి యా విధమైన భదరింపులతో లాభంలేదు. ప్రభుత్వం న్యాయమైనదానిని గురించి అలోచించవలసికంటుంది.

కమ్యూనిటీ డెవలప్ మెంట్ ల్యాపులు పెట్టి కొంత మార్పు తీసుకు వస్తున్నారు. వెనుకబడిన ప్రాంతాలకు, వెనుకబడిన ప్రజలకు ఉపయోగకరంగా ఉండేటట్లు ప్రభుత్వం ఇచ్చేదేదో ఇచ్చి, స్థానిక సంస్థలద్వారా వాటిని అభివృద్ధి చేసేదానికి చూడమంచే, “అరకంగా కాదు, కంట్రిబ్యూషన్ ఇస్తేనే వాటిని చేస్తామని” ప్రభుత్వం పదేపదే చెబుతున్నది. మేము ఎన్ని సంవత్సరాలు యా విషయాన్ని ప్రభుత్వ దృష్టికి తెచ్చినా, ప్రభుత్వం తన విధానాన్ని మార్పుకోడానికి తయారుకావటంలేదు.

ప్రభుత్వ పరిపాలన యంత్రం చూసే, అది ఉద్యోగుల పరిపాలన అనే సంగతి మనకు తెలుస్తుంది. మైనంచి క్రిందివరకు ఉద్యోగుల పరిపాలన తప్ప ఇంకొకటి లేదు. ప్రజల తేత ఎన్నుకోబడిన ప్రజాప్రతినిధుల స్థానం ఏమిటన్నది చూసే, వారు ప్రభుత్వానికి సలవో చెప్పటం తప్ప, వాళ్ళకు ఏ వాక్కులు ఇవ్వటంలేదు.

గత మూడేళ్ళుగా జిల్లాబోర్డులు ఏర్పాటుచేయమంచే, “స్పెషల్ ఆఫీసర్సు గడువు పొడిగించాము; జిల్లాబోర్డులు ఏర్పాటుచేస్తాము” అని చెబుతూ కూడ, స్పెషల్ ఆఫీసర్సు యొక్క గడువును పొడిగించటం జరుగుతున్నది. ప్రజలచేత ఎన్నుకోబడిన వారితో జిల్లాబోర్డులు ఏర్పాటుచేయరు. జిల్లాబోర్డు యొక్క అధికారాలను పెంచరు. ప్రజలచేత ఎన్నుకోబడినవారే జిల్లాకు సంబంధించిన

వరిపాలనా వ్యవహారమంతా నడిపేటట్లు చేయాలి, వారిక్రిందనే అన్ని శాఖల ఉద్దోగస్థులు ఉండాలి. ఈ జిల్లాబోర్డులు స్క్రమంగా పనిచేయకపోతే, వాటిని తీసివేసే అధికారం, ప్రజలచేత ఎన్నుకోబడిన శాసనసభ్యుల నుంచి వచ్చిన ప్రజా మంత్రివర్గానికి ఉండాలి తప్ప, ఉద్దోగస్థులకు ఉండకూడదు. ఆవిధంగా ప్రజా ప్రతినిధులకే అధికారాలు ఇచ్చేదానికి యా ప్రభుత్వం ఆలోచించటంలేదు. ప్రజలచేత ఎన్నుకోబడిన ప్రజాప్రతినిధులతో కనీసం జిల్లాబోర్డులు ఏర్పాటు చేయమంచే, ప్రభుత్వం ఇంతవరకు ఇదమిధ్దమైన పాఠస్కి రావటంలేదు. “ఆలోచిస్తాం, చేస్తాం, మాండ్రేషం అదే” అని అంటున్నారు తప్పితే, డెఫినిట్‌గా “మేము ఘలానా నెలలో జిల్లాబోర్డులకు ఎన్నికలు పెట్టి ప్రజలచేత ఎన్నుకొన బడినవారితో జిల్లాబోర్డులు ఏర్పాటుచేస్తాము” అని ఇంతవరకు ప్రభుత్వం చెప్పటంలేదు,

చిన్నచిన్న ఉద్దోగస్థుల జీతాలు పెంచమంచే, “మా దగ్గర డబ్బులేదు; పెంచడానికి సాధ్యంకాదు” అంటున్నారు. పెద్ద ఉద్దోగస్థుల జీతాలు తగించ మంచే ‘‘అది మా చేతుల్లో లేదు, మేము చేయలేము’’ అంటున్నారు. శాసన సభ్యులు ప్రాసే జాబులను, వారు ఇక్కడ వేసే ప్రశ్నలను, కోత తీర్మానాల సందర్భంలో జరిగిన చర్చలను, ప్రభుత్వం శ్రద్ధగా తీసుకొని, వాటికి విలువళచిచి. ఆలోచించటానికి ప్రయత్నించటంలేదు. వారు ఇచ్చే సమాధానాలు వెక్కిరిం పుగా, ఎగతాథిగా, నిర్దత్యంగా ఉంటున్నవి. సభ్యులు చేసిన అనేక రిప్రోటిం టేప్స్ ను సక్రమంగా తీసుకొని వీటినిగురించి విచారించి, “ఇదిగో, ఇది జరిగింది, మేము విచారించాము, దీని ఘలితం ఇది” అని ప్రభుత్వం యింతవరకు చెప్పటిలేదు. ఈపద్ధతి థిల్లీ పార్లమెంటులో జరుగుతుండగా ఇక్కడ దానిని అనుసరించటానికి ఎందుకు ప్రయత్నించరో తెలియదు. థిల్లీలోనూ కాంగ్రెసు ప్రభుత్వమే ఉన్నది. అది చేస్తుంచే, యా ప్రభుత్వం మాత్రం ఎందుకు చేయదని అడుగుతున్నాను. ఇంతవరకు యా ప్రభుత్వం ఆ విధంగా విచారించి చెప్పేదానికి చర్చలు తీసుకోలేదు. ఇక ముందు తీసుకొంటుందనే ఆశ కూడా అశ్చే కనుపించటంలేదు.

ఇక రాష్ట్రానికి జిల్లా వ్యవహారాలున్నవి. గ్రామోద్యోగస్థుల వ్యవహారాలకు వచ్చినప్పుడు గ్రామోద్యోగుల జీతాలు కొంచెం పెంచండనిచెపితే, “లేదు; వారి అంతు ఏదో కూడా చూడాలి. వారికి కావాలంచే చట్టాలు మార్పుచేస్తాం” అన్నారు. చట్టాలు మార్పుచేయవచ్చు థిల్లీలో కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం పున్నది. రాజ్యంగచట్టంకూడా మార్పి Fundamental హక్కులను రద్దుచేయడానికికూడా వారికి సామర్థ్యం ఉంది. అదిలేదని శంకించడంలేదు. న్యాయమైన కోర్టులను అడిగినప్పుడు బెదిరింపులతో సమాధానం ప్రభుత్వవిధానంక్రింద జరుగుతోంది. తరువాత వన్ను లవిషయం తీసుకోండి. ప్రజలమీద యింకా అధికంగా వన్నుల పేయడానికి చూస్తున్నారు. వేస్తాం అని చెప్పారు, ఇదివరకే వేళారు. పోస్టీ

మన అభివృద్ధి ప్రచారిలకు, చిన్నఉద్యోగస్తుల జీతాలు పెంచడానికి డబ్బు కావలసినుంచే కేంద్రంనుంచి మనకు రావలసిన వాటా రాబట్టుకునేది ఒక ఎత్తు. ఇక్కడకూడా యింకా వీమైనా వసూలు చేయడానికి వీలుంచే, అదనంగా వస్తులు వేయవలసివస్తే ధనికులమీవ వేయండి. అర్థికమంత్రిగారు సలవోలు చెప్పుమని, నిర్మాచార్యుక్కుమైన సూచన లివ్వుమని అడగారు. ఇచ్చిన సూచనలను పాటించలేదు. పస్తులు ఏరీతిగా ఉండాలో పరిశీలించేదానికి ఒక కమిషనును వేయాలని సూచిస్తే తమయొక్క ఇవాబులో అర్థికమంత్రిగారు అసలాప్రస్తుతే ఎత్తుకోలేదు. అది ప్రతిపత్తసభ్యులు మాత్రమే చేసిన సూచన కాదు. కాంగ్రెసుసభ్యులలో చాలమంది ఆ సూచనలు మంచివన్నారు. కానీ మంత్రిగారికి నచ్చలేదు. సూచనలు మంచిచి చేయండని చెప్పినతరువాత ఒకటి రెండు మంచిసూచనలు కూడా ఆయనకు యిష్టంలేక యిష్టంలేదని చెబితే యొమిచిక్కు వస్తుందోనని వాటిప్రస్తుతే ఎత్తుకోలేదు. ఈ సూచనలు వారు చెబిగి వినలేదని వారి సమాధానమే రుజువుచేస్తాంది. ధనికులమీద పస్తులు వేయడానికి నిరాకరిస్తున్నారు. కేంద్రంనుంచి డబ్బు రాబట్టుకోడానికి తయారు కావడంలేదు. “Finance Commission కు ప్రాశాము; కేంద్రానికి విన్ను నించుకున్నాం.” అంటారు తప్పితే రాబట్టుకోడానికి మార్గం యొమిలేదు. కేంద్రంలోపున్న బంప్రోత్తుకూడా పెద్దజీతాలు యిస్తాంచే యిక్కడున్న గుమాస్తాకిగాని చిన్నచిన్న ఉద్యోగస్తులకగాని, ఉపాధ్యాయులకుగాని తిండి లేకుండాపుంచే ఎంత కాలం యి ప్రభుతాన్ని యిరకంగా నడవగలమచి అనుకుంటున్నారు. బెనిరింపులతో చిన్నఉద్యోగస్తులను అణచివేసి ఒకప్రక్కన అదేపని చేస్తున్నట్టే కేంద్ర ఉద్యోగస్తులు వాళ్ళకు జీతాలు చాలడంలేదని సమ్ములుచేయడానికి తలహారైతే కమిషనునువేసి వాళ్ళజీతాలు పెంచడానికి, యితర సొకర్యాలు యివ్వడానికి కేంద్రప్రభుత్వం ఒకప్రక్కన చూస్తాంచే, “పీరుమాత్రం అట్టుఅడుగున ఉండాల్సినదే, అథోగతిలో ఉండాల్సినదే, మీకు ఒక్కడమ్ముడే ఎక్కువచేయటానికి చాతకాండంచే దానింధ్రం యొమిటి? “కేంద్రప్రభుత్వం అక్కడ ఉద్యోగస్తులంతా సమ్ముచేస్తామని notice లు యిస్తే సమ్ముతించారు కనుక మీరుకూడా బెనిరింపులను లక్ష్యంచేయకుండా మీరుకూడా సమ్ముచేసి కేంద్ర ఉద్యోగస్తులతోపాటు మీరుకూడా నిలబడితే అప్పుడు కేంద్ర ప్రభుత్వమే మీ కేమయినా యిస్తాంది” అని పరోక్ష సలవో ఇస్తున్నారా? అదేదోసప్పుంగా నైనా చెప్పినట్లయితే ఇక్కడుండే ఉద్యోగస్తులు కేంద్రప్రభుత్వోద్యోగస్తులనుసరించిన పద్ధతినే అనుసరించి తమహక్కులను సాధించుకుంటారు. అందుచేత ఆఫరుకు ప్రభుత్వ విధానంయొమిటి? కేంద్రప్రభుత్వంనుంచి మనకు రాఫలసినటువంటి డబ్బుగాని హక్కులుగాని వీకూడా రాబట్టుకోడానికి ఇక్కిలేక “మేముదానిగురించి చేయగలిగింది యొమిలేదు” అంటున్నారు. డిలీలీసో పున్నది

యింకోపార్టీ ప్రభుత్వం అయితే ఆనుకోవచ్చు. అదికూడా కాంగ్రెసుప్రభుత్వమే అయినప్పుడు “ఇదిగో యో రకంగాపుండి, ప్రజలకు కావలసినవి, చిన్న ఉద్యోగశ్శలకు కావలసినవి, అన్ని సౌకర్యాలకోసము యిష్టుడు మారాష్టా⁹ న్నుంచి వసూలుచేసే మొత్తంజబ్సున్నంచి, excise వల్ల కానివ్వండి, ఎగుమతులు దిగుమతులమై వేసిన సుంకాలవల్ల కానివ్వండి, ఆదాయపుపన్నవల్ల కానివ్వండి, అనేకరకాలుగా మీరు మారాష్టా⁹న్నుంచి వసూలుచేసేపన్నులలో, అదేరకంగా యితరరాష్టా⁹న్నుంచి వసూలుచేసే పన్నులలో రాష్టా⁹నికి ఎక్కువ వాటా యివ్వకపోయినట్లయితే యో పరిపాలనాయంత్రాన్ని నడవడం సాధ్యంకాదు. మీరు ఆరీతిగాచే స్నేచేసినట్లు, లేకంటే అంతా కేంద్రమే తీసుకోండి, కనీసం మా ప్రజలు బాగుపడతారు, చిన్నఉద్యోగశ్శల జీతాలయించా పెరుగుతవి. మీరు వినిపించుకోవడంలేదు కనుక మీరే దానిని నడవండి” అని కేంద్రప్రభుత్వాన్ని అడగడానికి మంత్రివర్గం ఎందుకుపయారుకాలేదు ? అఖరకి యో ప్రభుత్వం చేయగలిగింది పైనుంచి పెత్తనం చెలాయిస్తూ ఆంద్రదేశంలోని ప్రజాసీకానికి అన్యాయంచేసే కేంద్రప్రభుత్వాన్ని దాని విధానాలను ఎదుర్కొల్పేక, పైమంచి మొట్టికాయలు వేసేవాళ్ళను ఎదుర్కొల్పేక. పెత్తనం చెలాయిస్తున్నవాళ్ళను ఎదుర్కొల్పేక, తమ క్రింద అధినంతోపన్న కార్బ్రూకులను బెరిరిస్తున్నారు, ఉపాధ్యాయులను బెరిస్తున్నారు, చిన్న ఉద్యోగులను బెరిస్తున్నారు, గ్రామో నోగులను బెరిస్తున్నారు, విధ్యార్థులను బెరిస్తున్నారు. ఈ విధంగా అందరినీ బెరిస్తూ, ప్రజలను అణవడానికి పూనుకుంటున్నారు. ఇలాంటి విధానాలతో ప్రభుత్వం సాగుతున్నప్పుడు, మేము చర్చలోచేసిన సూచనలేకాకుండా కాంగ్రెసు బెంచీలనుంచి నచ్చిన అనేక సూచనలనుకూడా పెడచెచినిపెట్టి మరోవిధానాన్ని అనుసరిస్తున్న ప్రభుత్వానికి యో Appropriation Bill ద్వారా ఉబ్బు మంఱారు చేయడం అనేది ఏరీతిగానూ న్యాయంకాదు. అందుచేత విధానాలు మారనంకాలం మేము చేయగలిగిన కనీస కర్తవ్యం మేమిటంటే యో ప్రభుత్వానికి యో డబ్బుఅవ్యాపికి మేము అంగీకరించడంలేదనే సంగతి ప్రజాసీకానికి యో ప్రభుత్వానికి అందరికి మరోపరాయాయం స్పష్టంగా తెలియడానికి మేము యో Appropriation Bill ను పూర్తిగా వ్యక్తిరేస్తున్నాము.

*దక్కురు బి. గోపాలదెట్టి : అధ్యక్ష ! మామూలుగా ఈ Appropriation Bill ఏదో ఒక మంగళవాచకంగా పుండే సాంప్రదాయము వుంటూ వచ్చింది. ఈవర్గులలో ప్లగొన్నట్టి సభ్యులందరినీ మంత్రి అభినందించడం, వారిని యితర సభ్యులంతా అభినందించడం, ఏదో 20 దినాలు నుహం చేసుకున్నాం; ఈనాడయినా కొంచెం సంతోషించాం, మితాయి పుచ్చుకొండాం అనే శాపంలో యో చర్చ ఇరుగుతుందేమానని ఆశించాను. అనేక అశలతో పాటు రుదికూడా నిరాకై అయినది. ఇరవై దినాల చర్చ చాలనట్లు మళ్ళు

యూ దినంకూడా, ప్రవ్యాసికి సంబంధించిన విషయాలు, లోటుకు సంబంధించిన విషయాలు, గడచిన 20 దినాలలో చెప్పుకుండా దాచుకోని యానాడయినా చెబుతారని ఎదురుచూచినాను. అదికూడా కాలేదు. సాధారణ చర్చలో ఏ విషయాలపై చర్చలు జరిగినాయో, వ్యవసాయం, సిటిపారుదల, విద్యుత్కుటకి, విద్యుత్కైరా పద్ధల మీద ఏ చర్చలు జరిగినాయో ఆపే చర్చలు యానాడుకూడా జరిగినాయంచే నొకంత సంతోషంగా లేదు. ఈ నామ ఒకరినొకరిని అభినందించుకోవాల్సిన తరుణం యాది. వారు నన్ను ఒక వేళ అభినందించలేకపోయినా...

శ్రీ పి. సుందరయ్య : సాయంకాలం విందులో ఒకరి నోకరము అభినందించుకుండాం.

డాక్టరు బి. గోపాలరెడ్డి : సాయంత్రానికి ఫురీగామిగా ఈ దినం ఉదయం కూడా అభినందన చేసుకుంచే ఖాగుండేదేమో, ఇంకా, స్క్రేన్ వాతావరణం సాయంత్రం అక్కడ వుంటుండేమోనని అనుకున్నాను. కానీ యానాడు అనేక విషయాలు చెప్పడమేకాకుండా కడవటికి యా Appropriation Bill కు మేము సమ్మతించడంలేదని శ్రీ సుందరయ్యగారు చెప్పినారు. అంటే ఒక వేళ వారు చెప్పినటువంటి అధిప్రాయమే సభవారు అంగీకరించినట్లయితే ప్రభుత్వం రాజీనామా పెదుతుంది. తరువాత ఆగట్టు ఒకటవ తేదీనుంచి ప్రభుత్వానికి అనలు డమ్మిడీ ఖర్చు చేయడానికికూడా అధికారం ఉండదు. మరల శాసనసభ వచ్చేంతవరకూ గవర్నరు అధికారం తీసుకొని చెలాయించవలసిన అవసరం కూడా ఏర్పడుతుంది. గవర్నరుగారు అధికారం తీసుకొవడం వారి అధిప్రాయం కాదేమో అనుకుంటాను. ప్రభుత్వం రాజీనామా పెట్టాలనికూడా వారి క్లేశ్యం కాదనుకొంటాను. ఆ వ్యుద్దేశ్యమే వుంటే, ప్రభుత్వం ఏ విధమైన తప్పిదాలు, ప్రోఫోలు చేసివుంచే తప్పుకుండా మంత్రివర్గం మీద విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానం తీసుకుని రావచ్చుగాని యానాడు ప్రభుత్వానికి డబ్బు ఖర్చుచేసే అధికారం యివ్వకపోతే రేపు ఆగట్టు ఒకటవ తేదీనుంచి peons మొదలుకుని పై వారి వరకు, కావలసిన జీతాలకు ద్రవ్యం లభించదు. మీ రిచిన vote on account జూలై 31 వ తేదీకి అయిపోతుంది. ఆగట్టు ఒకటవ తేదీనుంచి ప్రవ్యం కావాలని చెబుతున్నప్పుడు “దానిని మేము నిరాకరిస్తాం అంటే దానియొక్క అర్థం నాకు పూర్తిగా అధికావడం లేదు. కానీ కాంగ్రెసు పక్షంవారు ప్రతిపత్తమువారు కూడా అనేక విషయాలు చెప్పినారు. కొంత ఆవేదనతోకూడా చెప్పినారు. “మా మా జీల్లాలలో, మా మా భూకులలో, మా మా తాలూకాలలో వనులు ఇంకా సక్రమంగా జరగడంలేదు. ప్రభుత్వం ప్రవ్యం దుబారాగా ఖర్చు అవుతున్నది. సక్రమంగా వినియోగించవలసినది” అని కొంత ఆవేదనతో

చెబుతున్నారు. చాలా సంతోషకరమైన విషయం. ఆ ఆవేదనలతో మారు సంపూర్ణమయిన సమ్మేళన వుంది. సానుభూతి వుంది. దానితో ఏకాభిప్రాయం కాక ఇంకొకటి యేమీకాదు.

కానీ కొంతవరకు పనిచేసేవారికిప్పాలుంటాయి. సలవోలుచెప్పడం చాలా తేలిక. హిదాయత్ చెప్పడం తేలిక. కానీ ఒక కార్యాన్ని నిర్వహించడమంచే, అనేక సాంప్రదాయాలతో ఉన్న ప్రఫుత్వాన్ని కొన్ని వేలమంది, లక్షలమంది ఉపోగులు, గ్రామోరోగులు మొదలుకుని భీష్మ సెక్రెటరీతో సహా ఉన్న ఉపోగులు అందరితోను కలిసిన (machinery) యంత్రాంగం ద్వారా ఒకపని జరగాలంచే ఎంత ఆయత్తం కావాలో, ఎంత ఏర్పాటుకావాలో ప్రఫుత్వంలో ఉన్నవారికి తెలుస్తుంటుంది. ఈనాడు సభ్యుల మాటల ప్రకారం అంత వేగంగా కార్యరూపంలో మేము పరుగెత్త లేకుండా పోతున్నాము. దీనికి కారణం ధనాభావం కావచ్చును. ప్రఫుత్వాంత్రాంగం మీరు అనుకొన్నంత తేలికగా ఒక్కసారిగా నడవడానికివీలులేదు. ఆ కారణం కావచ్చును. ప్రఫుత్వం అన్నపుడు, ప్రజలద్రవ్యం అన్నపుడు సక్రమంగా అంవనాలు వేసి సక్రమమైన అధికారాలు పొంది అర్థచేయాలేకాని మన ఇష్టంవచ్చినట్లు, మన స్వంతడబ్బు ఖర్చుపెట్టినట్లు పెట్టడానికి వీలులేదు. మనం అందరము, ప్రతి ప్రఫుతోవోగోగి, ప్రతి Head of the Department కూడా ట్రిప్పిలు. అక్కడ అక్కుంటుంటే జనరల్ కూర్చుని ఉన్నారు. కొన్ని మర్యాదలు మీరు పాటించాలని వదే వదే చెబుతున్నాడు. కాబట్టి కొన్ని విషయాలలో కొంత ఆలస్యం అపుతుంటుంది. అనేక విషయాలను మేము చేయడంలేదని ఆన్నారు. నిజమే; చేయడంలేదు. ఎందుకు చేయడంలేదో కొంచం సానుభూతిపూర్వకంగా ఆలోచించండి, దీనికి కారణం ధనాభావం. ఎన్నో శతాబ్దాలనుంచి, సహస్ర శతాబ్దాలనుంచి ఉన్న arrears ను, చేయని వసులను, పూర్వపు రాజ్యాంగాలు, మంత్రివర్గాలు, ఇంతకుముందున్న మహా ప్రఫుతులందరు చేయని కార్యలాస్త్రాన్ని ఒక్కసారిగా రెండు మూడు సంవత్సరాలలో, పది సంవత్సరాలలో చేయండి అని ప్రజలు ఆపురత పడడం సహజమే. కానీ చేయకపోవడం కూడా సహజమే అని సేను అనుకుంటు వ్యాపారం. ఇంతకుముందు ఎన్నాళ్ళనుంచో పీరందరు ప్రయత్నంచేశారు. అందరు చేయలేకపోతున్నారు. దానికి కారణాలున్నాయి. ఈనాడు చేయడానికి ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయి. పల్లెసీమలపై వు దృక్పథం మరలాపులని ప్రఫుత్వం ప్రయత్నం చేస్తున్నది. ఇప్పుడిప్పుడే పనులు ప్రారంభించారు. 100 మైళ్ళ దూరం పోవలనియున్నది. ఈనాడు మూడు, నాలుగు, అయిదుమైళ్ళ దూరం మాత్రమే వచ్చారు. 95 మైళ్ళ పోలేదు అని వదే వదే చెప్పిన తరువాత కొంత లాభం ఉండవచ్చునే మో నాకు తెలియదు కాని, పనిచేసేవారె, భారంవహించే లారి బాధ్యత సభ్యులు కొంత సానుభూతిపూర్వకంగా చూడలేదేమోనని

అనిపిస్తున్నది. నిజమే; ప్రజలందరూ కోరుతున్నారు. మాకు రోడ్డుకావాలి, మాకు స్థూలుకావాలి, పైరీమరీ బిద్యకావాలి, వారిజనులకు ఇండ్లని వేశనశ్శలాలు కావాలి-ఈ రకంగా కోరదం సవాజమే, పీటికంతకు డబ్బు ఎక్కుడసుంచి తీసుకురావాలి, ఎవరిమీద పన్నులు వేయాలి, అనేవిషయం ఆలోచించాలి, ఎవరిమీద మహారాజులు, ఐశ్వర్యవంతులున్నారు. వారిమీద పన్ను వేయడానికి ఆధికమంత్రి, మంత్రివర్గం వెనుదీస్తున్నారనేమాట వాస్తవమైనమాట కాదు. ఇంతకుముందు ప్రశ్నోత్తరముల సమయములో చెప్పినాను. రు. 1000 లకు పైగా జీతాలు పుచ్చకుంటున్నవారు ఆంధ్రప్రదేశ్ మొత్తంమీద, భీఫ్ సెక్రటరీ, ప్రోకోర్టు జడ్జిల్, పోలీస్ ఇన్సెక్షనర్ జనరల్ మొదలైనవారి నందరిని కలుపుకొని, 75 మందివరకు మూత్రమే ఉన్నారు. మహారాజులు, ఐశ్వర్య వంతులని పదేపదే చెబుతున్నారే! ఎవరుపీఠు? పీరి నిర్వచనం ఏమిటి? ఎంత మంది ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఉన్నారు? ఈ విధంగా ఆలోచించి పన్నులు వేయాలంచే వారు అనుకున్నంతమంది లేకేమో అనిపిస్తోంది. కేవలం 10 ఎకరాల భూమి ఉన్నవారందరిని మహారాజులంటారేమో నాకు తెలియదు. మనం ఎవరిని నిందించి ప్రయోజనంలేదు. మనకు పెద్దపరిశ్రమలు లేవు. పెద్దవాణిజ్యం లేదు. పెద్ద రేవుపట్టచాలు లేవు. చుట్టుప్రక్కల ఉన్న మద్రాసు, మైసూరు రాష్ట్రాలలో పోల్చిమాచినా అనేక విషయాలలో వెనుకంజలోనే ఉన్నాము. బొంబాయి రాష్ట్రంలో పోల్చిమాస్తే చెప్పునక్కరనేలేదు. తెలంగాణాలో ఎంతమంది, ఆంధ్రలో ఎంతమంది మహారాజులున్నారో లెక్కలు వేసుకుంచే మంచిదేమో, దీనికి నిర్వచనం ఏమిటో చెప్పండి. ఇంత ఆదాయం వచ్చినవారు మహారాజులు అని చెచితే లెక్కలు తయారుచేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తాము. నాకు తెలిసినంతవరకు రు. 1000 లు పైగా జీతాలు వచ్చేవారు ఉద్దోగులలో 75. మంది ఉన్నట్టే మూడుకోట్లమంది ప్రజలలో మీరు అనుమన్న ఐశ్వర్యవంతులు చాలామంది లేదు. కొద్దిమందే ఉన్నారు. వారికికూడా బాధ్యతలు ఎక్కువ అపుతున్నాయి. సంతానం అభివృద్ధి అపుతున్నది. వారికి సోదరులు, ఖటుంబాలు, కూతుర్కు ఉంటున్నారు. పీరిఖర్పులన్నీ పెట్టుకుంటున్నారు. పీరికి సిలిచేచేమీలేదు. ఏమైనప్పటికీ, ఎవరిఉన్నారు; వారిని సిపు తాకడంలేదు అనడం సరికాదు. వారినికూడా తాకుతూనే ఉన్నారు. మేము తాకలేక పోయినా ఇండియాప్రఫుత్వంవారు వారిదగ్గరమంచి పన్నులు వసూలుచేస్తున్నారు. సంపద పన్ను మీద, ఖర్చుపన్ను మీద ఎంతెంత విషయాలు వస్తున్నాఁ ర్యం పహించి ముందుకు పోతున్నందుకు మనం సంతోషించాలి. ఎవరినో protect చేస్తున్నాము, మహాలులో పెట్టుకుంటున్నాము అనేమాట లేదు, ఈ నాడు ప్రఫుత్వం అనేక విషయాలు చేయలేదని మీరు మాకు జ్ఞాపకంచేశారు. గ్రామోర్ధ్వగులకు ఏమీ చేయలేకపోయారు; ఉపాధ్యాయులకు ఏమీ చేయలేక

పోయారు; ఎణ. జి. ట. లకు వమీ చేయలేకపోయారు. అని చెప్పారు. చేయలేకపోవడమే కాదు. అదిరిస్తున్నారు, బెదిరిస్తున్నారనే మాట చెబుతున్నారు. ఈనాడు అదిరించేది, బెదిరించేది ఎవరు? ప్రభుత్వం అదిరిస్తున్నదా? లేక గ్రామోద్యోగులు, ఎణ. జి. ట. లు, పోలీసు కానిస్తేబులును— ఎవరు ఎవరిని అదిరిస్తున్నారు? నాకు తెలుసును— గ్రామోద్యోగులు ఎంతెంత తీర్మానాలు చేస్తున్నారో; ఎటువంటి ఉద్దేకమైన ఉపన్యాసములు చెబుతున్నారో; ఎటువంటి దృక్ప్రథాన్ని అవలంభిస్తున్నారో. ఈనాడు అదిరించేది, బెదిరించేది ప్రభుత్వం కాదు. నిజమే; వారికి జీతాలు తక్కు వే. ఎక్కువచేయికూడదనేవారెవరూ లేరు. వారు కష్టాలుపడుతున్నారు. గ్రామోద్యోగులకు ఎక్కువ సాకశ్యాలు చేస్తే నామట్టుకు నేనుకూడ సంతోషిస్తాను. ఉపాధ్యాయులకైనా ఎణ. జి. ట. లకైనా జీతాలు పెంచవలసినదే. ఎవరు కాదనగలరు? హృదయంగలవారెవరూ వీరికంఠరికి సక్రమమైనజీతాలు ఇస్తున్నామని ఇంతకంటే ఎక్కువ పెంచవలసిన పనిలేదని చెప్పాలేరు. సానుభూతి అయితే ఉన్నవి కాని, ద్రవ్యం ఎక్కుడనుంచి తీసుకురావాలన్నదే ప్రశ్న. ఇప్పుడే ఎవరితోనో చెప్పినాను— సానుభూతి లేక కాదు. ప్రభుత్వమునకు విభూతి లేకుండా ఉన్నపుడు సానుభూతితో ప్రయోజనం ఏమిటి? మనకు టక్కుర్చిం, ద్రవ్యం ఉంటే తప్పకుండా ఈ రెండు, మూడు రూపాయలు తీసుకోవలసినదని చెప్పవచ్చును. మనకు అప్పు ఇచ్చేవారు లేరు.

Recurring deficit పస్తున్నది. దానిని తగించడానికి పన్నులు వేసుకున్న తరువాత, ఇదిగో పన్నులు వేళారు కాబట్టి గ్రామోద్యోగులకు పెంచాలని చెప్పండి. ఏ రెండుకోట్ల రూపాయలకో అదనపుపన్నులను విధించడానికి అంగిక రించి, అందులో ఏ 30 లక్షలో 40 లక్షలో ఉపాధ్యాయులకు ఇవ్వాలని చెప్పండి— అది నిర్మాచాత్మకమైన సలవో అని అనుకుంటాను. వీడో ఒక సూచన చేయండి. లోటు వస్తోండి; అప్పు చెల్లిస్తున్నాము అని చెప్పినపుడు రేపు సెప్పెంబరులో కొన్ని పన్నులను మంజూరుచేయండి, ఆఫోబర్లో చెప్పాడి— ఇన్ని పన్నులు వేళాము; గనుక యిందులోనుంచి ఏ 30 లక్షల రూపాయల నైనా ఇచ్చి వారిదుష్టి బాగుచేయాలని చెప్పండి. ప్రభుత్వం తప్పకుండా అలోచిస్తుంది. ఏమీలేకుండా—

శ్రీ సి. సుందరయ్య : ఆంధ్రప్రాంతంలో గత రెండుసంవత్సరాలలోను, అదివరకు 19 కోట్ల రూపాయలు పన్నులనుంచి వసూలుఅవుతుంటే, అది 30 కోట్ల రూపాయలకు పెంచివారు. అదనంగావచ్చిన 11 కోట్లలో గ్రామోద్యోగులకు, ఎణ. జి. ట. లకు ఎన్నికోట్లు, లేక ఎన్ని లక్షలు ఇచ్చారో చెప్పగలరా?

డాక్టర్ బి. గోపాలరెడ్డి : ఆరురూపాయల పౌచ్చింపు క్రింద కొన్నిలక్షలు ఇచ్చినాము అనుకోండి, బహుళః ఒకకోటీరూపాయలు అవుతుందేమో. లెక్కలు

అంకా తెలియాలి. అయినా *natural growth* క్రింద కొంత వస్తుంది. అందరికీ సంతోషమే. 19 కోట్ల రూపాయిలు ఈనాడు కి 0 కోట్ల రూపాయిలై నదంచే ఖర్చులకూడా ఎక్కువైనాయి. ఎందుకు బొమ్మె చూడండి. జాతీయ వికాస కార్బ్రూక్రమాలకు, విద్యకు, అరోగ్యానికి, వైద్యమునకు ఈ కి, 4 ఏండ్లలో సంవత్సరం సంవత్సరమునకు ప్రతి Head క్రింద ఎంత ఎక్కువ ఖర్చువుతుందో చూడండి. హరిజనుల విషయమై తరువాత చెబుతాను. లెక్కలో ఉబు తగ్గించారని పారు షికాయత్తే చేస్తున్నారు. తరువాత చెబుతాను, అన్ని Heads క్రింద పని ఇరుగుతున్నది, జరిగిన వానిని గుర్తించండి. అభినందించండి. జరగని దానిని చెప్పండి. అంతేకాని మాకు జరగడంలేదు. అంతా దుబారాయీ, P.W.D. దుబారా; విద్యుత్తుక్కి దుబారా; ప్లానింగ్ దుబారా అని చెప్పిన తరువాత పని చేసేవారికి, పని చేయించేవారికి ఉత్సాహం లేకుండా పోతుంది. కేవలం నిరుత్సాహం మాత్రమే మిగులుతుంది. మన ఉద్దోగస్థులందరు దుర్మార్గులనుకుని ప్రయోజనం లేదు. వారి విశ్వాసం చూరగొని వారి దగ్గరనుంచి పని తీసుకోవాలి. అంతేకాని ఉద్దోగస్థులు పనికిరారు; అనధికారులు పనికి వస్తారు; ప్రజలు ఎన్నుకున్నపారు పనికి వస్తారు; పారు పనికిరారు; పీరు పనికి వస్తారు అనీ చెప్పడం సరిదైనది కాదు. ఈ విషయంలో కొంత వాస్తవికమైన దృక్పూఢాన్ని అలవర్యుకోవాలి. ఈనాడు ఒకరు అధికారంలో ఉన్నారు, మరొకరు లేరుతనే విషయం ముఖ్యంకాదు. అంతకంచే దేశంలోని ప్రజల శౌఖ్యం, క్రేయస్సు ముఖ్యమైన విషయం. ఇందులో ఎలాంటి సందేహం లేదు. పార్టీదృక్పూఢాలతో పారు ప్రజలకు సేవ చేయడానికి ప్రయత్నిస్తున్నారు. పని చేసేవారికి ఉన్న కప్పాలు కొన్ని ఉన్నాయి. కేవలం కాంగ్రెసు ప్రభుత్వానికి కాదు; కాంగ్రెసేతర ప్రభుత్వాలకు కూడా కప్పాలున్నాయి. ఆక్కడ విమర్శలు వస్తుంటాయి. కాబట్టి కొంచెం సాముథూతితో చూడండి, ఎవరికి ఏమీ చేయలేక పోయినా సాముథూతి లేక కాదు. మొదట చెప్పినట్లు, ఇక్కడ వారికి ఇవ్వలేక పోతున్నాము. ఏ ఉద్దోగుల సంఘానికి నా I.C.S. ఉద్దోగుల సంఘానికి నా సరే ప్రభుత్వం recognition ఇవ్వలసి ఉంటుంది. అందులో ఏమిటి పరతు? ఏ పరస్థితులలోనైనా సమై చేయమని పరతు ఉన్నది; “చెప్పు కుంటాము; deputations తీసుకువస్తాము; పదేపదే రాయబారాలు చేస్తాము; సమై చేయము, We are all loyal servants of Government” అని ఉన్నది.

I.C.S. వారినిగురించి కూడా చెప్పవలసివుంది. అటువంటి పరిస్థితులలో గ్రామ ఉద్దోగుల మా దగ్గర రికగ్నిమన్ పొంది, మేము జమాబందికి రావటంలేదంచే అర్థం ఏమిటి? వారే బెదిరిస్తున్నారా లేక గవర్నరుమెంచే బెదిరిస్తోందా ఆలోచించండి. ఒకవేళ గవర్నరు మెంటు బెదిరించినా వట్టి గాలిలో పోయే మాటలతో బెదిరిస్తారు కాని, పారు కార్డ్స్ పేచా, గవర్నరు మెంటును

ప్రాంతింపచేయవలనని, 'మా అధికారాలు మన్నించలేదు కాబట్టి, మాకు 6-0-0 ఎక్కువ చేయలేదు కాబట్టి, మేము గవర్నరు మెంటును ప్రతిష్టంథన చేస్తాం, పార్లైట్ చేస్తాం' అనే శాపంగా వారు బెదిరిస్తున్నారు. ఈనాడు teachers కు కూడా ఎక్కువ జీతాలు చేయవలసిందే. మద్రాసులో చేశారు. మేము చేయ టానికి ప్రయత్నం చేశాం, కేంద్ర గవర్నరు మెంటునుండి ఏమైనా సహాయంవస్తే చేద్దామనే ప్రయత్నంలో వున్నాము. వారికి కావలసినవాటిని వారు ఎడ్డు కేవనల్ మినిస్టర్ రూగారికి కాని, Chief Minister గారికి కాని చెప్పవచ్చు. కాని అదే ప్రచారముగా సూక్తలులో చదువుసంఘ్యాలు లేకుండ "అక్కడ మంత్రి గారు ఏమి చెబుతున్నారు? ఇక్కడ పిల్లలమప్రి వెంకటేశ్వర్దూగారు ఏమి చెబుతున్నారు?" అనే విషయాలగురించి ప్రచారంచేస్తూ, వారి కాలాన్ని వారి శక్తిని వినియోగిస్తూ, వారిబాధ్యతను సరిగా నిర్వహించి ఉండాలి అన్నారు. అంతవరకు మీరు నిదానించండి' అని ప్రభుత్వం వారికి చెప్పినా, వారు అదే విషయంగురించి ఆలోచిస్తూ సరైనమార్గంలో విచారించినా వున్నారు.

నెల్లారులో ఎయిడెక్ సూక్తల్నాను తీసుకొన్నాము. వెంకటేశ్వర్దూ గారు, యింకా ఇతరులు సంతోషించారు. అన్నిచోట్లా తీసుకోవాలని చెప్పారు. ఈనాడు ఎయిడెక్ సూక్తల్నాలో స్వరూపంగా పని ఇరగటంలేదు అని కొండరు చెప్పారు. ప్రయత్నంచేశాము. కొంతపొచ్చు ఖార్పెనా మంచిషుంది. Teachers తమ బాధ్యతను స్వరూపంగా నిర్వహించి, పాఠాలు సరిగాచెప్పి, విద్యార్థులకు సరైన తరీఫుడు ఇచ్చి, ఎంత కీతం కావాలని కోరినా, ఎన్ని కాన్ఫెన్సులు వెట్టుకొన్నా ఉచితంగా వుంటుంది.

శ్రీ పి. సుందరయ్య : సంవత్సరాల తరబడి కదువుకాలుషంచే చదువు చెప్పటం సాధ్యం అవుటందా?

ధాక్కరు బి. గోపాలరెడ్డి : అది వేదికమీద చెప్పుటానికి సరైన నినాదంగా వుంటుంది. కదువు కాలుతున్నప్పుడు భగవంతు డెక్కడ? బినా భౌజన, భగవాన కాఁ హి? అని ఉపన్యాసాల మధ్య చెబుతూవుంటాము. ఛభిసిట్ లో వున్నప్పుడు, అప్పిచ్చేవారు లేనప్పుడు, రిజర్వ్ బ్యాంకువారు నిరాకరిస్తున్నప్పుడు, Government of India వారు ఇవ్వినప్పుడు, మనం ఏమిచేయాలి? ఈ కదువుమంట ఎవరు తీర్చారో ఆలోచించండి.

శ్రీ పిల్లలమప్రి వెంకటేశ్వర్దూ : వారు చదువు సరిగా చెప్పటంలేదనా వారి జీతాలు వెంచనిది?

డాక్టర్ బి. గోపాలరెడ్డి : జీతాల విషయం వేరు. జీతాల విషయంలో ధనాశాఖవంబల్ల పెనుగుదల ఇరగటంలేరని చెబుతున్నాను. పట్టాభిరామూరావు గారు ఇట్లా చెబుతున్నారు, పిల్లలమ్మరి వెంకటేశ్వరరూగారు ఇట్లా చెబుతున్నారనే విషయాలపై కాలం వినియోగంచుకోకుండా నెలకొకసారో, రెండునెలల కొక సారో, ఏ కాన్ఫరెన్సులోనో చెప్పుకోవచ్చు కాని. ఉదయంనుండి సాయంత్రం వరకు ఇదే విషయాన్ని అలోచిస్తే వారేమి పని చేయగలగుతారు? వారే కాదు Government servants అయినా N. G. O. లు అయినా ఆ మాదిరిగా చేయటం వ్యాయంకాదు. సెప్టెంబరులో ఏమైనా చేస్తామేమో? అక్టోబరులో ఏమైనా ఇస్తామేమో? మేము చెప్పే సలవోలను తృప్తికరించారు. నిరాకరించారు. కమిటీని వేయమన్నారు. “ఎందుకు ఈ తాటష్ట్వము, ఈ ఉదాసీనత?” అన్నారు. ఈ విషయం రావినారాయణరెడ్డిగారు, సుందరయ్యగారు. వారు ఆలోచించవలెను. సోపలిష్టు పార్టీవారు కూడా అంతే. వారివారి పార్టీ దృక్కు థాలనుబట్టి వారికి కొన్ని ఆశయాలు వుంటాయి. అన్ని పార్టీలకు వుంటాయి. వారి ఆశయంప్రకారం వారుచెప్పింది మేము ఎందుకు వినాటి? అప్పుడు వారే పరిపాలన చేసుకోవచ్చు. ఘలనావారిమీద tax వేయండని వారు చెబుతారు. దాని సాధకబాధకాలు మేము అలోచించవలసివుంది. ఇవన్నీ నమన్వయం చేసుకొని, రాజకీయదృక్కుధంతో ఆలోచించాలి. కాని ‘సుందరయ్యగారు ఒక సభమన్ ఇచ్చారు. మేము దానిని ఆ మాదిస్తున్నామని’ చెప్పటం అంత సులభమయిన విషయంకాదు. మేము చెప్పే విషయాలు వారు ఆలోచించలేరు. వారి వారి రాజకీయదృక్కుథాలబట్టి వారు ఆలోచిస్తారు. ప్రజలందరు మామీద విశ్వాసం వుంచి శాధ్యతతో ఇక్కడ వుంచినారు. వారికి కొంత శాధ్యతవుంది. వారంకరి దృక్కుథాలనుబట్టి ఆలోచించవలసిపుంది. కన్సప్రీటివ్ సభమన్ అని వారు అనుకొన్నది మేము అవలంబించాలని...

శ్రీ ఆర్. నారాయణరెడ్డి : వారు అడిగిచారు కనుక మేము చెప్పినాము.

డాక్టర్ బి. గోపాలరెడ్డి : మేము అదుగుతాము. వారు చెబుతారు. మాకు నిరాకరించటానికి అర్హతవుంది.

శ్రీ పిల్లలమ్మరి వెంకటేశ్వరరు : నిరాకరించటానికేనా అడిగింది?

డాక్టర్ బి. గోపాలరెడ్డి : మమ్మల్ని అడగటం ఎందుకు? మట్టి నిరాకరించటం ఎందుకు అని ఐనుకోవక్కారలేదు. అందరు ఒకే అభిప్రాయంలో వుండాలని లేదు. వారి వారి దృక్కుథాలబట్టి చెబుతూవుంటారు. శాధ్యతకలిగి, మెజారిటిగల పార్టీలోని పరిపాలన చేస్తున్నవారు ఆ విషయాలు అలోచించవలసి వుంది. కమిటీ వేయకూడదా? కమిషన్ ను వేయకూడదా అంటారు. మొన్న

మెన్ను నే Taxation Euquiry Committee వచ్చింది.. ఏమిచేయాలో వారు చెప్పారు. వాటిలో కొన్ని కాకుంటే కొన్నియినా అమలులో పెట్టాలి. అవలంబిస్తే సలవోలు చాలా వున్నాయి. ప్రఫుత్తాయికి సలవోల కొరకతేదు. “ భంకోక కమిటీని వేస్తానుని ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పచేమి ” అనటం న్యాయం కాదు. కొన్ని వున్నాయి. వాటిలో కొన్ని అయినా మనం చేసుకోగలితే సంతోషము. అప్పుడు ఆర్థికపుష్టి వస్తుంది.

ఈనాడు గవర్నర్ మెంటుకు నిర్ణితమైన ప్రచారిక లేదని, ఒక కార్యక్రమం లేదని శ్రీరామూర్తిగారు చెప్పారు. వారి ఉపన్యాసములో రామాయణం గురించి చెప్పారు. చాలా సంతోషం. రఘ్యమైనకై తిలో వా క్యాపుర్యంతో మాట్లాడుతూ ఎప్పుడూ రామాయణ ప్రసక్తి తీసుకువస్తానుంటారు. సంతోషం. కాని ఈనాడు ప్రచారికలు కావాలి. కేవలం ఉత్కేషపరైదిగా వుండాలా ? సంతృప్తి పరిచే మాటలు కావాలా ? పనులు కావాలా ? ఈ విషయాలను గురించి అనుకొన్నప్పుడు Second Five Year Plan కప్పా మేము చెప్పగలింది ఏమిలేదు. పదె పదె మా పాలనీ, మా సిద్ధాంతాలు చెప్పవలసిన అవసరంలేదు. రెండవ పంచవర్ష ప్రచారికను మనం ఆమోదించుకోవాల్సాము. ఈ సంా లలో దానిని నిర్వహించటానికి కావలసిన ఫోమతును సేకరించుకోవలసివుంది. అనేక ప్రాణేత్తలు, అనేక స్వాళ్ళు రెండవ పంచవర్ష ప్రచారికలో వున్నాయి. సొమ్యును సేకరించుకోవటమే మనము చేయవలసిన కృషి. ప్లాను వుంది, ప్లాను ప్రకారంగా జరుగుతుంది. అందచి విషయాలు కూడా అందుకోటానికి ప్రయత్నంచేస్తాన్నాము. ఈనాడు మనకు కావలసిన ద్రవ్యంలేదు. దానిని సేకరించుకోసి ద్వితీయ పంచవర్ష ప్రచారికను నిర్వహింగా కొనసాగించాలి. ప్రతిబంధకాలు, విమర్శనలు చేయటం ఉచితమైన విషయం కాదు. ఎన్నిత్యాగాలు చేస్తేనా, ఎంత కిల్లుయినా ధారపోసి ద్రవ్యం పోగుచేసుకొని ద్వితీయ పంచవర్ష ప్రచారికను నిర్వహింగాకొనసాగించడమే కాంగ్రెస్ పార్టీ ఆశయం. అంతకన్నా ఎక్కువ చెప్పచేము. అంతకన్నా ఎక్కువదూరం పరిగెత్తేకపోతున్నాం. దానికి మీ సానుభూతి చూరండి. లేదా నిందయినా చేయండి. మా స్తుతి మాత్రం అదే—

శ్రీరామమూర్తిగారు ఏదోసోపతించు అవ్వాడు. Socialistic pattern అన్నారు. ఈమాదిరిగా అంటూకంటే ఏమీలాభము లేదు. అదేమాదిరిగా మేము వారినికూడా అనవచ్చును. దానివల్ల వారికి లాభములేదు. మాకులాభములేదు. శ్రీరామమూర్తిగారు వారియొక్క మొట్టమొదటి ఉపన్యాసములో సే ఏదో స్వరాజ్యమువస్తూండగానే యిచిఅంతా క్షీరసాగరమధనము అయినతరువాత వోహావాలమువస్తుందని, వోలవాలము తరువాత మోహిని వస్తుందని, మోహిని

వచ్చినతరువాత అమృతమువస్తుందని కాంగ్రెసువారు ఊహాలు కంటున్నారు. అనఱు యిం కాంగ్రెసు ప్రభుత్వమే ఒక హోలాహాలము అని అన్నారు. నకే మేము హోలాహాలము అయితే, వారు అమృతమూ ? పోసీ, ఆ అమృతము అందరికి పంచిపెట్టేటప్పుడు మాకుకూడ కొంతమేము పంచిపెట్టుతారా? కేవలము ఆ మోహానిమాదిరిగ కొంతమంది ఎదల పడుపాతము, కొంతమందిఎడల అది తేకుండా చేస్తారా?

శ్రీ చి. శ్రీరామమూర్తి : అమృతము అన్నది కాంగ్రెసు ప్రభుత్వము నుంచే వస్తుందని ఆణిసే, అది లేకపోయిందని నేను మనవిచేశాను.

డాక్టర్ తి. గోపాలరెడ్డి : కానీ శ్రీరామమూర్తిగారికి యించాడు థిల్లీలో వున్న కేంద్రప్రభుత్వము క్రిందఉన్న ప్రభుత్వాలు అన్నికూడ హోలాహాలముగ కస్టిస్టున్నావి. ఈ హోలాహాలములంతా మ్రింగటానికిచారు నీలకంఠుగా ఆవత రించటానికి పూనుకున్నారేమో! ఏమైనప్పటికినీ, సంతోషమే. కేవలం దీనిని హోలాహాలము అనవచ్చు. కాలకూటము అనవచ్చును. శేకపోతే యింకో విష సర్వం అనవచ్చును. ఏమైనప్పటికినీ యించాడు కొంతపని జరిగిందని, కొంత ఇరుగుతుందని, యింతకుముందు చైతన్యము తేకుండండి, ప్రజలు కొంత వరకు నిద్రమేలకున్నారని, చాళ్ళయొక్క కోరికలస్త్రి కోరుతున్నారసి అనుకుంటున్నాము. అదిలంతా మనకుఉంచే సంతోషము. చానివల్ల డేశము ముందుకు పోతున్నదికాని, వెనుకకు పోవడములేదనే అఖిప్రాయముకూడ మనకు కలుగుతున్నది. మనకు స్వీరా ఔర్ధ్వ ము వచ్చి యిప్పటికి సుమారు 10 సంాలు అయింది. అది వచ్చిన తరువాత యిం హోలాహాల వాతా వరణములోనే కొంతపని జరిగిందని సగర్యంగా నేనేకాదు, కేవలం అపెరికాసుంచి వచ్చినవారేకాదు, రష్యానుంచి వచ్చినవారుకూడ, యిందేశంలో యిం పది సంాల లోవల కొంతవరకు improvement జరిగిందని అందరుచెబుతున్నప్పుడు మనము మాత్రము కళ్ళమూసుకుని, ఏమీజరగలేదు, ఇరగటానికి పీలులేదు, కేవలము ఇదిలంతా హోలాహాలముగా ఉన్నదని, మనము కళ్ళమూసుకుని ఆవిధముగ చెప్పడము న్యాయము కాదేమోనని నేను విన్నవిస్తున్నాను. అది ప్రజలుకూడ హార్షించరేమోనని అంటున్నాను.

శ్రీ చి. శ్రీరామమూర్తి : మమ్ములనగురించి ప్రజలు ఏమిజనుకుంటారో ముందుర్థులోయేచిక్క. గుడ్డిదిఅప్పతుందో, కుంటిదిఅప్పతుందో, అని చానిని గురించి ఆలోచనచేయకండి. మావద్ద హోలాహాలముకున్నదో, అమృతముకున్నదో యిప్పుడు ఎవరుచెప్పలేదు. మాడలేదు. కానీ కాంగ్రెసువారివద్ద హోలాహాలము ఉన్నదో, మరేమిఉన్నదోగాని, యిప్పుడుకున్నదిమాత్రము హోలాహాల ప్రమేయముగానే ఉన్నదని మనవిచేస్తున్నాను.

Mr. Speaker : Let not the hon. Member interrupt often. ఏదో జరగనివ్వండి. మీరు అన్నదానికి మీరు ఊరుకోండి. అదిభాగాంటుంది. కుంభకర్త దు అని వారు అన్నారు. హోలాహలముని మీరు అన్నారు. అదిఅంతటితో సరిపోయింది. *Let the speech go on. The hon. Member should not interrupt the speech in the middle.*

డాక్టర్ బి. గోపాలరెడ్డి : తరువాత శ్రీ రావి నారాయణరెడ్డిగారు మాట్లాడుతూ, మేము అనేక సలహాలు చెప్పాము, పెద్ద పెద్ద ఉద్యోగశ్శల జీతాలు తగ్గించండి, రాజ్ప్రముఖులకు యచ్చే allowances అన్ని తీసివేస్తే అందులోనుంచి కొన్ని లక్షలు ప్రభుత్వానికి మిగులుతుంది, గవర్నరుగారిక్రింద అయ్యే ఎనిమిదికోట్ల రూపాయలు తగ్గించండి, austerity drive చేయండి, దానివల్ల కొన్ని లక్షలు మిగులుతుంది. ఇంకను tobacco వ్యాపారము nationalise చేయండి, దానివల్ల విచేశాలవారు తీసుకుని పొయ్యే డబ్బు అంతా మనకే వుంటుంది. మహోరాజులందరినీ tax చేయండి, దానివల్ల కొంత ఆదాయము వస్తుంది, అని అవి అన్ని చెంతి మీరు పాటించడములేదు” అని అన్నారు. మేము నిఃసానికి మన రాష్ట్రానికి కేంద్రప్రభుత్వంనుంచి ఎంతరావాలో అంతా సాధ్యమైనంతవరకు వారిని అడిగి తెచ్చునే ఉన్నాము. అట్లాకాదు, యింకా వత్తికి చేయండి. కాకపోతే పెద్ద ఆందోళన చేయండి, చేస్తే వస్తుంది అన్నారు. సుందరయ్యగారుకూడ యూ విషయము గురించి కొంత ఉద్దేశము గానే చెప్పారు. కేంద్ర ప్రభుత్వంనుంచి వీలు అయినంత సౌమ్యురాబట్టటానికి మేముకూడ సర్వవిధముల ప్రయత్నిస్తూనే ఉన్నాము. అంతేగాని కేవలము జెదరింపులతోను, అదరింపులతోనూ జరిగేవిషయము కాదు, ఇది. అడిగే దానిలోకూడ సామరస్య పూర్వకముగనే, విధముగ చెప్పవలెనో, అవిధముగా చెప్పవలసియున్నది. అది Finance Commission ద్వారా దానివ్వండి, లేకపోతే కేంద్రప్రభుత్వము మంత్రులు యిక్కిడికి వచ్చినప్పుడు కానివ్వండి, లేకపోతే మన Prime Minister గారు వచ్చినప్పుడు, ఏదో విధముగ వారికి మన అవసరాలు తెలియిసేసి, వారియొక్క సహాయము పొందటానికి ఎట్లా వీలు అనుతుంది, ఆ విధముగా మనము సంపాదించుకుంచే మంచిది గాని, ఎవరినో వరాయివారిని treat చేసినట్లుగా వారిని treat చేసి ఏదో village officers ను treat చేసినట్లు చులకనగా treat చేస్తూ, అలాటి తై ఫరిని మనం కేంద్ర ప్రభుత్వం ఎడల చూపించేటట్లయితే, మనము వారియొక్క అనురాగము పొందలేము. అంతేగాని, మీరు మేము కోరినంత డబ్బు యివ్వకపోతే మేము strike చేస్తాము, లేకపోతే సత్యాగ్రహము చేస్తాము, లేకపోతే రాష్ట్రప్రసాదుగారు యిక్కడికి వచ్చినప్పుడు వారిని బహిష్కరిస్తాము అని, యూ మాదిరిగ చెబితే, మంచిది

కాదు. ఆ విధముగచేస్తే, మనకు ప్రపంచలో మర్యాద అనేది ఉండదు. అంటు వల్ల మనకు వచ్చే సహాయము కాస్త పోగొట్టుకున్న వాళ్ళము అవుథాము. దాని ఫలి ప్రయోజనములేదు. ఇంతకుముందు అనేక విషయములలో కూడ చెప్పారు. మనకు National Development Committee లలో ఈ విషయము వచ్చింది. Regional Development ప్రమీ సక్రమంగ జరగడములేదని అన్నారు. ద్వితీయ పంచవర్ష ప్రచారికలో యి public sector లో ఎన్ని కోట్లు వచ్చింది? లేక పోతే దక్షిణాది వారికి ఎంత వచ్చింది? లేకపోతే దక్షిణాది వారికంచే ఆంధ్రకు ఎంతవచ్చింది? ఇలాంటి విషయాలన్నీ వచ్చినప్పుడు, మనము లెక్కలు తీసుకుని పరిశీలిస్తే, మనము నిరాశ చెందవచ్చు. అటువంటప్పుడు మనము వారితో చెప్పవలసిన విధభూగ చెబుతూనే ఉన్నాము ఇందులో అప్పమత్తత ప్రమీ లేదు. మనకు ఏవిధముగాను అన్యాయము జరగకుండానే మేము ప్రయత్నిస్తున్నాము. అంతకంచే, మేము చేయలేదని అనడం న్యాయముకాదు. లేక పోతే మేము ఏమి చేయాలనో చెప్పండి. “మీరుయివ్వలేదు గనుక మేము రాజీ నామా పెట్టుతామని కూర్చోడమో, లేకపోతే పాలన గవర్నరుగారి స్టోర్సినం చేసుకోండి, లేకపోతే, మాకు డబ్బుఉన్నా లేకపోయినా మా N. G. O. లకు, మా Village Officers కు, మా teachers కు మేము యిస్తున్నాము. డబ్బు లేకపోతే తరువాత చూచుకోవచ్చును” అని చెప్పటానికి పిలులేదు. ఇందులో Reserve Bank కు కొన్ని నియమములు ఉన్నవి. రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి కూడ కొన్ని నియమములు ఉన్నవి.. ఆ నియమములు పాటిస్తూ పటి చేయవలసి యున్నది. అంతేగాని యానాడు మనకు గవర్నరుగారి ఖర్చు ఎందుకు అన్నారు. కేవలము మనకు ఈ క్రితేన టు వం టి విషయాలు, లేకపోతే Constitution కు విరుద్ధముగ ఉండే విషయాలు, మనము కోరితే ప్రయోజనము లేదు. ఆనాడు ప్రభుత్వము కొన్ని agreements ను బట్టి యా సంస్కారాధిక్యరు లందరు, కేంద్ర ప్రభుత్వము యిచ్చిన సలవోలను పాటించి Indian Union లో చేరినారు. అప్పుడు వారుకూడ సహకరించారు. మొట్ట మొదట ఎక్కుడనో ఒకరో యిద్దరో తప్ప అందరు మొత్తముమీద ఆరు వందల మంది సంసానాధిక్యరులు కేంద్ర ప్రభుత్వము వారి సలవోల పల్లనే Indian Union లో చేరటానికి ఒప్పుకుని వాళ్ళకు ఉన్నటువంటి, సంస్కారాలు, ఆస్తులతో సహా సర్వం ప్రభుత్వానికి స్టోర్సిన పరిచారు. ‘అందుకు నేను వారినందరినీ అభినందిస్తున్నాను. వారు మన దేశమునకు చేసిన ద్రోహము ప్రమీ నాకు కనబడడము లేదు. మన దేశానికి వారు అవకారం చేసినట్లు నేను అనుకోవడము లేదు.

శ్రీ ఆర్. నారాయణరెడ్డి : అయితే, పోలిసు యాక్సు తరువాత చేరిన వారెవ్వరో మంత్రిగారికి తెలుసును అనుకుంటాను.

డాక్టరు బి.గోపాలరెడ్డి : ఎక్కడి కొందరు ఉంచే ఉండవచ్చు. వారం దరు మొత్తముమీద 600 మంది వుంటారు. వారు హృదయశ్వరార్థకముగా, సంతోషశ్వరార్థకముగా death warrants [వాసుకున్నారు. అవికూడ యిప్పుడు ఉన్న మహారాజులు అందరు చనిపోయిన తరువాత వారి కుమాళకు తగిస్తామని కేంద్రప్రభుత్వమువారే చెప్పారు. ఆటువంటి సందర్భములో వారికి ఇచ్చే మొత్తాలు తగిస్తే, ఏదో ప్రభుత్వానికి వస్తుందని, అది ప్రచారముకొరకు కావలసివుంచే చెప్పుకోవచ్చు.. ఈనాడు ప్రైదరాబాదు నవాబుగారికి 25 లక్షల రూపాయలు ఇస్తున్నారు. దానినికాస్తా ఎగొమము పెట్టితే, మనకు ఆ బీర్ లక్షలు మిగులుతుంది, దానివల్ల మన బజ్జెటులోటు పూర్తి అవుతుంది అని చెచితే చెప్పవచ్చుగాని, అనాడు కేంద్రప్రభుత్వములోని పెద్దలు వారికిచ్చిన సలవోలవల్ల వారు Indian Union లో చేరేటప్పుడు వారికి ఇచ్చిన వాగ్దానాలు అంతసులభముగా కాగితపుముక్కలు మాదిరిగా తీసివేయటానికి పీలులేదు. అది తీసివేస్తే ప్రైవారివద్ద మనకు వ్యాప్తినా విలువ వుంటుండేమో ఆతోచించుకోవలసి యున్నది. కాబట్టి దానివల్ల ఎక్కువగ వచ్చే ప్రయోజనము ఏమీలేదు. ఈ integration of all States అనేది ఒక eventగా ఉండడమయిల్ల మనము వారికి వదిసంపత్తరాలలో యిచ్చి సొమ్ము ఏ మూడు నాలుగు కోట్లో అయితే, అది యివ్వకుండ ఉండవలెనని అనుకుంచే, ఆ బి. 4 కోట్ల రూపాయలు యిం ప్రభుత్వానికి ఏమంత అమూల్యమైన విషయము కాదు. కానీ మనము చేసిన వాగ్దానాలను మనము భంగముచేసి, దాని వల్ల మనము కొంతలాభము సంపాదించాలని ఉద్దేశించడము న్యాయము, ధర్మము కాదని నేను అనుకుంటున్నాను.

అట్లాగే గవర్నరుయొక్క విషయము పున్నది. తరువాత ప్రభుత్వంలో దుశారా బొస్తిగా ఉన్నదని అన్నారు. దుశారా జరగడము ఏ మంత్రులకు గాని, ఏ ప్రభుత్వానికిగాని యిష్టము ఉండదు. ఈ దుశారాను తగించడానికి ఎక్కడెక్కడ పీలు అవుతుందో పరిశీలించటానికి ప్రభుత్వమే ఒక కమిటీని వేసింది. అందులో officials, non-officials, అందరు కలసి, ఒక కమిటీగా ఏచారించబోతున్నారు. అందులోకూడ అది చిన్న కమిటీగా ఉంచే బాగా ఉంటుందనే విషయముగూడ విచారించాము. ఆ విషయములో యింకా ఏవైనా వివరాలు సూచనలు ఉంచే, డిపార్ట్మెంటులు పంచించండి. అవి అన్నీ వారు ఆలోచిస్తారు. ఈ విషయములో సఫ్ట్‌లు యిచ్చిన సూచనలు ఏవైనా వుంచే, అవి అన్నీ ప్రభుత్వము పాటించకుండా neglect చేస్తుందని అనుకోవక్కరలేదు. ప్రతి డిపార్ట్మెంటును గురించి, సఫ్ట్‌లు యిచ్చిన ఉపస్థానాలు సూచనలు అన్నికూడ డిపార్ట్మెంటువారు పరిశీలిస్తారు. సఫ్ట్‌లు యిచ్చిన సలవోలు తప్పకుండ examine చేస్తారు. ‘ఫలనా మెంబరు యిం మాదిరి సలవో

యిచ్చాడు. What about this? అని, అందులోని సాధక బాధకాలు అన్నికూడ examine చేస్తారు. అంతేకాని, అవి అన్ని neglect చేస్తారని, ignore చేస్తారని అగ్రహాపడనక్కరలేదు. కాబట్టి నభ్యలుచెప్పిన ప్రతి చిన్నవిషయము దగ్గర నుంచి వరిశిలన జరుగుతుంది. ఇక్కడ నభ్యలు చెప్పిన విషయాలు అన్నింటికి నేను జవాబు యివ్వలేదని అనుమతిస్తారలేదు. కొన్నికొన్ని examine చేసినవి ఉంటాయి. కొన్నికొన్ని చేస్తావుంటారు. కొన్నికొన్ని చేయవలసినవివుంటాయి. కనుక అవి అన్ని examine చేయవలసి వుంటుంది.

ఇక హరిజనుల విషయములో వారికి గత సంవత్సరముకంటే, యా సంవత్సరము allotment తగించారని అన్నారు. అంధ్రప్రదేశ్ లో 1957-58 కి 81 లక్షలు హరిజనోద్ధరణకొరకు కేటాయించవలసిందిగా నిర్ద్యయించాము. మనకు యా సంము బడ్జెటులోటు ఎంత వున్నపుటికినీ, ప్రభుత్వానికి ఎన్ని యిబ్బందులు, ఎంత ఎక్కువ ధనాభావము వున్నను, హరిజనుల విషయములో మాత్రము అలాంటి ధనాభావము వారికి లేకుండా యిస్తానే వున్నాము. వారికి బాపులు కావాలన్నా, హోస్టల్సు కావాలన్నా, నివేశన స్థలములు కావాలన్నా, గృహములు కట్టుకోవాలన్నా చేస్తాన్నాము. పోయిన సంము కంటే యా సంము కొంచెము తగినదనుకోండి. ఈ విషయములో కేంద్ర ప్రభుత్వము వారు యింకను మంజారు చేయవలసిన స్థిరములు కొన్ని ఉన్నవి. అవి మంజారు చేసినట్లుగా తెలియగానే దానిక్రింద, గత సంవత్సరం యిచ్చిన దానికంటే తక్కువలేకుండానే దువ్వటానికి ప్రయత్నిస్తాము. గత సంవత్సరం అంధ్రలో 75 లక్షల రూపాయలు, తెంగాణాలో 11 లక్షల రు. లు ఖర్చు అవుతుందని Revised Estimates ప్రకారము అనుకున్నారు. ఈ సంవత్సరము కూడ రెండి లక్షలు అంధ్రలోనూ, 12 లక్షలు తెలంగాణలోనూ బడ్జెటు estimates లో ఉన్నది. కాని 5. 49 లక్షలు పోయిన సంము కొంచెచ్కూడ యా సంము తక్కువ వున్నది. డినికి కారణము ఏమిటంటే కేంద్ర ప్రభుత్వమువారివి Health Schemes వక్కెరాలు, Centrally Sponsored schemes కనుక, అది వారే మంజారు చేయవలసియున్నది.. అవి శాంక్షును అవుతూవుండగానే వాటికి కావలసినదబ్బి అంతాకూడా ప్రభుత్వము మంజారుచేస్తుంది. కాని ప్రభుత్వానికి మాత్రము ఎన్ని యిబ్బందులు ఉన్నపుటికినీ, హరిజనుల విషయములో మటుకు ఏవిధముగాను లోపము చేయడముగాని, miserliness చూపించడముగాని ఏమీలేదు.

ఇంకా ఎక్కువచేస్తే శాగుంటుందనే విషయం వాకు తెలుసును. ఇంకా ఆనేక మంది హరిజన బాలబాలికలకు చదువు చెప్పినే శాగుంటుందని, లేక వాళ్ళ కుటుంబాలకు గృహానివేళాలు కల్పినే శాగుంటుందని, మనం అను

కొన్నాము. కానీ ఈ నాటి పరిస్థితులవల్ల అవి చేయలేకపోతున్నాము. హరిజన సోదరులకు ఎలాటి సందేహాలు ఉండనక్కారలేదు. వారు కోరినట్లు 3 కోట్ల రూపాయలు ఇవ్వలేక పోయినప్పటికనీ వారివిషయంలో సానుభూతి పూర్వ కంగా చూస్తూ వీత్తెనంతమటుకు Government of India యొక్క సహాయం కూడా తీసుకొని వారికి సహాయం చేయడానికి తప్పుకుండా ప్రయత్నం చేస్తాము. 5.49 లక్షల విషయంకూడా Government of India వారికి ప్రాసి, అదికూడా తెప్పించి పోయినసంవత్సరంకన్న ఏమాత్రం తక్కువ లేకుండా చేయడానికికూడా ప్రయత్నం చేస్తాము. అంతలోవలనే వీళ్ళ పరిస్థితి దినదినానికి దిగబారుగా ఉన్నదని అనుకొని వాళ్ళ సందేహాలు వెలిబుచ్చినంత మాత్రాన ప్రమా లాభంలేదు. వారివిషయంలో ఎలాటి ఉదాసీనత లేధని నేను చెబుతున్నాను. కానీ మొత్తంమీద ఆర్థికఅభావం ఉన్నదనే విషయాన్ని అందరు గుర్తించాలని కోరుతున్నాను. ఒకవేళ విసుగ్గా ఉన్నప్పటికీ పునరుఫ్ఱాటన చేయకతప్పదు. గ్రామాన్వ్యోగులకు ఆవ్యాపోయినా, teacher లకు ఆవ్యాపేకపోయినా, వాళ్ళయందు సానుభూతి లేక కాదు.

ఈ సంవత్సరం 5 కోట్ల రూపాయలు అప్పు వస్తుందేమోనని అశించాము. ఆ అప్పుకూడా వచ్చేపరిస్థితిలో లేదు. Market సరిగాలేదు. అందువల్ల అదికూడా విరమించుకొని Small Savings ప్రచారికలను విస్తృతంగా అమలు చేసుకుండామనే మారిగా అనుకోవలసి వచ్చింది. ఏ August, Septemberలోనో ఆ 5 కోట్ల వస్తుందేమోనని అనుకుంచే అది రావడానికి వీలులేకుండా ఉన్నది. దానికి ఎక్కువ drive ఇచ్చి అన్ని శాలూకాల ఉద్యోగస్థులు, అనధికారులు అందరుకూడా ప్రయత్నం చేసినాగాని వస్తుందా, లేదా అనే సందేహంకూడా ఏర్పడుతోంది. ఇంతలుముందే నేను ఒక విన్నపం చేశాను. ‘Small Savings విషయంలో అన్ని పార్టీలవారు సహకరించవలసింది అని ప్రతిజిల్లాకు ఒక కోట్లా యిచ్చినారు. ప్రతిజిల్లా కలెక్టరుకు నేను స్వయంగా ప్రాశాను. కొంత మంది Board Member లు కూడా దానికి నియమితులైనారు. ఇంకా అనధికారుల అందరూకూడా సహాయంచేసి దుబారాగా ప్రజలు ఇర్పువెడు తున్న ద్రవ్యాన్ని small savings ద్వారా పొదుపు చేసుకొనేటట్లు చేయాలి. Government పొదుపు కావాలని అంటున్నారు. దానికి వేరేకమిటీని వేశారు. వారు చూస్తారు. ప్రజలలోకూడా పొదుపు కావాలి. ఈ నాడు prices ఎక్కువగా ఉన్నాయి. Prices బాగా వున్నాయి కాబట్టి “వచ్చినడబ్బంతా ఇవ్వాళ్ళే ఇర్పువెట్టుకొండామను రేపు అనేమాట లేకుండా” అనేటటువంటిది కాకుండా రేపుమళ్ళీ ఒకవేళ ఏమిజరిగినప్పటికీ కొంతనీలవ ఉండేటట్లుగా Small Savings నోకూడా వాళ్ళ దబ్బు వేసేటట్లు చేయాలి. ఈ Small Savings ద్వారా వచ్చే టటువంటి ద్రవ్యం అంతా ప్రచారికలకోనమో, నాగార్జునపాగర్ ప్రాణికు

కోసమూ, లేక మచ్ఛండ్ కోసమో లేక ఇంకా ఇతర plan ల కోసమో వినియోగించుకోడానికి పీలు అవుతుంది. ఆ విషయంలో మన సుందరయ్యగారు వారి పార్టీవారు, సోషలిస్ట్ పార్టీవారు ఇంకా ఎక్కువసవాయం చేయడానికి ఆస్కారం ఉన్నది. అందరు ఖూడా small savings విషయంలో సవాయం చేయవలసినదని కోరువున్నాను.

మామంత్రులుకూడాజీల్లాలకు పోయినపుడు పోవలిస్ట్ పార్టీవారు, కమ్యూనిస్ట్ పార్టీవారు, Independent పార్టీవారు, కాంగ్రెస్ పార్టీవారు అందరు కూడా వారివారి గ్రామాలలో ఏమాత్రం సవాయంచేస్తున్నారు? వారివారి గ్రామాలలో ఏమి అవుతున్నది? అని అడగబోసున్నారు. అడిగినపుడు మా పార్టీవారు ఏమి చేయలేదు అనే అపవామ వారిమీదకురాకుండా చేసుకోవలసిన అవసరం మన అందరిమీద ఉన్నది. ఉద్దోగశ్శుల ధగ్గరమంచి అందరు కూడా సవాయంచేసి రాదాపు రి కోట్ల రూపాయలు మహాలుచేస్తేనే గాని కి వ వంతు grant గా ఆ ర్, 6 కోట్ల రూపాయలు రాదు. అది రాకపోయినట్లయితే ఈ సంవత్సరం అనుకొన్నటువంటి plans కొంతవరకు paralyze కావలసివస్తుంది. ఎంతమంది ఏమి చెప్పినపుటికి మంత్రులచేతులలో మంత్రంలేదు. ద్రవ్యంలేకుంచే ఏ పసి జరగదు. అది అప్పగానో, పన్నుల మూలంగానో, ఏదో ఒకరకంగా వస్తేనేకాని.

శ్రీ పిల్లలమట్టి వెంకటేశ్వర్రు : ఇతర States లో ఇంతంత deficit ఎలా భరిస్తున్నారు? మనం భరించలేకపోవటానికి కారణం ఏమిటి?

రాక్షసు బి. గోపాలరెడ్డి : బెంగాలులోవాట్లు Revenue account లోనే deficit మాపించారు. వాట్లు Capital Account మీద కాకుండా రెపెమ్యూ account మీదే అంతాకలిపి మాకు ఇంత deficit అని చెపుతారు. మొదటినుంచి అదొక పాంప్రదాయం వారిది. అన్ని రాష్ట్రాల budgets నచ్చినాయి. అవస్త్రీ examine చేసి వాట్లు ఎట్లా భరించబోసున్నారో చూచుకోవచ్చు. మొత్తంమీద వాట్లు ఎట్లా భరిస్తున్నారనే తప్ప వాట్లు ఎంత పన్నులు వేసుకొంటున్నారో చూచుకోవడంలేదు. Bengal కు 'ఇంత' deficit నచ్చింది. బరిస్తాకు 1 ర్ కోట్ల రూపాయలు deficit ఉన్నది అంటే, 5 కోట్ల రూపాయలు మనకొక డఫిసిట్ అవుతుందా? అని అనుకొంచే ప్రయోజనంలేదు.

శ్రీ పిల్లలమట్టి వెంకటేశ్వర్రు : Incidence of taxation ఎంతో, compare చేశారా?

రాక్షసు బి. గోపాలరెడ్డి : మనకన్న ఇతర ప్రాంతాలలో ఎక్కువగానే ఉన్నది: మద్రాసలో మనకన్న ఎక్కువ ఉన్నది. బొంటాయిలోను, మైనరు

లోను కూడా ఎక్కువగా నేడన్నదేమో! 3 కోట్ల చిల్లర మంది మీవ ఈ సంవత్సరం 52 కోట్ల రూపాయలు వస్తున్నది. మద్రాసులో మనకన్న తక్కువ జనాభాక్షన్నది. వాళ్ళకు 52 కోట్ల రూపాయలు వస్తున్నది. *Percapita income* వాళ్ళమీద ఎక్కువ ఉన్నది. *Bombay*లో వాళ్ళ *budget* ఈ సంవత్సరం 109 కోట్ల రూపాయలు. 4 కోట్ల చిల్లరమంది ప్రజలు ఉన్నారు. కాబట్టి ఎక్కడో శెంగాలులో ఇట్లా చేసినారు, ఒరిస్సాలో ఇట్లా చేసినారు అని చెప్పుకొనేదాని కన్న ఏ *Bombay* లోనో, U. P. లోనో, *Madras* లోనో పోల్చుకొని ముందుసు పోవడానికి మనంప్రయత్నంచేసుకోవాలి. అసలు పోల్చుకోవడంకూడా అనవసరం. మనప్రజలకు ఎన్నో స్కాకర్యలు చేయవలసించే, వాళ్ళందరు కోరుతూఉంచే వాటిని చేయలేక, ద్రవ్యంలేక నిస్పత్తియతను ప్రకటించేదానికన్న ద్రవ్యం సంపాదించి వాళ్ళకు నేవ చేయాలని అనుకోవడం మంచిది.

చెంగలరాయ నాయుడుగారు బకాయి భాకీలగురించి చెప్పినారు. “5, 6 సంవత్సరాలది అంతా ఒక్కసారి కట్టమంటున్నారు. వాళ్ళకు చాల అన్యాయం ఇరుగుతోంది” అని. 5, 6 సంవత్సరాలనిలువ పెట్టుకోవడం వాళ్ళకే అపకారం. ఎప్పటికైనా ప్రభుత్వ ద్రవ్యం చెల్లించవసి ఉంటుంది. ఏదో ఒకటి, రెండు సంవత్సరాలు దయా దాక్షిణ్యలు చూపించినంత మాత్రాన అసలు మన దగ్గర వసూలు చేయకుండా ఉంటారనే ఉద్దేశంతో వారు ఇవ్వకుండా ఉండటం సమంజసం కాదు. వారు ఇవ్వకుండా ఉన్న దానివల్ల ఇంకొక రైతుకు మేము సవోయం చేయడానికి పీలులేకుండా పోతున్నది. మేము ఇచ్చినటువంటి 1000 రూపాయలు మళ్ళా నకాలంలో ఇష్టూఉంచే ఆ వెయ్యి రూపాయలు ఇంకొక రైతుకు ఇవ్వడానికి పీలు ఉంటుంది. ఆయన ఎన్నో Petition లు పెడతూ ఉంటాడు “అయ్యా, మాకు ఇవ్వండి” అని. మాదగ్గర ద్రవ్యం లేకుండా వాళ్ళ దగ్గర నిలవ ఉండిపోయిన దానివల్ల ప్రజలకు చేయవలసినటువంటి సవాయాన్ని చేయలేకుండా పోతున్న మేమోని కూడా అనిపిస్తూ ఉంటుంది. అందువల్ల బకాయి భాకీలన్నీ వసూలు చేయడం వాళ్ళకు మంచిది. ప్రభుత్వానికి రావలసినటువంటి బుచ్చాన్ని ప్రజలు ఎంత శిశ్రూపంగా ఇస్తే అంత శిశ్రూపంగా ఇతరులకొరకు వినియోగించడానికి పీలుగా ఉంటుంది. కాబట్టి ఆ విషయంలో ఎక్కువ దాక్షిణ్యం చూపిస్తే ప్రభుత్వం నడవదేమోనని కూడా అనుకుంటున్నాను.

ప్రభుత్వము ఎప్పుడూ కొంత ప్రతిష్టమీద నడుస్తూ ఉంటుంది. ఎట్లా అయితే ప్రజలకు ఆశయాలు, వ్యక్తిగతమైన స్వాతంత్ర్యాలు ఉంటాయో

అట్లాగే ప్రభుత్వానికి కూడా ప్రతిష్ట అనేది ఉండవలె. ప్రభుత్వానికి ప్రతిష్ట పోయిన తరువాత ఎంత చెప్పినపుటికి ప్రయోజనం లేదు. ఈనాడు Telegraph lines, railway lines అన్ని కూడా ఏ police వారు, ఏ village officers, protect చేస్తున్నారు ? ప్రభుత్వం యొక దరుంమీద, ప్రతిష్టమీద, కాపుదారి లేక పోయినపుటికి ఎవరు కొట్టడంలేదు. ప్రభుత్వానికి ప్రతిష్ట అనేది లేకుండా చేసి ప్రభుత్వాన్ని ఫ్టంబింప చేస్తామని హూనుకొని representation లోనే ఒక agitation తీసుకొచ్చి దానిమీద పెద్ద political agitation, లేక ఒక పెద్ద కమోషన్ తీసుకొస్తామని చెప్పి చేయడం మాత్రం న్యాయంకాదు. ఉద్యోగశ్శలు వాళ్ళ వాళ్ళ కష్టాలు చెప్పడం న్యాయమేగాని దానినిఒక పెద్ద Political movement క్రింద తయారుచేసి ప్రభుత్వానికి మర్యాదలేకుండా చేసి, ప్రభుత్వాన్ని ఫ్టంబింప చేస్తామని వాళ్ళ ప్రయత్నం చేయడం ఎవరు, ఏ పార్టీవారు కూడా హూర్మించతగదు. ఈనాడు మేము ఉన్నామని వారు ప్రోత్సహిస్తే రేపు ప్రాదున వారు ఉన్నారని ఇంకాకరు ప్రోత్సహిస్తారు. దానివల్ల ఎవరికి లాభంలేదు. ప్రభుత్వం అనేది ఒక continuous body. ఏ పార్టీ వారు వచ్చినపుటికి కూడా దానికి ఒక మర్యాద ఉండవలెననే థావంగా వారు ఈ ఉద్యోగశ్శలకు సలవో చెప్పవలసిందని నేను కోరుతున్నాను. Representation చేయడంలో అదిరింపులు బెదరింపులతో ప్రభుత్వంపట్ల మర్యాద లేకుండా ప్రతిష్టంభన చేస్తామనే థావంగా లేకుండా ఉండవలెను.

అనేకమంది అనేక విషయాలు చెప్పారు. వారివారి నియోజకవర్గాల విషయం చెప్పారు. ప్రజలకు ఎక్కుడ ఏమీజరగలేదో చెప్పినారు. చాల సంతోషం. ఇంకా ఎక్కువని, చురుగ్గా జరగడంలేదనే ఆవేదన ఈనాడు ప్రతి వాళ్ళకు ఉన్నది. 167 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చుపెట్టినపుటికి కూడా మనం చేయవలసినటువంటి పనులు చాల మిగిలిపోతున్నాయి నేటటువంటి విషయం అందరికి తెలుసును. ఈ నాడు మనం ప్రారంభిస్తున్న పనులు ఈ సంవత్సరాలలో పూర్తి కాకపోవచ్చును. కాని ఈ నాడు ప్రజలంతా ముందుకు కదలుషూ ఉన్నారు. త్వరలోనే వాళ్ళ గమ్యస్థానంచేరి సుఖంగా ఉండాలని ఆశిస్తూ, ఈ Appropriation Bill ను ఆమోదించవలసిందని నేను నభ్యం లందరిని ప్రార్థిస్తున్నాను.

Mr. Speaker : The question is :

“That the Andhra Pradesh Appropriation (No. 2) Bill, be taken into consideration at once.”

The motion was adopted.

Mr. Speaker : The question is :

“That clause 2 with Schedule stand part of the Bill.”

The motion was adopted.

Clause 2 with the Schedule was added to the Bill.

Mr. Speaker : The question is :

“That clause 1 stand part of the Bill.”

The motion was adopted.

Clause 1 was added to the Bill.

Mr. Speaker : The question is :

“That the Preamble stand part of the Bill.”

The motion was adopted.

The Preamble was added to the Bill.

Dr. B. Gopala Reddi : Mr. Speaker, Sir, I beg to move :

“That the Bill be passed into law.”

Mr. Speaker : The question is :

“That the Bill be passed into law”

The motion was adopted.

Sri P. Sundarayya : I demand a division, Sir.

The House then divided :

Ayes — 110

1. Sri N. Sanjeeva Reddi
2. Sri A. C. Subba Reddi
3. Sri Kallur Subba Rao
4. Sri J. Chandramouli
5. Sri K. Satyanayayana
6. Sri K. Vijayabhaskara Reddi
7. Sri M. Pallam Raju
8. Sri T. Amjaiah
9. Sri P. Anthony Reddi
10. Sri B. Appalarao
11. Sri Kammati Appa Rao
12. Sri Appa Rao Shetkher
13. Sri G. Bapaiah
14. Sri Peta Bapaiah
15. Sri E. Basappa
16. Sri Seerla Brahmayya

17. Sri Yadam Chennayya
18. Sri N. Chenchurama Naidu
19. Sri Juvvadi Chokka Rao
20. Sri Dawai Hussain
21. Sri P. Gopalakrishna Reddi
22. Sri T. Gopala Krishniah Gupta
23. Sri P. Gopalu Reddi
24. Sri P. Gunnayya
25. Sri B. V. Guru Murthy
26. Sri D. Hanumantha Rao
27. Sri K. Janardhan Reddi
28. Sri Kashiram
29. Sri K. Keshava Reddi
30. Sri Raja V. V. Krishnam Raju Bahadur
31. Sri D. Kondiah Chowdary
32. Sri J. Kondal Rao.
33. Sri L. Lakshmana Das
34. Sri T. Lakshmi Narayana Reddi
35. Sri M. Lakshmiah
36. Sri M. N. Lakshmi Narasayya
37. Dr. B. Gopala Reddi
38. Sri J. V. Narasinga Rao
39. Sri D. Sanjivayya
40. Sri Koti Reddi
41. Sri A. B. Nageswara Rao
42. Sri Sheik Md. Rahamathullah
43. Sri P. Mahendra Nath
44. Sri Manda Sailu.
45. Sri Muralidhara Reddi
46. Sri Ch. S. R. V. P. Murthy Raju
47. Sri J. B. Mutyal Rao
48. Sri D. Narasayya
49. Sri R. Narasimha Reddi
50. Sri S. Narayanappa
51. Sri R. Nathamuni Reddi
52. Sri S. Padmanaba Reddi
53. Sri G. V. Pithambara Rao
54. Sri M. Potha Raju
55. Sri K. Punnayya
56. Sri Butyi Rajaram
57. Sri M. Rajaram
58. Sri B. Rajayya
59. Sri M. Rajeswara Rao
60. Sri P. V. Rajeswara Rao
61. Sri D. Ramabrahmam

62. Sri T. Ramachandra Reddi
63. Sri N. Ramachandra Reddi
64. Sri V. Rama Rao
65. Sri P. Thimma Reddi
66. Sri S. B. P. Pattahirama Rao
67. Sri Mehdi Nawaz Jung
68. Sri K. Brahmananda Reddi
69. Sri M. Narasinga Rao
70. Smt. Masuma Begum
71. Smt. Jayalakshmi Devaruma
72. Smt. K. Kanuka Ratnamma
73. Smt. B. Rukmini Devi.
74. Smt. T. N. Sada Lakshmi
75. Smt. Shantha Bai
76. Sri Ranga Reddi
77. Sri M. Rangayya
78. Sri A Ratnam
79. Smt. P. Vani Ramana Rao
80. Smt. Shahjehan Begum
81. Sri K. Santhappa
82. Sri Ch. Satyanarayana
83. Sri K. Seetharamaswamy
84. Sri K. Seethiah Gupta
85. Sri N. C. Seshadri
86. Sri Shahabuddin Ahmed Khan
87. Sri Sheik Moula Saheb
88. Sri Sree Ramulu
89. Smt. T. Lakshmi Kanthamma
90. Smt. Sumitra Devi
91. Sri Mir Ahmed Ali Khan
92. Sri Konda Lakshman Bapuji
93. Sri B. Subba Rao
94. Sri Ch. Subbarayudu
95. Sri Raja Sagi Suryanarayana Raju
96. Sri S. Ranganatha Mudaliar
97. Sri C. V. Suryanarayana Raju
98. Sri Vasudev Krishnaji Naik
99. Sri G. Veerayya
100. Sri N. Venkiah
101. Sri K. Venkataramanayya
102. Sri Nachu Venkatramayya
103. Sri T. N. Venkata Subba Reddi
104. Sri Pala Venkata Subbayya
105. Sri G. Narasimha Murthy
106. Sri E. Venkatrama Narasayya

107. Sri Venkatrama Reddi
108. Sri Chinnappa
109. Sri Madhava Rao
110. Sri J. T. Fernandez

Noes—42

1. Sri P. Narasinga Rao.
2. Sri G. Ganga Reddi.
3. Sri B. Srerama Murthy.
4. Sri K. V. S. Padmanabha Raju.
5. Sri K. Rajmallu.
6. Sri R. Narayana Reddi.
7. Sri P. Sundarayya.
8. Sri P. Venkateswarlu.
9. Sri Ch. Rajeswara Rao.
10. Sri K. L. Narasimha Rao.
11. Sri S. Vemayya.
12. Sri G. Yellamanda Reddi.
13. Sri S. Kasji Reddi.
14. Sri V. Visweswara Rao.
15. Smt. A. Kamala Devi.
16. Sri D. Narasayya.
17. Sri C. Venkata Reddi.
18. Sri K. Ramachandra Reddi.
19. Sri B. Dharmendra Bhiksham.
20. Sri L. Venkata Reddi.
21. Sri N. Peddanna.
22. Sri Uppala Malsoor.
23. Sri S. V. K. Prasada Rao
24. Sri S. Rajeswara Rao.
25. Sri Ananth Reddi.
26. Sri Ranganatha Rao.
27. Sri Amritlal Shukla.
28. Sri K. Narasiah.
29. Sri B. Narasimha Reddi.
30. Sri T. Lakshminarayana Reddi.
31. Sri J. Ananda Rao.
32. Sri G. Lakshma Reddi.
33. Sri Polasaní Chokka Rao.
34. Sri A. Venkata Rama Raju.
35. Sri G. Nagsewara Rao.
36. Sri Md. Tahseel
37. Sri B. Audinarayana.
38. Sri Mohan Reddi.
39. Sri Vavilala Gopalakrishnayya.

40. Sri Muthiam Reddi.
41. Sri C. V. Somayajulu.
42. Sri B. Manaiah.

The motion was adopted.

Mr. Speaker : The House now stands adjourned till 8-30 A. M. tomorrow.

*The House then adjourned till Half Past Eight of the Clock
on Wednesday, the 31st July 1957.*

